

Călușa

BIBLIOTECARULUI

CUPRINSUL

IN CINSTEA CELEI DE A 40-A ANIVERSARI A
MARII REVOLUȚII SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE

- C. PANTAZI — Bibliotecile sovietice izvor nesecat
de învățăminte 1
- Bibliotecile în întâmpinarea mărețului eveniment
O armă puternică a culturii sovietice 4
- A. TARNEAGHIN — Din amintirile unui bibliotecar
40 de ani de carte sovietică 10
- Influența Marii Revoluții Socialiste asupra literaturii
universale 14
- I. STANGIU — Cărți despre vitejia și eroismul tineretului
sovietic în lupta revoluționară 17
- B. TEODORESCU — Literatura rusă și sovietică în
țara noastră 21
- G. RĂDUICA și A. DIMITRIU — Relațiile româno-ruse
în presa românească veche 25

CONCURSUL BIBLIOTECILOR DE LA SATE

- Intrebări și răspunsuri 29
- E. ABAGIU — Cum ne pregătim 30
- L. SIGAL — Aspecte de la cursul de bibliotecari din
Timișoara 31
- Sugestii pentru introducerea unei unități în clasifi-
carea cărților 33
- Dr. T. PRODAN — Considerații asupra dotării bi-
bliotecilor 35
- TH. LUDU — Dicționar de bibliologie sau vocabu-
larul bibliotecarului? 38
- În atenția bibliotecarilor 41
- Reviste străine de specialitate 42
- Materiale de specialitate de peste hotare 44
- Calendarul nostru 46
- Bibliografie 48

10

1957

IN CINSTEA CELEI DE A 40-A ANIVERSĂRI A MARI REVOLUȚII SOCIALISTE

V. I. BABUȘKIN : Amintiri

Discipol și colaborator al lui V. I. Lenin, Babușkin este unul din întemeietorii P.M.S.D.R. Amintirile sale, scrise din îndemnul nemijlocit al lui Lenin, oglindesc acea perioadă din istoria revoluției ruse când teoria socialismului științific își croia drum spre masele muncitoare — unindu-se cu ele. Cartea evocă întreaga atmosferă a epocii.

S. ESENIN : Poezii și poeme

Volumul lui Esenin, poetul imaginilor noi, proaspete și uimitoare este salutat cu bucurie de cititori. Traducerea lui G. Lesnea, redă vigoarea și autenticitatea marelui poet, înălțând talmăcirea în românește la valoarea originalului.

M. GORKI : Opere. Vol. VII.

Volumul cuprinde lucrări scrise între anii 1906—1907, printre care *Orașul diavolului galben*, *Soldații*, romanul *Mama* și altele.

M. GORKI : Opere. Vol. V.

Volumul cuprinde opere scrise între 1905—1906, nuvela *Cei trei*, poemele *Cințecul vestitorului furtunat*, *Omul*, *Legenda lui Marko*, povestiri ca : *Tilhari*, *Inchisoarea*, un admirabil portret al lui Cehov, etc.

E. KAZAKIEVICI : Inima prietenului

Un episod interesant din lupta pentru eliberarea Norvegiei de sub jugul cotorpitorilor fasciști în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei.

A. I. KUPRIN : Nuvele

Volumul cuprinde câteva lucrări scrise în prima perioadă a activității literare a lui Kuprin. Dintre acestea menționăm : *Ancheta*, *Ofițer de puf*, *Milionarul*, *Doctorul miraculos*, *Grădina pentru copii*, *Fericirea cîinilor*.

V. MAIAKOVSKI : Satire

Verva mușcătoare și spiritul satiric a lui Maiakovski au ca temă lupta împotriva atitudinii birocratice față de muncă, împotriva favoritismului, a ligușirii, corupției, etc.

V. V. VIȘNEVSKI : Tragedia optimistă

Una din cele mai bune piese ale dramaturgului sovietic V. V. Vișnevski, consacrată luptei pentru triumful Marelui Octombrie. Conflictul dramatic este construit pe lupta dusă de trimisul partidului — comisarul — pentru disciplina revoluționară într-un detașament de marinari pătrunși de anarhism.

CĂLAUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMINTULUI ȘI CULTURII DIN R. P. R.

ANUL X Nr.10

OCTOMBRIE 1957

Redacția : București, Calea Rahovei Nr. 2—4 — tel. 3.94.04

BIBLIOTECILE SOVIETICE

izvor nesecat de învățăminte

CRISTEA PANTAZI

Director general al Direcției Generale a Așezămintelor Culturale din Ministerul Învățămîntului și Culturii

Anniversarea în acest an a 40 ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, eveniment mare, care a deschis o eră nouă în viața omenirii prilejuiește trecerea în revistă a marilor realizări dobândite de poporul sovietic în cele mai diferite sectoare de muncă.

Rusia țaristă — țară înapoiată cu tristă glorie de „închisoare a popoarelor” s-a transformat în anii puterii sovietice într-o țară cu o puternică industrie și agricultură care a și lăsat în urmă — ca nivel al producției industriale — țări capitaliste ca Anglia, Franța, Germania și altele. Astăzi oamenii sovietici, oameni liberi și constructori activi ai comunismului — visul de aur al omenirii — luptă cu succes în cadrul întrecerii pașnice — să ajungă S.U.A. în ce privește producția de lapte, unt și carne pe cap de locuitor.

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a deschis larg porțile răspîndirii culturii în masele populare. Ridicarea nivelului de cultură al poporului a fost considerată din primii ani ai puterii sovietice condiția de bază pentru atragerea maselor la construcția noi orînduirii sociale. Un loc deosebit de important în opera de culturalizare revine bibliotecilor — muncii cu cartea.

Uniunea Sovietică este astăzi țara cu cea mai largă și mai bine organizată rețea de biblioteci. Statul sovietic pune în centrul preocupărilor sale grija pentru difuzarea cărții în mase și organizarea atentă a deservirii cu cărți a poporului pentru continua ridicare a nivelului politic, cultural și profesional al acestuia.

De problema bibliotecilor s-a ocupat în repetate rânduri și marele dascăl al oamenilor muncii Lenin — care în articole, cuvîntări și acte de guvernămînt și-a exprimat grija pentru mărirea numărului de biblioteci și săli de lectură, aprovizionarea acestora cu cărți, ziare, organizarea schimbului de cărți între biblioteci, a întrecerilor în munca cu cartea, satisfacerea rapidă a cerințelor de cărți a cititorilor etc.

Dezvoltarea bibliotecilor sovietice a început chiar din perioada Marii Revoluții, cînd numai în Armata Roșie au existat peste 10.000 biblioteci, unde de pe atunci a început desfășurarea unei vii activități metodice; lectura cu glas tare a cărților și ziarelor, expoziții de cărți, seri și procese literare, așise și lozinci despre carte.

Încă în 1920 V. I. Lenin a semnat decretul Consiliului Comisarilor Poporului prin care se centraliza activitatea bibliotecilor, pe baza ideii organizării unitare a tuturor bibliotecilor din țară.

- Secția de copii a bibliotecii „Lenin”
- În sala de împrumut a unei biblioteci colhoznice
- În biblioteca orășenească Mirgorod
- Biblioteca publică de Stat din Erevan
- Un stand de cărți la biblioteca „Lenin”

După terminarea războiului civil și perioada de trecere la muncă pașnică, bibliotecile din Uniunea Sovietică au primit sprijinul larg al statului sovietic care a alocat fonduri speciale pentru crearea unor condiții optime de funcționare. Un rol deosebit de important în îmbunătățirea calitativă a muncii cu cartea l-a avut Hotărârea C.C. al P.C.U.S. din anul 1929 în legătură cu măsurile de îmbunătățire a muncii bibliotecare, prin care se cerea transformarea bibliotecilor în centre de cultură care să ajute în mod activ la mobilizarea maselor în vederea îndeplinirii planului cincinal al construcției socialiste.

Numărul bibliotecilor în U.R.S.S. a crescut an de an. La recensământul general al bibliotecilor care a avut loc la 1 octombrie 1934 s-au înregistrat 115.542 biblioteci, iar cîțiva ani mai târziu, în 1939, numărul bibliotecilor a crescut la 240.756 pentru ca în ajunul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, Uniunea Sovietică să numere peste 250.000 biblioteci.

În timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, bibliotecile sovietice și-au subordonat întreaga lor activitate sarcinilor mobilizării poporului pentru cîștigarea victoriei. Ocupația fascistă a adus mari distrugerii în rîndul bibliotecilor. Mai bine de 80.000 biblioteci au fost distruse și ceifute de ocupanți, milioane de cărți au fost arse odată cu localurile de biblioteci.

În 1943, pe baza hotărîrii guvernului s-a procedat la organizarea Fondului de Cărți al Statului, menit să ajute la refacerea bibliotecilor distruse și să dea un impuls activității cu cartea în toată țara. Mii de biblioteci au fost reactivate și înzestrate cu cărți noi, fiind puse în condiții de muncă similor îmbunătățite. Această măsură a avut o însemnătate excepțională pentru noua etapă de dezvoltare a rețelei de biblioteci, al căror număr a trecut în 1950 de 300.000, totalizînd peste 600 milioane cărți.

Mergînd pe linia unei ample dezvoltări cantitative și calitative bibliotecile sovietice au ajuns în 1955 la peste 392.000 unități în un fond de 1 miliard 351.000 mii volume, iar astăzi, înțrecînd numărul de 400.000, bibliotecile sovietice dispun de un fond de 1,5 miliarde cărți.

Sistemul de organizare a rețelei bibliotecilor sovietice se deosebește de structura bibliotecilor din țările capitaliste, întrucît primul permite cărților să ajungă în colțurile cele mai îndepărtate ale țării, în casele cititorilor sau la locurile lor de muncă. Bibliotecile sovietice se călăuzesc în activitatea lor după principiul ajutorului reciproc. Acest ajutor constă nu numai în schimb de cărți și bibliografii, dar și în îndrumarea metodică a bibliotecilor mai mici pentru ca acestea să poată contribui tot mai mult la lupta pentru îndeplinirea sarcinilor ce stau în fața poporului sovietic.

Un exemplu minunat în această privință îl oferă Biblioteca de Stat „V. I. Lenin” care în afară de faptul că este una din cele mai mari biblioteci din lume, este centrul metodic al bibliotecilor din întreaga Uniune Sovietică. În acest scop pe lângă Biblioteca „V. I. Lenin” funcționează un institut științific de biblioteconomie și bibliografie care, pe lângă alte sarcini își propune să acorde și un ajutor metodic bibliotecilor de masă. Ea editează zeci de lucrări de teorie și practică bibliotecară, precum și numeroase lucrări bibliografice.

Bibliotecile republicane de stat, regionale și raionale, exercită îndrumarea metodică pentru unitățile administra-

- Una din clădirile noi ale bibliotecii „Lenin”
- Biblioteca centrală pentru copiii din Alma-Ata
- Biblioteca publică de stat din Tbilisi

tive respective. Acest sistem de organizare asigură cunoașterea și prelucrarea experienței bibliotecilor și ajutorarea după specificul și nevoile lor. Despre uriașă activitate desfășurată de biblioteci ca centre metodice, ne vorbește faptul că numai în anul 1955, bibliotecile republicane au înlocuit 650 de materiale bibliografice destinate bibliotecilor de masă, numărul acestora urmând să crească în anii următori.

Conținutul muncii bibliotecilor sovietice este strins legat de sarcinile ce stau în fața poporului. În toate etapele construirii socialismului, bibliotecile sovietice au stat în primele rânduri, însușind și ajutând oamenii muncii în rezolvarea sarcinilor economice și politice.

În jurnalul bibliotecarului N. S. Kapotov din satul Ostrovski, jurnal apărut acum 30 de ani sub titlul În muncă culturală cu o prefață de N. K. Krupskaja, se vede participarea autorului la viața obștească, preocupările lui multilaterale, lupta împotriva rămășițelor trecutului, etc. În același timp jurnalul dovedește dragostea bibliotecarului pentru munca lui, pentru cele mai mici amănunții din viața bibliotecii.

Tradiția unor asemenea biblioteci, ca cele din satul Ostrovski, este continuată astăzi de zecile de mii de biblioteci de la sate care prin munca lor sprijină activ dezvoltarea agriculturii. Acestor instituții culturale le este închinat pavilionul Casa culturală a colhozului de la Expoziția agricolă unională. Trebuie să remarcăm faptul că în ultimii trei ani în biblioteca acestui pavilion a fost demonstrată activitatea a 14 biblioteci frunțase de pe cuprinsul Uniunii Sovietice.

În ce privește metodele de muncă și formele activității bibliotecilor din U.R.S.S. ele sînt de o varietate infinită, cum nu se înfățișează în nici un sistem de biblioteci din țările capitaliste. Aceste metode se deosebesc nu numai sub raportul orientării ideologice, dar și prin procedeele practice alăturate în sălile de lectură și împrumut, cîi și în ducerea cărții acasă la cititor sau la locul de muncă.

Cititorul sovietic simte în permanență ajutorul bibliotecii care îl ajută în munca lui prin consultații, conferințe, convorbiri și îndrumări în sectorul respectiv. Prin folosirea acestor metode cartea a devenit pentru oamenii muncii un prieten și un îndrumător al întregii lor activități profesionale și obștești. O muncă deosebită se desfășoară în rîndul inovatorilor în producție, a frunțașilor din agricultură, a personalului tehnic de conducere, a celor care frecventează diferite școli și cercuri de studii etc.

Se înțelege că este greu să putem înfățișa aici guma nesfîrșită a formelor de muncă ce se aplică în bibliotecile sovietice. În general, însă, se poate spune că formele de muncă ale acestora se caracterizează prin popularizarea activă a operelor ideologice valoroase, a cărților științifice, literare și de producție, prin ajutorul ce-l dau pentru lărgirea orizontului politic și teoretic, creșterii nivelului cultural și calificării profesionale a celor ce frecventează bibliotecile. Folosind forme de muncă atractive ușor accesibile maselor și aplicîndu-le cu un deosebit simț de răspundere, bibliotecile sovietice și-au însușit o vastă experiență în lupta pentru continua dezvoltare a culturii socialiste.

- Expedierea mecanică a cărților din depozite spre sălile de lectură la biblioteca „Lenin”
- Într-o bibliotecă colhoznică
- Sala de lectură pentru tineret a bibliotecii Viborg.
- Împrumut de cărți într-o bibliotecă colhoznică din ținutul Krasnodar.

Bibliotecile în întâmpinarea mărețului eveniment

Bibliotecile de toate categoriile din țara noastră desfășoară o bogată activitate în cinstea sărbătoririi celei de a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și a Lunii Prieteniei Romîno-Sovietice. În acest scop ele s-au pregătit temeinic întocmind din vreme planuri de muncă speciale, care prevăd organizarea a numeroase acțiuni închinată Marelui Octombrie.

Redăm în cele ce urmează spicuri din planurile de muncă ale câtorva biblioteci.

LA O BIBLIOTECA REGIONALĂ

Biblioteca regională din Orașul Stalin a făcut din timp toate pregătirile să întîmpine măreața aniversare. Conform planului anual de muncă, colectivul bibliotecii a organizat încă din luna august mai multe acțiuni variate închinată acestui eveniment.

Pînă la sfîrșitul lunii s-au ținut recenzii asupra cărților *Pădurea rusească* de L. Leonov și *Meridiane sovietice* de Geo. Bogza. Pînă la data de 7 Noiembrie vor fi recenzate și cărțile *Afacerea peștrișilor* de Adamov, *Anotimpuri* de V. Panova, ș. a.

Printre alte manifestări ce urmează a fi organizate de biblioteca regională menționăm expunerea bibliografică pe tema: *1917 oglindit în literatură*, consfătuiri în cadrul bibliotecilor de casă asupra diferitelor opere ale literaturii sovietice inspirate de evenimentele din octombrie 1917, întocmirea unei expoziții pe tema: *40 de ani de lupte și biruinți* însoțită de expuneri bibliografice.

Din planul secției muzicale menționăm organizarea, în colaborare cu Casa prieteniei romîno-sovietice, a unui concert educativ și a unor audiții muzicale cu un

program de muzică din compozitorii sovietici Glier, Hacıaturian, Arutiunian, Dunaevski ș. a. Nu au fost uitați nici micii cititori pentru care, printre altele, biblioteca și-a propus să le ofere un matineu literar pe tema: *Să cunoaștem copilăria și adolescența lui Lenin*, precum și o consfătuire pe tema: *Exemplul din viața pionierilor și școlărilor sovietici*.

Consomitent, biblioteca regională s-a îngrijit și de îndrumarea bibliotecilor din regiune asupra muncii pe care acestea trebuie s-o desfășoare în cinstea celei de a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. În acest scop, în prima jumătate a lunii septembrie, serviciul metodic și bibliografic al bibliotecii regionale a elaborat și trimis pe teren un îndrumar metodic cuprinzînd îndrumări pentru organizarea de expoziții pe diferite teme ca: *1917 în literatură și artă*, *Lupta consecventă a poporului sovietic pentru pace și socialism*, a unei serii literare închinată literaturii Marelui Octombrie și a unei consfătuiri cu tineretul pe tema *Tineretul sovietic — vajnic apărător al cuceririlor revoluției*, etc. Pentru fiecare acțiune propusă s-a indicat și bibliografia respectivă.

LA O BIBLIOTECĂ RAIONALĂ

Pentru colectivul bibliotecii raionale Arad aniversarea mării sărbători a constituit un prilej de a intensifica popularizarea cărții sovietice. Planul de muncă întocmit în acest

scop, prevede organizarea unor manifestări de masă cu cartea sovietică.

Amintim, printre altele, o seară literară pe tema: *Răsfoind literatura sovietică despre*

Expoziție de cărți organizată de bibliotecă „23 August” din Capitală, în cinstea Marii Revoluții din Octombrie

Marele Octombrie. Alături de sediul bibliotecii cit și la întreprinderile din oraș, bibliotecă va organiza recenziile unor cărți care oglindesc probleme, legate de educația comunistă a tineretului: *Așa s-a călătoreșul de N. Ostrovski, Pinea de A. Tolstoi, Căminul de I. Gladkov, etc.* De asemenea, în holul bibliotecii se va amenaja o expoziție de cărți pe tema: *Cartea sovietică, izvor prețios de învătămintele.*

O atenție deosebită se va da în această perioadă îndrumării lecturii cititorilor, trezind interesul lor pentru cartea sovietică. Secția bibliografică va întocmi o listă de recomandare pe tema: *Succesele Statului Sovietic în cei 40 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, oglinzite în literatură.* Pentru orientarea cititorilor în problemele legate de tematică, lista va fi sistematizată pe 4 mari capitole, corespunzătoare celor mai importante faze din istoria Statului Sovietic: *Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, II: Construirea societății socialiste în U.R.S.S.; III: Războiul de Apărare a Patriei; IV: Reconstrucția postbelică și lupta poporului sovietic pentru construirea comunismului.* La fiecare capitol, materialul va fi orânduit pe principalele probleme specifice perioadei respective. Așa de exemplu, capitolul I *Marea Revoluție So-*

cialistă din Octombrie va sistematiza materialul pe următoarele teme: *Societatea rusă în ajunul Marelui Octombrie, Revoluția din Octombrie în Petrograd, Lupta pentru consolidarea puterii sovietice, Intervenția armată străină și războiul civil.*

Lista de recomandare, redactată și multiplicată atât în limba română cit și în limba maghiară, va fi trimisă bibliotecilor satești și câmpinelor culturale pentru a fi folosită în activitatea lor.

De asemenea, colectivul bibliotecii raionale Arad desfășoară o bogată activitate de informare bibliografică pe lângă comitetul care studiază trecutul mișcărilor muncitorești din raion și influența Marii Revoluții asupra mișcării muncitorești din țara noastră. Pentru înlesnirea acestor studii, colectivul bibliotecii pune la dispoziția cercetătorilor un bogat material documentar, cărți, ziare, reviste și alte materiale din valorosul său fond de cărți.

Rezultatul cercetărilor vor fi aduse la cunoștința publicului arădean prin organizarea unui ciclu de conferințe ce se vor ține la bibliotecă. În luna septembrie de exemplu, cititorii vor asculta conferința: *Influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie asupra mișcărilor muncitorești din orașul Arad* pe care o va ține tov. Glük Eugen din

colectivul secției de istorie a muzeului raional din Arad.

Pentru popularizarea cărților în limba rusă, biblioteca va amenaja în sala secției de împrumut, o vitrină a cărții ruse intitulată: *Citiți cărți în limba rusă*. Totodată își propune să țină legătură strânsă cu conducerea cursurilor de limba rusă ce funcționează în oraș, pentru a pune la dispoziția cursanților material bibliografic corespunzător gradului de învățămînt.

O atenție deosebită se acordă îndrumării bibliotecilor din raion. Planul prevede să se facă un instructaj special la reședința de raion în luna septembrie cu toți bibliotecarii de la sate spre a li se transmite indicații asupra felului cum trebuie organizată popu-

larizarea și difuzarea cărții sovietice în rândurile țăranilor muncitori.

* * *

Semnalăm printre acțiunile de popularizare a cărții și presei sovietice care oglindesc realizările Uniunii Sovietice în cei 40 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, activitatea colectivului secției de catalogare a Bibliotecii Universitare din București. Acest colectiv și-a luat sarcina de a întocmi un catalog pe subiecte, cuprinzînd conținutul volumelor 1—12 al operelor lui V. I. Lenin. Acest catalog va fi pus la dispoziția cititorilor în primele zile ale lunii octombrie.

BIBLIOTECI SINDICALE

În planul de muncă al bibliotecii clubului muncitoresc al Uzinelor „23 August” din Capitală au fost înscrise numeroase manifestări de masă cu cartea, care vor face să se impună în atenția cititorilor rolul istoric al Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, relațiile de prietenie romîno-sovietice în trecut și azi, mărețele realizări obținute în cei 40 de ani de la crearea Statului socialist sovietic și ajutorul multilateral și neprecuposit acordat țării noastre de Marea Uniune Sovietică.

Printre aceste manifestări se numără o expoziție de cărți în sala de lectură a clubului pe tema: *40 de ani de mărețe realizări pe drumul construirii comunismului*.

Membrii colectivului bibliotecii au ales din vreme cărțile de literatură care oglindesc Marea Revoluție din Octombrie, cărți tehnice și de producție care înfățișează tehnica nouă din Uniunea Sovietică, cărți și grafice care ilustrează mărețele realizări obținute pe plan politic, economic, cultural etc. Expoziția va fi completată cu ziar și reviste.

În ceea ce privește acțiunile de masă cu cititorii, planul prevede ca în perioada 15 septembrie — 7 Noiembrie, să se țină la biblioteca clubului 8 recenzii de cărți din literatura sovietică, un simpozion literar pe tema: *Lenin și Revoluția din Octombrie*, o seară de ghicitori literare pe subiectul *Prin locurile revoluției* și o seară literară

în care se vor prezenta și citi fragmente din cărți legate prin conținutul lor de Marea Revoluție din Octombrie. Acțiuni similare sînt prevăzute și la cele 8 biblioteci ale colturilor roșii din secții.

Pentru o cunoaștere cit mai exactă a realizărilor din Țara Socialismului, planul mai prevede 4 conferințe ținute la club de către membrii delegației din uzină care au vizitat Uniunea Sovietică. Astfel, tov. Putinica Constantin, directorul general al uzinelor „23 August” va expune realizările întreprinderilor metalurgice similare din U.R.S.S., iar tov. Șerbănescu Gheorghe președintele comitetului de întreprindere, utemistul Antip Traian și Savin Gheorghe vor comunica impresiile lor culese cu prilejul vizitelor ce-au făcut în U.R.S.S. în diferite alte sectoare de activitate.

În legătură cu „Zilele științei și tehnicii sovietice” s-a înscris în plan o consfătuire cu cititorii pe tema: *Metodele de muncă sovietice în sprijinul dezvoltării industriei noastre metalurgice*. La consfătuire vor fi invitați în mod special muncitorii din uzină care aplică metode sovietice.

În vederea atragerii unui număr cit mai mare de participanți se vor lansa din timp înștiințări prin viu grai și prin afișe prin care se vor comunica toate acțiunile ce vor avea loc, precum și cărțile noi ce vor intra în bibliotecă în această perioadă.

O ARMĂ PUTERNICĂ A CULTURII SOVIETICE

Sub acest titlu, „Sovietskaia Kultura” nr. 122 din 14. IX. 1957, închină o pagină întreagă activității bibliotecilor, astăzi în număr de peste 400.000. Reproducem trei din articolele publicate în acest număr.

O măreață victorie a Revoluției Socialiste din Octombrie

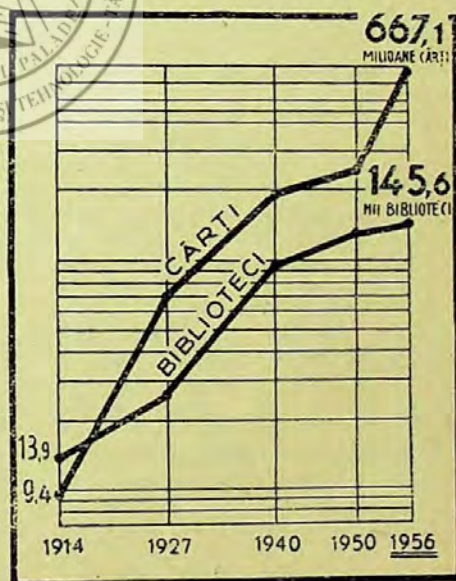
Istoria nu cunoaște un ritm atât de înalt de dezvoltare a bibliotecilor ca acela din țara noastră în anii puterii sovietice. În 1913 au fost în Rusia țaristă mai puțin de 14.000 de biblioteci de masă cu de cărți.

În prezent, în Uniunea Sovietică funcționează mai mult de 400.000 de biblioteci, dintre care aproape 150.000 de biblioteci de masă. Fondul de cărți al bibliotecilor este aproape de 1.500.000.000, dintre care bibliotecile de masă au mai mult de 667.000.000 cărți, ceea ce înseamnă o înflorire nemăvăzută a activității bibliotecare. În S.U.A. o bibliotecă de masă revine la 21.600 locuitori, în Marea Britanie la 82.000 locuitori, în Suedia la 5.000, iar în U.R.S.S. la 1400.

Dezvoltarea bibliotecilor din țara noastră este strâns legată de numele lui V. I. Lenin. În discursul de salut rostit la primul Congres Unional al Educației extrașcolare din 6 mai 1919, el a spus: „Trebuie să folosim acele cărți pe care le avem și să pornim la crearea unei rețele de biblioteci care să ajute poporului la folosirea fiecărei cărți de care dispunem. Să nu dăm naștere la organizații paralele, ci să creem o singură organizație sistematică.

În Decretul Sovietului Comisariatului Poporului din 3 noiembrie 1920, iscălit de V. I. Lenin s-a prevăzut: Luînd în considerație cerințele de cărți în permanentă creștere, Sovietul Comisariatului Poporului hotărăște: Toate bibliotecile alte alea de sub conducerea Comisariatului Poporului de învățămînt ca și bibliotecile tuturor celorlalte

instituții și organizații obștești, se declară accesibile tuturor.” Numai în 1956 bibliotecile regionale și ținutale au împrumutat peste 43.000.000 de cărți unui număr de 1.613.300 cititori.

Dezvoltarea bibliotecilor de masă și a fondurilor de cărți în U.R.S.S. între 1914 - 1956

Materialele bibliografice care apar în mod sistematic, expozițiile de cărți, serile literare,

consfăturile cu cititorii, cursurile și referatele, vin în ajutorul cititorului la alegerea cărții de care are nevoie.

În Uniunea Sovietică funcționează în prezent 4.516 biblioteci raionale și mai mult de 50.000 biblioteci sătești, care au 235.000.000 de cărți. În 1956 ele au împrumutat 400.000.000 de cărți și au deservit mai mult de 25.000.000 de cititori. Ele au ca sarcină să ajute pătrunderea cărții în fiecare centru populat, în fiecare colhoz. În acest scop, acolo unde nu există biblioteci staționare, se creează filiale, puncte de împrumut și biblioteci mobile. Numai anul trecut s-au organizat peste 57.000 de biblioteci mobile.

Răspindirea cărții la orașe și sate este închinată hotărîrilor partidului și a sarcinilor economice și culturale care stau în fața poporului. Bibliotecile organizează mii de expoziții de cărți în instituții, colhozuri, sovhozuri și stațiuni de mașini și tractoare. Cititorii sînt atrași să discute în colectiv cărțile citite. 27.000 de seri literare și consfătuiri cu cititorii mai mult de 76.000 de expuneri bibliografice într-un an — jată activitatea bibliotecilor de masă din țară noastră. Cu fiecare an crește numărul bibliotecilor din colhozuri. În prezent ele sînt în număr de 18.000.

Tabloul dezvoltării bibliotecilor din Uniunea Sovietică va fi incomplet dacă nu vom aminti că în toate școlile, în toate instituțiile de învățămînt mediu și superior există biblioteci proprii, iar în fabrici și uzine biblioteci sindicale și tehnice. Ele dau posibilitatea desfășurării unei popularizări a experienței fruntașe, a succeselor științei și tehnicii, contribuind la dezvoltarea progresului tehnic și formarea de cadre tehnice calificate. Un loc deosebit de important ocupă bibliotecile tehnico-științifice care aprovizionează cu cărți din țară și străinătate pe oamenii de știință din diferite domenii.

Cartea a devenit în Uniunea Sovietică o necesitate organică a milioanele de oameni, un tovarăș de drum și un ajutor în munca creatoare la învățatură, la odihnă și în viața de toate zilele. Creșterea permanentă a cererilor de cărți este satisfăcută prin dezvoltarea largă a producției editoriale. În 1956 în Uniunea Sovietică, la 100 de locuitori, reveneau 322 de cărți, în timp ce în S.U.A. 88, în Anglia 117, în Japonia 14,

în Canada 57, iar în Turcia 4. Cititorii noștri sînt oameni ai muncii de toate naționalitățile care populează marea Uniune Sovietică. Numai în cursul anului 1956 bibliotecile din sistemul Ministerului Culturii au avut 42,5 milioane cititori. În afară de acestea, mai mult de 15.000.000 oameni au împrumutat cărți de la bibliotecile sindicale.

Armata miilor de bibliotecari asigură difuzarea cărții; numai în bibliotecile de masă, tehnice și speciale lucrează 180.000 de lucrători salariați. Mulți dintre aceștia au trecut printr-un învățămînt special și au o mare experiență profesională.

Pentru pregătirea bibliotecarilor cu învățămînt mediu și superior există la noi în țară 3 institute de biblioteconomie cu frecvență și fără frecvență (Moscova, Harkov și Leningrad). La institutele pedagogice din Tbilisi, Minsk, Alma Ata s-au deschis secții pentru bibliotecari. Pe lângă universitățile din Tartusk, Bakin, Vilna și Erevan, funcționează secții care pregătesc cadre naționale de bibliotecari. În toate republicile unionale există fie școli medii tehnice, fie secții pentru bibliotecari pe lângă școlile culturale. În total, în Uniunea Sovietică funcționează 58 de instituții medii pentru pregătirea de bibliotecari cu calificare medie, la care studiază 9.000 de oameni; 17.000 de bibliotecari se califică la secțiile fără frecvență.

Pentru ridicarea calificării bibliotecarilor, organele culturale locale organizează cursuri de durată scurtă, țin în mod regulat seminarii și consfătuiri pentru schimb de experiență. Mulți bibliotecari sînt decorați cu medalii și ordine. În multe republici unionale apreciindu-se activitatea bibliotecarilor s-a stabilit de către Societate Supreme înaltul titlu de „Bibliotecar emerit“.

Bibliotecile din Uniunea Sovietică constituie o marea victorie a Revoluției Socialiste din Octombrie. Bibliotecarii s-au încadrat în mișcarea uriașă de pregătire a celei de a 40-a aniversări a puterii sovietice. Ei fac totul ca să difuzeze și mai bine cartea în masă, să ajute pe oamenii muncii să se încadreze în întrecerea ce se desfășoară în cinstea acestei date mărețe.

A. KAVTASIEVA

Cea mai mare bibliotecă din țară

Căldiri mărețe, pline de lumină, săli de lectură vaste, cabinete nenumărate. Aci a lucrat V. I. Lenin. Aci venea des L. Tolstoi

și D. I. Mendeleev, K. A. Timirișev și zeci de alți scriitori și savanți. Aci se află Biblioteca de Stat „V. I. Lenin“, cel mai

mare depozit de cărți din țară și din lumea întreagă.

În timpul puterii sovietice fondurile bibliotecii au crescut de la 1 la 20 milioane de exemplare. Acestea sînt cărți în 160 de limbi inclusiv 80 de limbi ale popoarelor sovietice. Aci se păstrează, de asemenea, cele mai vechi manuscrise, culegerile din veacul XI, XII, cărți tipărite din veacul XV, și mai mult de 200.000 din opere rare. Zilnic intră aproape 2.800 cărți și reviste și 4.800 de ziare.

Ușile bibliotecii sînt zilnic deschise pentru toți cetățenii din Uniunea Sovietică și pentru cititorii din străinătate. Biblioteca este vizitată de ingineri, învățători, oameni de știință, muncitori, cohoznici, aspiranți, studenți și elevi. Crește mereu numărul cititorilor. În timp ce în 1917 au fost aci 87.000 cititori, în anul acesta, au frecventat biblioteca lună de lună cite 150.000 de oameni, iar mulți alți cititori au primit cărți prin abonamentul interbibliotecar.

Biblioteca pune la dispoziția cititorilor din întreprinderi, institute de știință și organizații obștești diferite materiale de îndrumare. Acum 10 ani se dădeau 63.000 de informări pe an, iar astăzi se dau mai mult de 120.000. Nu arată oare această mărirea creștere culturală a poporului nostru?

Fiind un centru melodic și științific, biblioteca desfășoară o activitate bogată în domeniul bibliografiei de recomandare, fiind cătoarele bibliografice întocmite aici și jsele reprezintă peste 700 de coli de tipar pe an și se difuzează în întreaga țară.

Biblioteca are și un fond destul de important de microfilme, mai mult de 100.000 exemplare. Au fost microfilmate, pe film îngust cărți vechi, manuscrise, opere rare. Pentru citirea microfilmelor se utilizează aparate speciale în sală.

Pentru o mai bună deservire a cititorilor, cărțile sînt aduse la secția de împrumut și în sălile de lectură cu ajutorul unei căi ferate electrice. La bibliotecă lucrează 1900 de colaboratori științifici, bibliografi și bibliotecari calificați. Tot aci există cursuri de biblioteconomie înaltă și cursuri în limbi străine pentru ridicarea calificării specialiștilor.

Aceasta este activitatea noastră.

Cea mai mare bibliotecă din U.R.S.S. stabilește noi și noi legături cu bibliotecile din străinătate. Anul acesta s-a ținut legătura cu 1500 de biblioteci și institute de știință din 60 de state. Pe baza schimbului internațional s-au primit în fiecare an mai mult de 100.000 cărți, ziare și reviste. Schimbul de cărți este considerat ca o colaborare prietenească și un ajutor reciproc la completarea fondurilor. Abonamentul de schimb dă posibilitatea cititorilor să primească pe baza comenzilor lor cărți de la bibliotecile din străinătate.

Biblioteca V. I. Lenin păstrează în același timp moștenirea în manuscrise a clasicii literaturii ruse.

Biblioteca de Stat „V. I. Lenin” este un tezaur născut al culturii și instrucției, o mîndrie națională a poporului sovietic.

P. BOGACEV

directorul Bibliotecii de Stat
„V. I. Lenin”

Biblioteca publică din Leningrad

Aceste cuvinte sînt scrise pe mii de aplicuri, pachete, banderole, pe care poșta le aduce la biblioteca „M. E. Saltikov-Scedrin” din orașul lui Lenin.

În fiecare dimineață după ce se deschid ușile vastelor săli de lectură, acestea se umplu repede cu cititori. Oamenii studiază mărirea moștenire culturală care se păstrează în acest depozit.

Pînă la revoluție biblioteca se numea „Biblioteca imperială”. Aci nu aveau acces reprezentanții „oamenilor de jos”. Numai un cerc restrîns de oameni de știință, de specialiști și studenți, se foloseau de tezaurul adunat aci. Revoluția din Octombrie a rupt aceste bariere.

În primele zile ale puterii sovietice Vladimir Ilici Lenin a redactat minunatele sale propuneri referitoare la bibliotecile publice. Ele au și fost puse la baza reorganizării activității acestora. Era vorba despre completarea fondurilor, despre preluarea miilor de cărți confiscate de organele țariste, ca și cele provenite de la instituții lichidate și minăstiri.

În pragul aniversării a 40 de ani a vieții sale noi, biblioteca decorată cu Ordinul „Steagul Roșu” arată cu mîndrie rezultatele muncii sale. În decurs de 40 de ani fondurile ei au crescut de 4 ori: de la 3 la 12 milioane. Pionierul și școlarul, muncitorul și funcționarul, studentul și aspirantul, profe-

sorul și învățătorul, — 100.000 de cititori — au vizitat într-un an cele 26 de săli.

Dar aici nu se face numai împrumutul cărților. În afară de munca obișnuită a bibliotecarului, mai există preocuparea de a veni în ajutorul cititorului prin întocmirea de materiale bibliografice și științifice. Anual se editează zeci de titluri de cărți — indicate de recomandare care informează pe cititori despre cărți.

Biblioteca a editat 40 de cărți despre fondurile manuscriselor ei. Ele conțin descrieri despre materiale privind istoria mișcării decembriștilor, „Manuscrisele lui M. I. Glinka”, 8 culegeri din „Moștenirea literară” a lui G. V. Plehanov etc. Astfel, cititorul nu numai că are la dispoziție fondurile bogate, dar primește și sfaturi cum să se folosească de ele.

În scopul de a ridica cunoștințele bibliografice ale cititorilor și de a-i învăța să-și

găsească printre cărți materialul de care au nevoie, se organizează la bibliotecă de mai bine de 7 ani seminarii cu cititorii, la care participă sute și sute de oameni.

De asemenea, se acordă ajutor metodic altor biblioteci cum sînt cele din Pskov, Novgorod, Velikiluki, Arhanghelsk, din Letonia, Lituania și Estonia. Astfel, dintr-o instituție academică închisă, cum a fost în trecut biblioteca, ea a devenit acum un centru metodic. De asemenea, ea face schimb cu 34 de biblioteci mari din străinătate.

Cărți pentru popor — iată ceea ce cerea V. I. Lenin și ceea ce a devenit o lege a vieții și pentru biblioteca noastră.

S. BABINTEV

colaborator științific principal
al Bibliotecii Publice de Stat
„M. E. Saltikov-Scedrin”

Din amintirile unui bibliotecar

A. TARNEAGHIN

Dragostea pentru carte m-a atras la munca de bibliotecă. Ca să povestesc cum am început această muncă, trebuie să încep cu anii de copilărie. Am crescut într-o familie de țărani mijlocași, în satul Bahrușevo, județul Senkur, gubernia Arhangelsk. Tatăl meu care știa carte, s-a întors din armată cu titlul de furier. El a dorit mult ca și copiii lui să învețe. La noi în casă s-au găsit unele cărți; tata cumpăra cite o carte la iarmaroc sau împrumuta de la cunoscuți. În sat se găseau și cărți rămase de la deportații politici. Toate acestea erau întâmplări, dar ele au contribuit la „răspîndirea” cărților în sat, acum 60—70 de ani.

Tata a început devreme să mă învețe să citesc și să scriu, așa că la vârsta de 6 ani citeam destul de bine. În mintea mea de copil se bucura de respect și dragoste „cartea de citire” de Paulson. Tata numea această carte după numele autorului: „Unde-i Paulson” și toți știau că este vorba de cartea de citire. O impresie puternică au făcut asupra mea poemele lui J. Milton *Paradisul pierdut* și *Paradisul regăsit* (într-un singur volum). Această carte a avut o copertă frumoasă și multe ilustrații. Mi-a rămas în memorie tabloul care îl arată pe Dumnezeu miniat alungînd din cer îngerii neascultători.

Să ne întorcem însă la tema noastră.

Acum 60—70 de ani familiile de țărani habar n-aveau de bibliotecă personală. Dacă găseau ceva cărți, le păstrau pe o poliță lungă deasupra geamului, sub tavan, iar cărțile mai iubite, se țineau în colț, la icoane. În acele timpuri, la sate, se aduceau în special cărți religioase.

Cînd am împlinit 8 ani, am văzut pentru prima oară în viața mea o bibliotecă. Aceasta a fost la școala parohială de doi ani din Senkur. Aici m-a dus tata ca să mă înscrie la școală. Inscrierea se făcea într-o cameră mare unde erau dulapuri pline de cărți. Țin minte cu câtă invidie urmăream pe elevii claselor superioare care aveau dreptul să împrumute cărți de la bibliotecă. Visul meu în acel timp era să ajung în clasele superioare ca să pot deveni și eu cititor al bibliotecii. Și visul s-a realizat. Cărțile le împrumuta Dimitrie Alexeevici Ejov, directorul școlii și profesor în clasele superioare. El a fost un progresist pentru timpul lui, care dădea elevilor și unele cărți nerecomandate de Ministerul Învățămîntului.

Acî am citit pentru prima oară poezia *Sutul* de Pușkin și *La moartea poetului* de Lermontov. Versurile care demascau societatea de atunci și chemau la luptă împotriva exploatarelor s-au întipărit în mintea mea de tînăr și au sădit un sentiment de ură față de regimul existent atunci.

La Senkur a existat o bibliotecă și pe lângă primărie, dar împrumutul cărților se făcea întîmplător.

În 1900, tatăl vroia să mă dea mai departe la școala de felceri din Arhanghelsk foarte la modă în acel timp, sau la școala silvică din orașul Velsk. Dar făcîndu-și socoteala, părinții au ajuns la concluzia că nu pot suporta asemenea cheltuieli. Astfel că a trebuit să-mi caut de lucru la fabrica

creiat o bibliotecă pentru muncitori la „Fontaines”, cu sprijinul organizației de partid din Arhanghelsk. La început au fost 250 de exemplare, în special cărți politice. Biblioteca era instalată într-o cameră din căminul muncitorilor unde locuiau 12 oameni.

Eu am fost numit bibliotecar. Cărți literare au fost puține, dar bine alese: operele lui Pușkin, Lermontov, Nekrasov, Tolstoi, Corki și altele. Se aflau și unele opere necunoscute cititorilor din cauza cenzurii.

Îmi aduc aminte cum treceau din mină în mină operele lui Nekrasov *Cine trăiește bine în Rusia?*, versurile lui Pușkin, *Cintecul șoimului* și *Albatrosul* de M. Gorki. Muncitorii învățau pe de rost aceste versuri, le transcriau de mină și le reciteau în barăci.

Au sosit apoi cărți de K. Marx, Engels, Plehanov, Lenin, Lasalle, Bebel.

Săliile de lectură din anii 1905—1907 au jucat un mare rol revoluționar la fabricile de cherestea din Arhanghelsk. Deși au funcționat un timp destul de scurt, ele au adus o contribuție importantă la ridicarea conștiinței politice a muncitorilor și luminarea maselor.

Prima noastră bibliotecă muncitorească de uzină, ca și din alte uzine, a funcționat numai doi ani și ceva. În toamna lui 1907, biblioteca a fost distrusă. Noi am prevăzut aceasta și am luat măsuri. O parte a cărților le-am ascuns, altele le-am dat muncitorilor, sau le-am difuzat la sate.

După anii reacțiunii din 1908—1910 a venit un nou avînt revoluționar. La sfîrșitul lui 1910 are loc la Arhanghelsk o demonstrație a înveretului în legătură cu înmormîntarea lui Tolstoi. Urmează acțiuni și greve ale muncitorilor, care cer condiții mai bune de muncă, serviciu sanitar și satisfacerea condițiilor culturale.

La începutul lui 1911, în urma cerințelor muncitorilor se deschide la uzina „Fontaines” o bibliotecă-sală de lectură. Ea se afla într-o clădire cu trei camere, două fiind destinate săliilor de lectură iar a treia depozitelor de cărți, împrumutului și bibliotecarilor. Datorită influenței comitetului sindical ilegal am fost numit bibliotecar, fără să fiu scos din producție.

Fondul bibliotecii număra 1500 de cărți și creștea mereu. Opere marxiste nu se găseau, deoarece abonamentele și achizițiile se făceau din fondurile uzinei.

Muncitorii veneau cu plăcere la bibliotecă, în special muncitorii permanenți și maiștri. În zilele de sîrbătoare, sala de lectură era plină.

La uzinele „Fontaines”, „Scholz” și „Rusanov” muncitorii primeau ziare și reviste printr-un colportor.

Mi-au rămas întipărite primele numere ale ziarului bolșevic „Pravda”. Colportorul nostru

Biblioteci de uzină pentru muncitori

În 1902—1903 la fabrica de cherestea din Maimask a existat un cerc și o sală de lectură deschisă de două ori pe săptămînă, numai seara. Sala de lectură era permanent supravegheată de un jandarm care supraveghea pe cititori. El căuta să vadă dacă numele lor nu figurează pe „listele negre”. Dar asemenea săli de lectură nu se aflau pe lângă toate uzinele din Arhanghelsk.

În primăvara lui 1905 am fost dat afară din fabrică pentru că am scris în ziarul local despre viața grea a muncitorilor. Se vede însă că nu fusesem trecut pe „lista neagră”, căci în curînd am intrat iar la muncă la uzina „Fontaines”.

În totil evenimentelor revoluționare din 1905 s-a intensificat rolul comitetelor muncitorești din uzini și al organizațiilor sindicale conduse de P.M.S.D.R. În 1906 s-a

le aducea în geantă, sub cărțile bulevardiste și reacționare.

Deși „Pravda” apărea în mod legal, multe numere se confiscau. Apoi poliția a interzis, în general, vânzarea acestui ziar, dar colportorul nostru nu numai că a știut cum să difuzeze „Pravda” dar el dădea unor tovarăși și broșuri ilegale și manifeste; acest om făcea legătura conspirativă cu conducerea organizației guberniale a P.M.S.D.R.

Stagiul meu de bibliotecar a fost întrerupt din 1914 până în 1946 adică peste 30 de ani. Din 1946 lucrez la biblioteca de partid a comitetului raional al P.C.U.S. din Valdaisk. În cei treizeci de ani am fost trimis de partid în diferite munci de răspundere, dar niciodată nu am uitat de bibliotecă, căutând să-i creez condiții de funcționare cât mai bune.

Până la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, bibliotecile muncitorești au existat legal, cu un fond de 2—3000 exemplare, îmbunătățirea lor făcându-se foarte anevoios.

În 1918—1920 intervenționistii anglo-americieni au distrus bibliotecile muncitorești de la nord. Dar după Marea Revoluție din Octombrie situația bibliotecilor s-a schimbat radical. Azi în țara sovietică bibliotecile educă pe cititori în spiritul marxism-leninismului și pregătesc constructorii acțiunii ai comunismului. Tehnica de bibliotecă s-a îmbunătățit, elaborându-se metode noi menite să contribuie la o mai bună deservire a cititorului.

Toate acestea se referă și la biblioteca noastră al cărui fond de cărți se ridică la peste 15 mii volume. Dar vorbind despre fondul de cărți îți amintești de cuvintele poetului indian Rabindranath Tagore... „mărima fondului, și gradul de ospitalitate face o bibliotecă mare”. Din experiența mea am ajuns la concluzia că bibliotecarul trebuie să fie un om săritor, să cunoască pe cititori, să studieze cunoștințele și interesele lor. Vă voi aduce următorul exemplu: Vine la bibliotecă un cititor tânăr. Completând fișa aflu câteva date din viața lui. La întrebarea ce cărți să-i dau, omul îmi comunică un secret: scrie versuri. Ascultându-le, am înțeles că nu sînt publicabile, dar nu voiam să-l descurajez. Discutînd cu el aflu că este abia în clasa 8-a și are prea puțină cultură. I-am recomandat să citească pe Pușkin, Nekrasov, să studieze istoria literaturii, spunîndu-i la sfîrșit și părerea mea. Peste cîțiva ani ne-am întîlnit din nou; acest poet începător cîndva, mi-a mărturisit atunci că un tînăr începător nu are nevoie numai de laude, ci și de o critică severă.

Înainte de a trimite aceste însemnări la revistă m-am întrebant dacă ele vor servi la ceva, dacă cele întîmplute în urmă cu

40—50 de ani sînt interesante pentru cititorul nostru de astăzi. Și am hotărît că sînt necesare. Acum sărbătorim doar a 40-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Și după părerea mea este bine să ne aducem aminte cum au trăit oamenii, cum și-au însușit teoria marxist-leninistă și ce-au înfăptuit această revoluție și cit de departe sîntem noi față de acele timpuri...
„Bibliotekar” nr. 3/1937

Bibliotecile sovietice, izvor nesecat de învățăminte

— urmare din pagina 3 —

Trăsătura esențială însă a muncii bibliotecilor sovietice, care generează întreaga lor acțiune pe frontul cultural este atragerea și participarea activă a maselor la citirea cărții. Acest lucru se datorește faptului că toate bibliotecile lucrează cu ajutorul a numeroase colecții voluntare, formate din reprezentanți ai celor mai diverse categorii de oameni ai muncii: intelectuali, tehnicieni, muncitori, colhoznici, gospodine, tineri etc., care ajută bibliotecile în toate domeniile de activitate. Legătura bibliotecilor cu masele este permanent întreținută și prin intermediul dărilor de seamă anuale pe care acestea le prezintă anual în fața cititorilor cu scopul de a găsi cele mai bune metode de apropiere a muncii bibliotecii respective de cerințele cititorilor.

Organizarea în țara noastră a unei rețele de biblioteci corespunzătoare specificului și sarcinilor noastre, a găsit o bogată sursă de informare în realizările din Țara Socialismului în acest domeniu.

Bogata experiență a bibliotecilor sovietice permite aplicarea cu succes a unor metode de muncă corespunzătoare specificului bibliotecilor noastre de diferite tipuri și îmbunătățirea continuă a conținutului muncii cu cartea pusă în slujba rezolvării sarcinilor politice și economice ce stau în fața oamenilor muncii de la orașe și sate.

40 DE ANI de CARTE SOVIETICĂ

Ca număr de cărți editate, Uniunea Sovietică ocupă primul loc în lume.

În Uniunea Sovietică apar în fiecare minut 7500 cărți. Un loc important în producția editorială îl ocupă cartea politică și social-economică, care constituie o treime din întreaga producție. Al doilea loc îl ocupă cartea științifică. Fiecare a treia carte apărută în 1956 este un roman, nuvelă, culegere de versuri. În anii de după război apariția cărții de literatură a crescut de 7 ori.

În cei 40 de ani de putere sovietică, tirajul operelor lui Gorki a atins 88 milioane de exemplare, Pușkin 84 milioane, Tolstoi 76 milioane, Cehov 52 milioane, Turgheniev 41 milioane.

Operele multor scriitori sovietici au atins de asemenea tiraje de milioane. Operele lui Al. Tolstoi au atins 40 milioane, ale lui Șolohov 25.700.000, Maiakovski 31.500.000, Fadeev 14.300.000, Ostrovski 11.400.000. În tiraje mari sînt editate, de asemenea, operele scriitorilor din republicile frățești.

Copiii sovietici au la dispoziția lor multe și variate cărți, editate de peste 100 de edituri, în afară de editura centrală „Detghiz” care este cea mai mare editură pentru copii din lume.

Din 1917 pînă acum au apărut aproape 50.000 de cărți pentru copii într-un tiraj de 1.627.000.000 exemplare, în afară de manuale, editate în 58 de limbi ale popoarelor din U.R.S.S.

Uniunea Sovietică ocupă primul loc din lume în editarea cărților traduse. În timpul puterii sovietice au fost traduse în limba rusă și în alte limbi 15.971 cărți scrise de 1872 scriitori străini. Tirajul tuturor cărților traduse atinge aproape jumătate miliard.

Primum loc îl ocupă scriitorii francezi, apoi cei americani, englezi și germani. În acest timp au fost traduse din limba franceză cărți care totalizează un tiraj de 130 milioane exemplare. Aceste cărți ar putea umple un raft lung de la Moscova pînă la Paris.

Cărțile scriitorilor sovietici sînt traduse în limbile tuturor popoarelor din cele 5 continente. Scriitorul sovietic cel mai popular în străinătate este M. Gorki. În Polonia tirajul cărților sale se ridică la 2 milioane exemplare. De multă popularitate

se bucură în străinătate operele lui Maiakovski, Șolohov, Fadeev, Ostrovski, Gaidar și alții. Alături de cărțile sovietice se bucură de succes și este cunoscută în străinătate literatura clasică rusă, în frunte cu operele lui Tolstoi, care se citesc din Japonia pînă în Brazilia.

În 1955 opera lui Cehov a fost tradusă în 19 țări; Dos-toevski și Turgheniev în 18, iar Gogol în 17 țări. În fiecare an crește numărul cărților traduse din limba rusă. În prezent se fac traduceri din literatura rusă și sovietică în 40 de țări, iar în 1956 s-au tipărit 11.545 cărți sovietice.

Biblioteca unională în limbi străine din U.R.S.S. care a intrat în cel de-al 36-lea an de existență, dispune de un fond de 2 milioane cărți și reviste în 80 de limbi, din care unele exemplare unice de mare valoare bibliofilă.

Între acestea se numără primele ediții din scrierile lui Erasmus, Boccaccio, Petrarca, Newton, Voltaire, Diderot, Lessing etc., precum și o bogată colecție despre operele lui Shakespeare.

Biblioteca primește schimburi de publicații din toate colțurile lumii.

Influența MARII REVOLUȚII SOCIALISTE asupra literaturii universale

Acum 40 de ani, cînd tunurile de pe crucișetorul „Aurora” au vestit nașterea noului stat sovietic, ecoul lor s-a auzit dincolo de hotarele Rusiei. Cei mai mari scriitori din Franța, Anglia, Germania, Italia, Ungaria, Cehoslovacia și Statele Unite ale Americii, luînd cunoștință de mesajul Marii Revoluții se alăturară proletariatului care se ridica pentru prima oară, cu armele în mîini, în lupta pentru desființarea exploatării omului de către om. Cele mai alese spirite ale culturii umane în frunte cu Romain Rolland, Bernard Shaw, H. Barbusse, Theodore Dreiser, Martin Andersen Nexø, Heinrich Mann, la care s-au alăturat cu timpul scriitori mai tineri, au devenit propagatori curajoși ai Revoluției, lăsînd omenirii mărturia adevărului lor la cel mai însemnat act din istoria popoarelor.

În Franța, printre primii care au salutat Revoluția a fost Anatole France. Consecvent cu ideile pe care le-a răspîndit prin scrierile sale, cum sînt *Insula Pinguinilor*, *Crainquebille*, *Revolta îngerilor*, *Crima lui Sylvestre Bonard*, *Domnul Bergeret la Paris* și altele, din care unele au și fost traduse în noi, Anatole France a îmbrățișat ideologia partidului revoluționar al clasei muncitoare, aderînd la vîrsta de 76 ani, la partidul comunist.

Un alt mare scriitor francez care a trecut de partea Revoluției, a fost Romain Rolland. Romanul său în 10 volume *Jean Cristophe*, apărut înainte de primul război mondial, era închinat, după cum el însuși o mărturisește, „sufletelor libere ale tuturor popoarelor care suferă, care luptă și înving” vădînd de pe atunci idei îndrăznețe despre lume. Sub influența Marii Revoluții Socialiste și sub influența lui Maxim Gorki, Romain Rolland își apropie o viziune mai clară asupra viitorului ce se năștea. Lucrul acesta se oglîndește în cel de-al doilea mare roman al său *Înimă vrăjită* unde întîlnim înfățișată viața unei noi generații, reprezentată prin comuniștii Mark și Anette Rivière. Laureat al Academiei franceze și deținător al premiului Nobel, Romain Rolland a dăruit literaturii univesale, în afară de operele amintite mai sus, romanele *Colas Breugnon*, *Petru și Lucia*, *Clerambault*, piesele

de teatru *Danton*, *14 iulie*, *Robespierre*, *Lupii*, *Tragedia credinței*, *Va veni vremea*, etc., bibliografiile lui Beethoven, Michel Angelo, Tolstoi, precum și numeroase studii și lucrări critice care denotă caracterul combatant al operei sale. Aderînd la Revoluție, el scria Sovietelor din Moscova plin de entuziasm și curaj: „Trebuie să vă mulțumim. Cucerindu-vă libertatea, nu ați lăcrat numai pentru voi — ci și pentru toți frații voștri din vechiul occident. Mergeți înainte! Noi vă vom urma!” Iar în 1935, după ce a vizitat Uniunea Sovietică, spunea înainte de a părăsi Moscova spre a se întoarce în Franța: „Plec, ducînd cu mine convingerea profundă a ceea ce am presimțit venind aici: că singurul progres valabil al lumii este legat indisolubil de destinele Uniunii Sovietice, pe care trebuie s-o apărăm contra tuturor dușmanilor”.

Dintre oamenii de cultură francezi care s-au ridicat în apărarea Revoluției Socialiste, Henri Barbusse reprezintă, fără îndoială, prin opera și prin întreaga sa activitate publică, exemplul scriitorului progresist, care a considerat literatura ca o puternică armă de luptă pentru crearea unei lumi noi. Devenit celebru prin romanul său *Focul* prin care și-a ridicat glasul împotriva războiului, H. Barbusse a publicat în 1919 romanul *Lumina* (Clarté), care este o continuare a primului și în care, prezentînd procesul trezirii conștiinței unui mic funcționar înșelat de ideologia burghezii, face să reiașă influența ce a avut asupra lui schimbările din Rusia. În lucrarea sa *Despre sarcinile Internaționalei a III-a* publicat în 1919, Lenin felicitînd pe autorul celor două romane, face următoarele aprecieri asupra lor: „*Focul* și *Lumina* pot fi socotite ca una din confirmările cele mai evidente ale acestui fenomen general observat pretutindeni: dezvoltarea conștiinței revoluționare a maselor. Transformarea unui om ignorant, cu totul supus ideilor și prejudecăților micului burghez și a individului obișnuit, într-un revoluționar, și aceasta sub influența războiului, este arătată cu o forță, un talent, un realism extraordinar”.

Din primele zile ale Revoluției, Barbusse a devenit apărătorul ei, afirmînd cu deplină convingere că „mai tîrziu oamenii vor fi ju-

decați după felul cum au înțeles Uniunea Sovietică”.

Intr-o cuvîntare rostită în 1919 în fața muncitorilor terasieri din Paris, H. Barbusse demascînd vicleniile imperialiștilor care încercau să sugrume noul stat socialist prin foame și aducînd un omagiu legislației democratice a Uniunii Sovietice, a rostit următoarele cuvinte profetice: „Păreră mea personală este că umanitatea va trebui cîndva să adopte mari legi strict asemănătoare dacă vrea să stabilească o orînduire de pace și dreptate. Păreră mea personală este, de asemenea, că o conștiință universală se îndreaptă fără putință de abatere spre acest ideal”.

În Anglia, unul din cei mai devotați prieteni ai Revoluției a fost marele dramaturg Bernard Shaw, care prin toate antecedentele sale pe tărîmul scrisului, s-a dovedit un înverșunat dușman al burgheziei și un adept hotărît al ideilor progresiste. În piesele sale celebre, *Pygmalion*, *Profeșiunea doamnei Warren* și multe altele, Shaw critică societatea burgheză și condamnă cu vehemență pe cei care împiedică progresul umanității. Aderent necondiționat al Revoluției, Bernard Shaw și-a manifestat din capul locului creșterea și în cazul său în cauza proletarietului, care pentru el ca și pentru toți progresiștii, era unul și același lucru cu triumful Uniunii Sovietice. Într-o scrisoare adresată lui Maxim Gorki pe care-l felicita cînd acesta împlinea 65 de ani, îi spunea: „Îmi face plăcere să aflăm că ziua celei de a 65-a aniversări o petreceți în țara care vă prețuiește atît de mult și printre oamenii care au început o luptă măreață cu lumea de care vă bateți joc. Ei duc cu succes această luptă și vor învinge”. Iar cu un alt prilej făcînd aluzie la cei ce se mirau de interesul ce purta poporul sovietic și conducătorilor săi, el și-a afirmat credința în Uniunea Sovietică și pînă dincolo de moarte: „Pînă la moarte răspund în orice caz de prietenia mea față de Uniunea Sovietică. Cunoșcînd apucătura presei occidentale nu îmi iau răspunderea că, după moarte, nu voi fi declarat dușman al acestei minunate țări.”

Nici nu se terminase bine primul război mondial iar revoluționarii ruși luptau încă pe baricade, cînd fascismul care avea să pregătească urgia unui nou război mondial și să arunce omenirea pradă celei mai sîngeroase reacțiuni, făcea primii pași în Europa. În acea epocă partea cea mai avansată a literaturii germane grupase o seamă de scriitori progresiști care și înainte fuseseră interpreții celor mai nobile idealuri ale omenirii. Era exact epoca în care dramaturgul și romancierul german Gerhard Hauptmann răspundea la apelul lui Maxim Gorki din

1921 care chema atenția lumii civilizate asupra foametei ce-o stîrnise seceta de pe Volga. El îi scria lui Gorki că lumina omenirii ce era așteptată după întunericul celui mai crunt război „este mai aproape decît pare”. „Poate — adăuga autorul vestitelor drame sociale *Teșătorii*, *La răsăritul soarelui*, *Suflătele stinghere*, — ca această rază teribil de pătrunzătoare să trezească la viață arborele uscat al umanității și să-și înverzească din nou creștetul pentru prosperitatea Rusiei, pentru prosperitatea lumii. Da, cred și simt că această speranță nu va fi dezamăgită”.

Dar cel care avea să îmbrățișeze din toată inima cauza Revoluției și să stea în primele rînduri ale luptei antifasciste, era Heinrich Mann. În romanele sale *Profesorul Unrat*, *Între rase*, în faimoasa lui trilogie *Supusul*, *Sărmanii* și *Cazul* și mai ales în cele scrise după anul Marii Revoluții, Heinrich Mann s-a ridicat cu tărie împotriva a tot ceea ce era de natură să genereze buruiana otrăvitoare a fascismului, Revoluția din Octombrie a lărgit considerabil orizontul ideologic al lui Mann și ea l-a influențat în tot restul vieții. În lucrarea sa autobiografică *Privire asupra veacului* după ce își mărturisește dragostea pentru țara care a dăruit omenirii flacăra revoluției („Eu iubesc Uniunea Sovietică din plin. Ea îmi este aproape și eu ei”) Heinrich Mann își mărturisește nădejdea în socialism. „Noul umanism, spune el, va fi socialist. Viața reală aparține muncitorilor de orice stare și profesie. Numai prin ei viața merge mai departe, numai ei sînt vrednici și au o imagine întemeiată a viitorului. Fără îndoială că viitoarega putere va trece asupra muncitorilor”.

În același timp scriitorii mai tineri din Germania treceau pe pozițiile înaintate ale democrației făcînd din opera lor un mesaj al ideilor revoluționare. Poetul Johannes Becher era trimis în fața judecătorilor pentru poeziile sale revoluționare din volumul *Cadavrul de pe tron*, iar Bertholt Brecht, autorul unor piese de mare succes cum sînt *Mutter Courage*, *Cercul de cretă*, *Opera de trei parale* și multe altele ca și al unor poeme de intensă vibrație revoluționară, exilîndu-se în 1933 în Statele Unite, a fost tîrît în fața comisunii pentru cercetarea activității anti americane, ca să dea socoteală de cutezanța cu care s-a ridicat în scrierile sale împotriva primejdiei fasciste.

Marea Revoluție Socialistă a fost întîmpinată și în Statele Unite ale Americii ca un semn al uriașelor transformări așteptate de omenire.

Scriitorul Theodore Dreiser suferă în mod conștient influența Revoluției. El însuși măr-

turisește acest lucru: „Mi-am îndreptat privirile spre această învățătură, spre această faclă și am găsit în ea sprijin și inspirație pentru munca mea de creație“. După ce a dezvăluit în opere puternice, hidoasele aspecte ale modului de viață american, arătând că de fapt îndărățul lui se ascund tendințele acaparatoare ale burgheziei capitaliste, el a putut găsi în izvoarele ideilor revoluționare drumul precis al misiunii sale de scriitor al poporului american. Iată cum explică Dreiser acest lucru: „În vremurile noastre o oligarhie, un grup de afaceriști caută să subjuge marele nostru popor. În acest scop se străduiește, în primul rând, să coboare nivelul lui moral. Tocmai de aceea am socotit de datoria mea să iau parte la lupta ce se desfășoară“.

Capodopera lui *O tragedie americană* este o incununare a evoluției scriitorului sub impulsul ideilor revoluționare. Puțin înainte de a muri Dreiser a aderat la partidul comunist scriind lui William Foster: „Credința în măreția și demnitatea omului a fost principiul care m-a călăuzit în viața și opera mea. Logica vieții și a operei mele mă determină, de aceea, să cer să fiu primit în rândurile partidului comunist“.

În Ungaria, cel mai mare poet național după Petőffi, — Adv Endre — a fost marior și cîntăret înflăcărat al Revoluției din Octombrie, după ce cîntase în accente răscolitoare revoluția proletară din 1905. În poeziile sale el a exprimat cu o sinceră bucurie, simțămintele poporului, dorința sa de a-și scuti țara de prîgă a acestuia de a scutura lanțurile sclaviei. Influențat de literatura progresistă rusă, Adv Endre a oglindit în versurile sale lupta împotriva exploatării claselor stăpînitoare. Cînd izbucnește Revoluția din 1917 poetul se sbătea în chinurile unei boli nemiloase. Dar versurile sale revoluționare mai răsuna ca niște tulburătoare cîntece de îmbărbătare:

Înainte, proletari maghiari!
Om bolnav sînt, să aștept știu doar
Nu pot fi eu luptător viteaz,
Însă inima v-am meritat-o;
Inima-mi cu voi aleargă; iat-o:
Frați ai mei, o proletari maghiari!

A murit în ianuarie 1919, ducînd cu el convingerea nestrămălată a triumfului revoluției:

Stea roșie, tu scapără domnind!
De cînd e omul și în sus privește
Doar steaua roșie i-a fost nădejde.

Înainte de a muri, aflînd că în Ungaria a izbucnit revoluția burghezo-democrată, a spus prietenilor săi: „Aceasta nu este adevărata revoluție; va veni altă revoluție; ea este deja în drum. Adevăratul soare strălucitor a răsărit deasupra Rusiei, soarele lui va ajunge și aici“.

Pentru noi este interesant că acest cîntăret al revoluției a trăit în Ardeal și a întreținut strîns legături cu scriitorii romîni, între altele și cu marele nostru Caragiale. A militat pentru pace și înțelegere între romîni și maghiari, iar în 1907 primind vestea răscoalei țărănilor romîni din Maramureș a exclamat cu o nestăpînită satisfacție: „E dur și simplu minunată vestea care sosește din Maramureș. Romînul din Maramureș știe să se răscole, pentru că își aduce aminte de Horia și Cloșca“.

Un alt poet maghiar care s-a ridicat cu minie împotriva exploatării și a îndemnat poporul la luptă, a fost Ioszeif Atilla. Formațiunea lirică a poetului s-a desăvîrșit sub influența Revoluției din Octombrie ale cărei flăcări au luminat primii săi pași în literatură. El a continuat tradiția revoluționară a poeziei maghiare, anunțînd în cîntece inspirate apropiata izbîndă a poporului:

Asa se nase ale istoriei fapte
și ziua ce-o visează luptătorii,
cînd pe uzina cufundată-n noapte
sui-vor steaua roșie, muncitorii!

Reprezentantul cel mai de seamă al avîntului revoluționar în Cehoslovacia, după Marele Octombrie, a fost Julius Fucik. El este cel mai strălucit exemplu al scriitorului revoluționar, care duce lupta de pe poziții ideologice bine precizate, avînd școala partidului, în rîndurile căruia a militat din anii tinereții. Toată activitatea publicistică și literară a lui Fucik din anul 1921 pînă în clipa cînd a fost asasinat de fasciști, stă sub influența Revoluției Socialiste, sub semnul dragostei fierbînti pentru Uniunea Sovietică, despre care vizitînd-o pentru prima oară, a scris o carte cu titlul sugestiv: *În țara în care mîine al nostru a și devenit ieri*.

Crezînd în forța invincibilă și în solidaritatea puternică a proletariatului internațional, Fucik a îndemnat pe muncitorii cehoslovaci la revoluție, asigurîndu-i de sprijinul poporului sovietic. Această idee el a expus-o pe larg în broșura *Armata Roșie ne va ajuta* în care a arătat că singurul prieten adevărat al poporului cehoslovac este Uniunea Sovietică. Arestat în 1942, Fucik și-a continuat munca revoluționară și din închisoare, unde a scris sguđuitorul mesaj adresat poporului său intitulat *Reportaj cu*

streangul de gît mărturie impresionantă a unei credințe revoluționare, care nu s-a lăsat ucisă, nici după moartea scriitorului.

În reportajele închinat Uniunii Sovietice, Fucik s-a făcut de multe ori ecoul unor întâmplări semnificative din timpul Revoluției Socialiste din Octombrie pe care le-a prezentat spre exemplificarea superiorității socialismului.

Cel mai strălucit reprezentant al literaturii progresiste din China a fost și este Go Mo Jo, poet, sociolog și istoric, distins, acum cîțiva ani, cu premiul internațional Lenin.

Influențat puternic de Revoluția din Octombrie, Go Mo Jo, a combătut pe Cianc Kai și, trecînd de partea poporului, de partea revoluției adevărate. Această atitudine a poetului s-a răsfrînt și în opera sa, care are un conținut adine mobilizațor. Înriurirea ce a avut-o asupra lui Revoluția este mărturisită într-una din poeziile sale *Impresii din Octombrie* în care spune:

Aflîndu-mă la Moscova
Încă de mult
În zilele de ieri,
Eu mă vedeam urcînd
Pe-ale viitorului cărări;
De-atunci am început să văd
Și să mă simt
Plin de puteri.

Consecvent cu ideile sale revoluționare Go Mo Jo a adus mari servicii poporului său în timpul luptei sale pentru independență, fiind într-o vreme și conducător politic al Armatei revoluționare Chineze. În poemele sale tema luptei pentru independență și libertate ca și tema construcției socialiste, ocupă locul cel mai mare. În prezent el este președintele Academiei de Știință din China și totodată unul din militanții de vază pentru pace în lumea întregă și prietenie între popoare. Recent a fost numit membru onorific al Academiei R.P.R.

Ca și asupra altor scriitori de seamă, Revoluția rusă a făcut o puternică impresie asupra scriitorului danez Andersen Nexø. Ca să-și dea seama de noile realități ce se înfiripau după prăbușirea țarismului, Nexø face o călătorie în tînrul stat sovietic. Întîlnirea cu Lenin este hotărîtoare. Rodul acestei călătorii sînt cărțile sale cu mare ecou în lumea internațională: *În întîmpinarea unei zile noi*, *Două lumi* și *Îos mîntule!* în care își mărturisește adeziunea la Revoluție și o explică drept un act de conștiință, deoarece s-a convins personal de sistemul superior al regimului socialist asupra celui capitalist.

Reacționarii care și-au dat seama de răsunetul cuvîntului acestui mare scriitor, au încercat să-l combată, deslănțuind împotriva

lui atacuri înverșunate, recurgînd uneori și la mijloace josnice. Dar el a rămas neclintit pe poziția lui, proclamînd sus și tare motivele ce-l atrag către Uniunea Sovietică unde „morala vieții omului de rînd a devenit pentru întîia oară în istoria omenirii, morala unui stat, în care puterile cele mai largi ale societății capătă, în sfîrșit pentru prima oară, puțînța de a se manifesta în mod armonios și pe deplin, prin formele ei de stat. Omul de rînd nu dorește nici războaie, nici jaf; acestea sînt elementele atributelor netrebnice ale omenirii, o expresie a lăcomiei și a setei lor mereu nepotolite de a se îmbogăți pe spinarea altora. În Uniunea Sovietică s-a pus capăt odată pentru totdeauna manifestării acestor porniri dăunătoare”.

Întreaga sa operă și cu deosebire cea scrisă după 1922, este rodul contactului apropiat al scriitorului cu ideile revoluționare care, de altfel, l-au și dus în rîndurile partidului comunist.

*

În ce privește România, ale cărei tradiții literare n-au fost lipsite de influența culturii ruse, era de așteptat ca ideile Marii Revoluții Socialiste din Octombrie să se răspîndească repede și la noi. Într-adevăr, în perioada dintre cele două războaie mondiale, curentul revoluționar a jucat un rol covîșitor în stimularea literaturii progresiste din țara noastră. Cei mai buni scriitori ai noștri își întorc privirile însetate de adevăr către Rusia, marea și puternica Rusie, acea Rusie revoluționară despre care Dobrogeanu Gherea spusese că nu este numai o țară a despotismului și a lipsei de libertăți, ci și o țară „a spiritului de protestare, unde o puternică mișcare revoluționară, o mișcare de o energie nemaipomenită, a sguduit din temelii colosul de la nord”.

Adept credincios al literaturii realiste, Mihail Sadoveanu, își aținea privirile la marile transformări ce se petrec în fostul imperiu de la răsărit. În romanul *Pe strada Lăpusneanu* care se subintitulează „Cronică din 1917” el face să se audă în literatură primele ecouri ale Revoluției.

Gala Galaction, ia, de asemenea, poziție în fața marelui eveniment. În iulie 1919, el scria în ziarul *Socialismul* referindu-se la Revoluție, că „niciodată n-au fost atîtea semne prevestitoare și niciodată muncitorimea universală nu s-a simțit mai aproape ca astăzi de marea sărbătoare”. Iar într-un alt rînd, cam în aceeași epocă. Gala Galaction a scris plin de îndrăzneală, înfruntînd cenzura care frîna libertatea gîndirii și a scrisului: „În Rusia autocrată de acum vreo cîțiva ani, proletariatul revoluționar e stăpîn, și soarta regimului absolutist, ori ce ar fi să

se mai întimplă de astăzi înainte, a coborît în sîcîriul istoriei... Puterea celor mulți, eliberată — se ridică, se sbate, clocotește și caută un echilibru nou. Să nu ne amăgim cu gîndul că s-ar putea, s-o vedem vreodată, revenind la matca dinainte”.

Ziarist și combatant neînfricat pe frontul democrației, N. D. Cocea a fost printre cei mai activi popularizatori ai Revoluției în țara noastră. Portretul pe care i l-a făcut lui Lenin în ziarul „Chemarea” poate figura cu cinste în orice biografie consacrată genialului conducător al Revoluției.

Cît de puternic s'gduiulă a fost lumea scriitoricească de la noi, în 1917, îl dovedește faptul că poetul Octavian Goga, pe atunci încă neînveninat de morbul fascist ce avea să-l prăbușească în mocirla politicianismului reacționar, a trebuit să ia atitudine față de Revoluție. El a publicat în ziarul „Romînia” de la Iași un articol intitulat *Petrogradul revoluționar* unde afirma despre poporul rus „că omenirea trebuie să-i fie profund recunoscătoare acestui popor care pe scoteala lui are o experiență cu învățăminte pentru toți”. Poetul prevestea pentru posteritate „sentimentele unei grațiozități universale”, iar în ce ne privește pe noi, socotea că trebuie „să vedem în capitala Rusiei (revoluționare n. n.) un punct cardinal al vieții noastre”. Istoria Romîniei spunea el mai departe — „se joacă astăzi la Petrograd” și cerea ca din acest oras „să facem un centru al orientărilor noastre”.

Influența Revoluției Socialiste este remarcată și în opera lui Tudor Arghezi, care după 1919 se situează pe o platformă avansată a democrației. În pamfletele lui apar adesea personaje a căror atitudine nouă și îndrăzneală nu este decît efectul ideilor revoluționare care pătrundeau în țara noastră, străbătînd așa zisul cordon de securitate pe care-l instituiau guvernele reacționare, cu ajutorul cenzurii și al curților marțiale. *Sergentul Răiculeanu* care refuză să asculte ordinele stupide ale superiorilor săi, *Robul*, care nu se mai teme de lumea ce-l stăpînea, sau *Scenă la Jilava* unde muncitorii întemnițați întîmpină pe un general venit să inspecteze închisoarea, cu *Internaționala*, nu sînt decît semnele acelei literaturi combative pe care Revoluția a impus-o scriitorilor noștri de frunte.

Lista scriitorilor romîni care, în contact cu ideile de la răsărit, își căutau o justă orientare pentru activitatea lor creatoare este mult mai mare. Din rîndul acestora se numără și Emil Isac, prietenul revoluționarului Ady Endre și A. Toma, autorul primelor cîntece revoluționare în literatura noastră. Trebuie însemnată părerea multor critici că *Ion* al lui Rebreanu, roman de mare tensiune revoluționară, n-ar fi putut să apară decît în condițiile pe care le-au creat la noi evenimentele Marii Revoluții Socialiste. În fine nu trebuie să uităm nici pe cei mai tineri care, însprîndu-se din ideile revoluționare ale timpului, devin stegarii unei literaturi noi progresiste cum sînt, Alexandru Sahia, Ion Călugăru, Mihai Beniuc, Geo Bogza, Zaharia Stancu, Eugen Jebeleanu și alții.

Ș T I R I

În adunarea generală din 15 august 1957, colectivității din gospodăria agricolă colectivă „2 martie 1949” din comuna Zebil, raionul Istria, regiunea Constanța, au hotărît să înființeze o bibliotecă proprie. Pentru aceasta adunarea a stabilit: a) amenajarea unui local corespunzător pentru depozitul de cărți și sala de lectură, dotat cu toate condițiile necesare activității în timpul iernii; b) alocarea din veniturile gospodăriei colective a fondurilor corespunzătoare pentru cumpărarea de cărți; c) bibliotecarul să fie plătit din fondurile gospodăriei agricole colective.

Îndată după adunarea generală, cele hotărîte au început să fie traduse în viață. Noul local de bibliotecă este în curs de amenajare. Totodată s-au luat măsuri pentru procurarea lemnului necesare activității cu cartea în timpul iernii și s-au cumpărat cărți în valoare de 600 lei.

Pentru încurajarea acestei inițiative, Ministerul Învățămîntului și Culturii a dotat biblioteca cu un fond inițial de 1200 volume și cu mobilierul necesar.

Cărți de oțel **VITEJIA și ERDIZMUL TINERETULUI SOVIETIC** *in lupta revoluționară*

ILIE STANCIU

Perioadele revoluționare sînt cunoscute în istorie prin participarea pasională a maselor populare la lupta de răsturnare a vechilor orînduiri. Printre participanții cei mai pasionați în revoluție se înfîlesc, de obicei, oameni tineri și citeodată chiar și copii. Victor Hugo a creat figura nemuritoare a lui Gavroche, a copilului care moare cu zîmbetul pe buze luptînd pe baricadele Parisului. Valentin Kataev este autorul frumoasei povestiri din timpul revoluției ruse din 1905—1907 *O pinză în depărtare*, ai cărei eroi sînt doi copii, Petia și Gavrik. Exemplele, care sînt numeroase, arată că, în general, tineretul, prin căldura sa sufletească ajunge cu ușurință la pasiune și prin curiozitatea și dragostea de adevăr care-l caracterizează, este unul dintre cei mai vajnici luptători revoluționari. Aceasta se poate explica ușor, deoarece perspectivele luminoase ale victoriei revoluției se identifică cu aspirațiile cele mai înalte ale tineretului; luptînd pentru răsturnarea vechii orînduiri, tineretul luptă pentru cîștigarea unei vieți mai bune și mai drepte, a unui viitor fericit.

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie se deosebește de toate celelalte revoluții tocmai prin schimbarea radicală pe care o aducea în sistemul orînduirii sociale. Nu era vorba de răsturnarea hegemoniei unei clase exploatare și înlocuirea ei cu o alta, ci era vorba de desființarea oricărei exploatări, de lichidarea oricărei clase sociale care se menținea prin exploatarea celorlalte clase. Perspectiva oferită de revoluție era grandioasă, de aci și pasiunea cu care milioanele de obidiți au sprijinit-o și atîția dintre ei și-au dat viața pentru victoria proletariatului.

Tineretului, fiilor de muncitori și de țărani, de funcționari umili sau de intelectuali cinstiți, Marea Revoluție îi aducea eliberarea din robia claselor stăpînitoare, îi deschidea perspectiva unei vieți libere în care să-și poată desfășura nestăvilul energia lui creatoare.

La revoluția socialistă tineretul a ajuns pe căi diferite: una dintre aceste căi ne este arătată de Pavel Korceaghin, eroul lui Ostrovski din romanul *Așa s-a călît oțelul*. El pune mîna pe armă și luptă pe baricade mînat de ura puternică împotriva celor care i-au batjocorit copilăria și care istoveau

pină la moarte pe fratele și pe prietenii săi, muncitori în fabricile și atelierele bogăților din oraș. Pavel Korceaghin simte revoluția ca pe un torent uriaș, un torent care trebuia să măture din cale tot ce era putred și nedrept, un torent căruia nu-i poți rezista.

Pentru Pavka nu există șovăială și nici derută. El n-are de ales, calea lui e calea bolșevicilor, calea proletariatului.

Boris Gorikov, eroul lui Gaidar din romanul *Școala* are un drum mai anevoios. El se simte împins spre revoluție de dragostea puternică pe care o nutrea pentru tatăl său, de dorința fierbinte de a-i răzbuna moartea. Firea lui hotărîtă și mîndră, iubitoare de adevăr și dreptate, l-a făcut pe Boris să intre în conflict cu ordinea și mentalitatea țaristă încă de pe băncile școlii. Dar în această ciocnire există, în bună parte, și un spirit de frondă, caracteristic vîrstei. Mult mai tîrziu își va da seama Boris Gorikov de dreptatea cauzei comuniste și atunci din simplă frondă pornirea lui se va transforma într-un elan revoluționar conștient și de nestăvilul, într-un eroism înălțător.

Pavel Korceaghin, în toila luptei, învață să-și descopere prietenii și dușmanii, și atunci cînd dragostea lui pentru o fată îl împiedică în lovirea necruțătoare a inamicului, el își înăbușe iubirea. Sacrificiu greu, dar fără el eroul n-ar fi putut trăi: pasiunea pentru cauza revoluției întrece în vigoare oricare alt sentiment omenesc.

Boris Gorikov e mai naiv, mai puțin copt pentru viață. La paisprezece ani, dorința de a lupta alături de ceilalți soldați ai revoluției este sinceră și hotărîtă. Dar la această vîrstă, tentațiile sînt mari și ca să le reziste îi trebuie o energie deosebită și un caracter format. Eroul lui Gaidar nu le are; el urmează încă la „școala vieții” de la care îi va veni cumpătarea și dîrzenia. Deocamdată el cade în mrejele ispitei și aceasta provoacă moartea celui mai bun prieten al său, a aceluia care i-a pus arma în mîna și i-a turnat în inimă căldura revoluționară. Moartea lui Ciubuk declanșează una din cele mai puternice drame sufletești. Boris este nenorocit, cu atît mai mult cu cît el este autorul acestei catastrofe. Dar suferința îl maturizează, ea grăbește pro-

cesul de transformare a copilului într-un adevărat luptător revoluționar.

Zilele revoluției au trecut, dar lupta nu s-a terminat. Ea continuă mai puternic și chiar mai dramatic. Pavel Korceaghin își închină tot restul vieții lui consolidării revoluției. Viața și moartea lui sînt o nedesmințită adeziune revoluționară.

Alți tineri, copii în timpul revoluției, vor trăi tot timpul cu imaginea ei, cu amintirea eroismului și a sacrificiului comuniștilor. Așa sînt eroii romanului lui Vladimir Beleaev *Cetatea veche*. Vasili Mandjura, Iuzik Jderu și Pelka Meremuha sînt elevi de școală în timpul revoluției și al războiului civil. Dar, deși foarte tineri, ei își dau seama de partea cui e adevărul. Uciderea în fața lor a unui luptător comunist de către pelliuriști este acul hotărîtor care va face din acești mici eroi, luptători neînfricați pentru socialism. Jurămîntul depus la mormîntul prietenului ucis va deveni pentru ei un scop al vieții, un îndreptar.

Reîntîlnirea lor în anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei la picioarele aceluiași zid, luptînd pentru aceeași cauză și îndeplinind același vechi jurămînt, devine o încununare a unei vieți de muncă și luptă.

Ideea acestei legături între luptători pentru revoluție și cei care au luptat în recentul război este reluată de mulți scriitori sovietici. Kaverin în romanul său, atît de iubit de tinerii cititori *Doi căpitani*, își construiește întregul conflict pe imaginea puternică pe care zilele revoluției o lasă în mintea celor ce au participat la ele. Sania Grigoriev vede în descoperirea tainei expediției căpitanului Tatarinov o acțiune de dreptate, cu un înalt caracter patriotic. În atmosfera plină de eroism din timpul revoluției, copilul jură să n-aibă astîmpăr pînă ce nu va descoperi ce s-a întîmplat cu curajosul navigator. Îndeplinirea acestui jurămînt îl duce pe eroul cărții prin cele mai grele și mai dramatice momente, îl pune în fața unor imense greutăți și a unor puternice conflicte sufletești. De-abia în anii războiului împotriva cotorpitorilor fasciști, deci în zilele de luptă și de sacrificiu care aminteau pe cele ale revoluției, eroul nostru, apărîndu-și patria, își îndeplinește și jurămîntul descoperind mormîntul căpitanului Tatarinov.

Eroismul, născut în anii revoluției, s-a transmis și celor care au venit după aceea. Pavlik Morozov, un pionier dînr-o școală de la țară, își dă viața luptînd împotriva uneltirilor chiaburești. Conflictul care se petrece în sufletul copilului este de o mare amploare. În el se dă o luptă care ne mișcă pînă la lacrimi cînd descoperă ticăloșia tatălui și bunicului său.

Eroismul de pe baricade nu este mai puternic decît acela al micului Morozov care, în mod conștient, își pune viața în pericol pentru salvarea avutului obștesc.

Patria sovietică a creat copiii și tineretului o viață fericită. Nu prin îmbeșugarea ei, căci anii de după revoluție au fost ani grei și de mari lipsuri, ci prin posibilitatea ce se oferă fiecăruia de a munci și a trăi liber, de a crea și de a participa activ la construirea unei lumi noi. Fiecare victorie a puterii sovietice era simțită de copii și de tineri ca propria lor victorie, fiecare construcție, fiecare uzină era considerată de ei ca o treaptă spre viitorul visat de cei ce și-au dat viața în revoluție.

Asa explică Fadeev eroismul sublim al eroilor săi din *Tinăra Gardă*. Oleg Koșevoi și prietenii săi s-au născut și au crescut o dată cu puterea sovietică. În inima lor, în singele lor, în mintea lor, fiecare clipă din viață era legată de viața poporului întreg. Așa au învățat să simtă în familia lor, în școala unde au fost elevi, în organizația de comsomol din care făceau parte.

Ca și pentru Pavel Korceaghin sau Boris Gorikov, pentru Oleg Koșevoi nu erau mai multe căi de ales, atunci cînd Patria a fost cotorpită. Eroismul lui Oleg Koșevoi și al prietenilor săi, al Zoiei sau al lui Șura Kosmodemianski și al altor nenumărați tineri sovietici care și-au dat viața luptînd împotriva hitleriștilor, trebuie înțeles în toată măreția lui.

Volodia Dubinin, micul pionier pe care Lev Kasil și M. Polianovski, l-au prezentat cu talent și dragoste în romanul *Strada Măzinului*, face parte din aceeași categorie de eroi. Fiul unui luptător comunist din timpul Marii Revoluții, nu putea fi la rîndul lui decît un luptător la fel de hotărît pentru apărarea patriei socialiste. Este în acest roman o minunată motivare a sacrificiului adus de Volodia, prin legătura traică ce se stabilește între generațiile de luptători. Tot atît de sugestivă este realizarea lui Kataev în romanul *Pentru puterea sovietelor*, unde reapar cei doi eroi: Petia și Gavrik copiii din timpul primei revoluții ruse, de astă dată ca oameni maturi, luptînd însă cu același elan tineresc pentru zdrobirea cotorpitorilor. Trecuți prin două revoluții, căliți în munca eroică de construire a statului socialist, cei doi prieteni Petia și Gavrik simbolizează eroismul nedesmințit al comuniștilor într-o perioadă lungă de lupte și sacrificii.

La sărbătorirea celor patruzeci de ani de la Revoluție, imaginea acestor eroi strălucește cu putere și lumina ei ne călăuzește pașii spre aceeași viață de luptă, de eroism și de victorii.

Literatura rusă și sovietică în ȚARA NOĂSTRĂ

BARBU TEODORESCU

Literatura rusă a avut o largă circulație în țara noastră, prin marii săi reprezentanți: Pușkin, Turgheniev, Tolstoi, Dostoevski, Cehov, Gogol și Gorki.

Inceputurile se stabilesc în timp prin generația cărturarilor de la 1840, cînd scriitorii ca C. Negruzzi, Donici, Stamali și alții, avînd legături directe cu literatura rusă, au încetățenit la noi pe A. Pușkin, Antioh Cantemir, Derjavin și Krilov.

Mai îrziiu romanul rusec devenind popular în toată Europa, era firesc să capteze și pe cititorul român. Prin intermediul traducerilor, franceze încep să pătrundă la noi Turgheniev, Tolstoi, Dostoevski și Cehov, care domină literatura romină între 1860 și 1913. A fost o perioadă interesantă de răspîndire a acestor mari povestitori prin reviste, ziare, biblioteci de popularizare, la care Gherea și „Contemporanul” cit și unii scriitori ardeleni aduc o contribuție însemnată, ca unii ce-au avut o deosebită predicție pentru fenomenul literar rus.

Războiul balcanic și marile frământări politice care premerg primul conflict mondial, frînează această penetrație literară, încă nestudiată în toată complexitatea ei.

După 1918 situația internă se schimbăse tot alt de mult cit și cea internațională. În fața cititorului român, atît de evoluat și el, apar două literaturi rusești: cea veche, a clasicii, cit și cea nouă — sovietică. Interesul pentru ambele literaturi crește considerabil, manifestîndu-se cu deosebire în anumite cercuri progresiste.

Sînt în plină ascendență Tolstoi, Dostoevski și Cehov și mai puțin Turgheniev, Gogol și Korolenko. În ritm mai lent continuă răspîndirea operei lui Lermontov și Kuprin. Pușkin e prezent îndeosebi în 1937 cu prilejul comemorării a o sulă de ani de la moartea sa.

Din Tolstoi apar pe rînd marile sale opere, mai toate traduse din franțuzește și anume: *Război și Pace*, *Ana Karenina*, *Sonata Kreutzer*, *Stăpîn și slugă*, *Învierea*, *Puterea întinericului* și *Cadaorul viu*. Circulă de asemenea literatura sa cu caracter moral-educativ asupra căreia se îndreaptă atenția pedagogilor și a elevilor, în revistele

cărora se găsesc numeroase traduceri și studii tolstoiene.

Dostoevski e mai actual decît înainte, iar romanele traduse din franceză sînt foarte căutate. Apar în ediții numeroase: *Crimă și pedeapsă*, *Frații Karamazov*, *Idiotul*, *Amintiri din Casa morților*, *Precocii* și *Umiliți și obidiți*.

Cehov circulă prin traduceri, mai ales în revistele „Flacăra”, „Adevărul literar” sau pe scena teatrelor. Kuprin pătrunde la noi în 1903 și ansamblul operei sale devine mai cunoscută după 1920 prin traduceri din franceză făcute de Victor Eftimiu, Al. Iacobescu, George B. Rareș, Olga Monta. Pagini interesante de prezentare a operei și scriitorului le aflăm în „Flacăra” și „Adevărul literar”.

Un mare rol în răspîndirea tuturor clasicii ruși îl are colecția de popularizare „Lectura, floarea literaturii universale”, condusă de A. Toma.

Între timp și-a făcut apariția un fenomen nou. O literatură nouă se forma la răsăritul țării noastre, cea sovietică, despre care informația a fost destul de timidă la început, dar nu absentă. Trei sînt primii scriitori sovietici cunoscuți la noi: Gorki, Esenin și Maiakovski. Maxim Gorki era o cunoștință veche a cititorilor romîni; el apăruse în romînește încă de la 1900 prin Iosif Nădejde, iar drumul parcurs de literatura lui la noi este de fapt ecoul gloriei de care Gorki s-a bucurat pretutîndenî în lume. „Acum douăzeci de ani — scria Ibrăileanu în 1920 — se răspîndi în lumea literară o veste cu totul senzațională: apariția, din prima zi glorioasă, a unui mare scriitor rus ieșit dintr-o clasă de oameni specifică Rusiei, din clasa vagabonzilor, a „desculților”, a declasaților, a drojdiei omenești, a celor fără meserie și totuși de toate meseriile servile, un fel de out-law suspect, prigonit, primejdios ordinii sociale. Maxim Gorki, care intra în literatură ca un meteor, ca și Maupassant altădată, și care ajunse celebru în Rusia de la o zi la alta, fu talmăcit în toate limbile și deveni în scurtă vreme cunoscut și admirat în întreaga lume civilizată”.

Gorki domină și la noi; e tipărit mai întâi în reviste și ziare: *Tribuna, Revista ideii, Familia, Conservatorul, Luceafărul, Junimea literară, Universul literar*, etc. Aproape că nu e revistă care să nu publice nuvelele sale cu subiecte din lumea celor loviți de soartă: Konovalov, Makar Ciudra, Grișca Kalkaș, Malva, etc. Firește cele mai multe sînt traduse din franceză, puține din rusă, iar o schiță vine chiar prin intermediul limbii bulgare.

Sergei Esenin, e de fapt primul scriitor sovietic care are o largă circulație în lirica noastră. Pătrunderea poeziei sale începe prin Lucian Blaga și Ion Buzdușan, dar adevărata sa încetățenire se face prin Zaharia Stancu și George Lesnea. Primul publică în 1934 *Poemele* lui Esenin. Culegerea selectivă făcută de Zaharia Stancu cuprinde 28 poezii — dintre care șapte poeme mari. Ea dă un tablou reprezentativ al operei eseniene. Al doilea traducător în română este George Lesnea. El publică în 1937 un număr de 62 poeme. Răzleț apar și alte traduceri datorite lui Victor Tulbure, George Dan, N. F. Costenco, Teodor Nencev, Max Faver, Florea Călin, Jean Pascal.

Literatura sovietică e promovată prin *Viața românească, Flacăra, Adevărul literar*, prin bibliotecile de popularizare, etc. S-a afirmat că între cele două războaie mondiale, circulația acestei literaturi a fost cu totul inexistentă. Faptul nu corespunde realității. Iată numele scriitorilor din care s-au făcut traduceri și în jurul cărora s-au purtat discuții: Al. Blok, V. Briusov, A. Bukov, Bunin, Ciornii, Tefi Drozdov, Ehrenburg, Evițki, K. Fedin, F. Feodorov, Gladkov, Gorin, Ivan Gall, Gorbatov, Goreavski, Iefreimov, Iuskevici, Kalaev, Kirsanov, Kosiner, Koșubinski, Crecetov, Lebedev, Leonov, Maikovski, Nemirovski-Danceuko, Polevoi, Riurikov, Șolohov, Alexei, Tolstoi, etc.

Traducătorii sînt numeroși: L. Donici, I. Duceian, G. M. Ivanov, Elena Eftimiu, I. Buzdușan, Olga Monta, F. Dima, A. Popiș, Miron Savin, N. F. Costenco, Ion Pas, George B. Rareș, Sorina Casvan, M. Sevastos, dr. Borkievici, C. Iordăchescu, R. Donici, Maievski, Al. Iacobescu, Fara, Baljalarski, etc. De data aceasta cei mai mulți traduc direct din limba rusă.

Dintre scriitorii citați mai sus, circulația mai mare au: Ivan Bunin, Ehrenburg, Polevoi și Șolohov.

Comparînd perioada dintre cele două războaie cu cea precedentă, constatăm o oarecare diminuare a atenției pentru literatura rusă, dar în schimb crește interesul pentru literatura scrisă de pe poziții ideologice progresiste. Între acestea literatura sovietică.

GORKI

Copilaria mea

V. MAIAKOVSKI

POEMUL LUI
OCTOMVRIE

K. FEDIN

OPERE

după cum era și firesc, câștigă o prioritate indiscutabilă în masele largi de cititori.

Abia, după al doilea război mondial, situația politică internă a țării a permis deschiderea unui câmp vast de activitate pe tărîmul literaturii ruso-sovietice. Planul cultural de stat impunînd organizarea editurilor, difuzarea cărții sovietice în masele largi ale cititorilor romîni ia o amploare nemaicunoscută. Editura „Cartea Rusă” urmată de „Editura tineretului” și „E.S.P.L.A.”, răspunzînd cerințelor cititorilor, desfășoară în această direcție o activitate extrem de prodigioasă.

În realizarea planurilor de difuzare a literaturii sovietice s-a avut în vedere: îmbunătățirea tehnicii traducerilor, ediții definitive științifice ale operelor clasicele ruse, popularizarea în masă a scriitorilor din toate genurile literare: critică, poezie, proză, teatru. Sînt mobilizate cele mai bune condeie literare în munca de traducere, în frunte cu: Tudor Arghezi, M. Sadoveanu, Cezar Petrescu, Al. Philippide, Mihail Beniuc, Cicerone Teodorescu, Radu Boureanu, Maria Banuș, Veronica Porumbacu, etc.

S-a adaptat apoi sistemul a doi traducători în care scriitorul e dublat de un bun cunoscător al limbii ruse. Traducerile circulă în nenumărate ediții: una științifică, alta în „Biblioteca pentru toți”, precum și o a treia de mare tiraj în așa zisa colecție „gazeta-roman”. Fiecare ediție e revăzută, stilul cizelat, vocabularul corectat, pentru ca astfel să se poată ajunge la o traducere ideală, care să redea opera într-o formă cât mai apropiată de original.

Totodată începe marea operă a difuzării clasicele ruse în ediții excelent tipărite și cu prisosință ilustrate după ediții critice originale. *Gogol* e tradus în șase volume de Al. O. Teodoreanu și Eusebiu Camilar ajutați de un colectiv de buni cunoscători ai limbii ruse. Povestirile lui *Cehov* sînt cuprinse în cinci volume și traduse de Anda Boldur. Opera lui *Gonțearov* e proiectată în opt volume, din care au apărut pînă astăzi trei. *Turgheniev* apare în șase volume, tradus de Mihail Sadoveanu, S. Sanielevici, Lucia Manta, Ștefania Velisar Teodoreanu, Ada Steinberg și Marina Arnaldov. Marele Tolstoi va avea o ediție în 14 volume pentru care sînt mobilizați numeroși scriitori de valoare: Al. Philippide, Mihail Sevastos, Ion Frunzetti, etc. *Gorki* va fi transpus într-o monumentală ediție în 30 volume, dintre care au apărut cîteva prin Cezar Petrescu, Emma Beniuc, etc.

Pe lîngă edițiile definitive, clasicii ruși apar în nenumărate ediții de popularizare, care au cunoscut o răspîndire neînăuită. În același timp s-au scos ediții științifice din: Belinski, Cernîșevski, Nekrasov, Ostrovski, Krîlov, Dobroliubov, etc.

LEV
TOLSTOI
—
RĂZBOI
ȘI
PACE
—

A.P. CEHOV
LIVADA
CU
VIȘINI

BIBLIOTECA
PENTRU TOȚI
N.V. GOGOL
TARAS
BULBA

Intr-un cuvint, întreaga literatură rusă clasică a secolului trecut a fost tradusă metodic în limba română, în mari tiraje și în condiții tehnice excepționale, însoțite de prezentări critice și biografice, semnate de literați competenți și biografi, semnați de literatură cu această literatură sovietică s-a făcut cunoscută prin reprezentanții săi cei mai de seamă din toate genurile literare, găsind la noi talmăcitori iscusiți care au căutat să aprofundeze originalul consacându-se operei câte unui scriitor. Astfel Cicerone Theodorescu cizelează de ani de zile versurile lui Maiakovski, George Lesnea pe Esenin, etc.

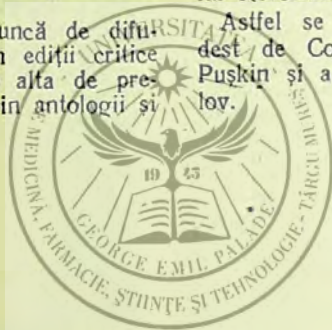
Cu greu se poate da aici o listă completă a scriitorilor traduși. Experiența literară sovietică se face cunoscută nouă pe toate căile. Bubenov, Gladkov, Gorbatov, Korneiciuk, Leonid Leonov, Fadeev, Fedin, Șolohov, Serafimovici, Tihonov, Zlobin, etc. apar prin romane de mari proporții, în care sînt zugrăvite toate aspectele vieții sovietice în drum spre cuceririle socialiste. O largă circulație o are Maiakovski, Ehrenburg, Ostrovski, Polevoi și Șolohov.

Pe lângă această uriașă muncă de difuzare a scriitorilor sovietici, în ediții critice și de masă, se desfășoară o altă prezentare a aceleiași literaturi prin antologii și

studii critice, traduse sau originale și prin foiletoane literare. Poezia populară, cunoscutele biline, basmele, poezia cultă, satira, umorul, proza, întreaga creație literară în tot complexul său este concentrată în numeroase antologii, editate în ultimii ani. Critica de la revistele: *Viața Românească*, *Gazeta literară*, *Contemporanul*, *Veac nou*, *Almanahul literar*, *Tinărul scriitor*, *Scrisul bănățean*, *Iașul literar*, susțin melodic promovarea literaturii sovietice în adevărata sa valoare și în înțelesul ei profund uman, scoțînd în evidență caracterul ei de luptă pe plan ideologic.

În ultimul timp s-a inițiat studiul științific a raporturilor pe care literatura rus-sovietică le-a avut cu poporul nostru. Valeriu Ciobanu, a publicat trei admirabile studii despre Garșin, Korolenko și Turgheniev, Sanda Diaconescu s-a ocupat de circulația lui Tolstoi în cultura română, Mihail Novikov a cercetat pe Dostoevski cu prilejul a 75 de ani de la moartea marelui romancier, iar Tatiana Nicolescu a expus legăturile lui Korolenko în România.

Astfel se continuă tradiția începută modest de Costache Negruzzi cu poezia lui Pușkin și a lui Donici cu fabulele lui Krilov.

RELATIILE ROMINO-RUSE

in presa romineasca veche

— Prezentare bibliografică —

GEORGETA RADUICA
ȘI ANGELA DIMITRIU
de la Biblioteca Academiei R.P.R.

Legăturile politice și militare dintre poporul nostru și poporul rus, precum și relațiile culturale dintre cele două popoare, au rădăcini adânci în decursul veacurilor. Istoriografia rominească și rusească vorbește cu admirație despre legăturile politice care consolidează poziția Principatelor mai ales în fața vitregiei otomane. Pe lângă aceasta, datorită poziției noastre etno-geografice, în procesul nostru de evoluție ca popor, am avut și legături adânci pe tărîmul cultural-religios. Sprijinul acordat în sec. XVII cu tiparul, cărți-model, meșteri iscușiți cum și gravori, sînt factori care, la noi, au înlesnit mult dezvoltarea acestei arte. Iar activitatea unor mitropoliți ca Petru Movilă ori Dosoftei, cum și a marelui spătar Nicolae Miclescu ori a istoricului Dimitrie Cantemir, constituie exemple de frumoasă colaborare între cei doi vecini.

Pînă la apariția presei în țara noastră, care vorbește cu abundență de informații despre sprijinul vecinilor acordat pentru progresul Principatelor, aceste relații se oglindesc în diferite documente, hărți, cărți vechi manuscrise ori tipărite, precum și în piese numismatice ori în picturi.

Intervenția rușilor în războaiele în contra turcilor, dovedită îndeosebi odată cu începutul sec. XVIII, ajută ca jugul acestora să slăbească în țările romine. Istoria noastră este recunoscătoare generalului Suvorov, care înfringe pe turci în 1789 la Rîmnic, mărturie consemnată în medalia comemorativă cu inscripția bilingvă romino-rusă. În această epocă, în tipografia de campanie a generalului Potemkin apare primul ziar tipărit în țările noastre *Courrier de Moldavie*, Iași, 1790. Originalul acestei publicații din care se cunosc numai 5 numere, se află în Biblioteca Centrală de Stat „V. I. Lenin” din Moscova, iar fotocopiile se păstrează în secția de cărți rare din Biblioteca Academiei R.P.R. Ziarul apare pe două coloane în limba franceză și, pe lângă informații privind teatrul de război, informații externe, ori citeva știri mărunte, interne, cuprinde și știri despre persoana lui Potemkin.

Participarea marelui vecin la diferite tratate de pace, marchează pentru noi, prin Pacea de la Adrianopole, 1829, o adevărată prosperitate în viața economică, politică și culturală. Principatele Romine capătă prima constituție, Regulamentul Organic, care pune bazele epocii moderne la noi. Om cult, și influențat de ideile iluministe ale epocii, generalul Kisselef, între 15 ian. 1829 — 29 ian. 1834, își consacră toată activitatea sa pentru progresul poporului nostru. Regulamentul Organic intră în vigoare, în Muntenia la 1 iunie 1831, iar în Moldova la 1 ianuarie 1832, rămîind valabil în ambele principate pînă în 1848. Datorită acestei legiuri, se reorganizează la noi viața administrativă și judecătorească, armata, spitalele și se pun bazele presei.

Adevărații întemeietori ai publicisticii rominești, sînt: în Muntenia Ion Eliade-Rădulescu, iar în Moldova, Gheorghe Asachi. Amîndoi, însuflețiți de idei progresiste, și ajutați de împrejurări politice, înființează primele periodice bine conturate. Prin mijlocirea boierului Dinicu Golescu, primul obține aprobarea de la președintele plenipotențiar al divanurilor, generalul Kisselef, de a scoate cea dintîi gazetă în limba romină, care, supunîndu-se în primul rînd cenzurii, avea să facă funcție de gazetă oficială, politică, administrativă și literară; *Curierul Rumănesc* apare la București, de la 8 aprilie 1829 — 19 aprilie 1848 și de la 27 nov. — 13 dec. 1859. Al doilea, prin intermediul lui Marcovici (mai tîrziu, abonat la revista, I (1829), p. 9), obține din partea guvernului rus, aprobarea de a-și înființa gazeta (al cărei titlu l-a luat după „Albina Rusească”) și cu două luni mai tîrziu decît Eliade, reușește să scoată la 1 iunie 1829, primul număr al gazetei cu titlul: *Albina Romănescă*, gazeta politico-literară. Esii, 1 iunie 1829 — 29 dec. 1849. Din „înștiințarea” dată la 7 aprilie 1829, se anunță apariția gazetei, „întru pîrintească îngrijire, ce pentru binele public păstrează cătră patria noastră Scutitoare împărăția Rossiei, înalta Ocărmuire au bine voit a da voe să se

tipărească în Eși, Gazeta Românească"...: cităm și din „înainte cuvintare”, unde editorul prezintă programul revistei... „ce supt prea puternica Paveza a Inpărăției Rossiei s-au privilegiat și prin ajutorul Evgheniștilor Compatrioți s-au înființat”...

În cursul apariției lor, ambele periodice își schimbă elementele bibliografice și apar cu suplamente oficiale ori literare. Suplamentele oficiale fac funcție de „buletin” și tot profesorul rus sprijină să apară în Muntenia: *Buletin*, gazetă administrativă, Buc., 8 dec. 1832, iar în Moldova: *Buletin*, foaie oficială, Eși, 22 iurie 1833. Aceste publicații, după ce trec prin treapta de „monitor”, fuzionează la 9 febr. 1862 și formează „Buletinul Oficial” de astăzi, singurul organ de publicitate a statului.

Întreaga activitate a lui Kisselef, om de o înaltă concepție morală și politică (declarat cetățean român de către Obșteasca Adunare în 1831), precum și recunoștința poporului față de devotamentul lui, cum și diferitele consfătuiri cu boierii, ori mesagii, se oglindesc în cele două reviste reprezentative, editate de Eliade și Asachi. Sosirea generalului Kisselef în București, se reflectă în *Curier Rom.*, I (1829), p. 267 și în *Albina Rom.*, I (1829), p. 201, 205—206. Și, primele acte de colaborare, consfătuiri ale generalului cu boierii, sînt arătate în *Curier Rom.*, I (1829), p. 267—268, 271—272. După cuvîntul de deschidere, ținut de Kisselef în Obșteasca Adunare la 14 nov. 1829 (*Curier Rom.*, I (1829), p. 275—277), în care se arată că îmbunătățiri se vor face în țară, ilustrul oaspete este salutat de Marele Logofăt de principinle streine Emanuil Arghiropolul: „Domnule împuternicitule Prezident! Calitățile cele strălucite și cugetările cele luminate ale Ec. T. asigurază în această epohă, a regenerației noastre, pentru cele de acum, o fericire obștească, și o viitorime plină de cele mai folositoare săvârșiri, pe care mîntuitoroarea îngrijire a Ec. T. o va putea găli și înființa”. Cuvîntul lui Kisselef apare și în *Albina Rom.*, I (1829), p. 205—206, și p. 219—220. Prezidentul, plenipotențiar, spre a cunoaște mai bine starea țării, face o călătorie în Țara Românească (*Curier Rom.* IV (1832, supl. nr. 42, p. 1—7). Onomastica lui Kisselef la Sf. Petru și Pavel, se sărbătorește în pădurea Băneasa, cu muzică și tablouri alegorice (*Curier Rom.*, IV (1832), p. 169—172). Iar la 12 nov. 1833, în rubrica „știri din lăuntru”, Eliade, după ce arată cum, datorită Regulamentului Organic, țara a prosperat în viața ei internă: administrativă, sanitară, militară și culturală, face elogiul lui Pavel Kisselef care „oblăduitor”... s-a arătat cel din tîiu în pămîntul acesta; au cunoscut încă că dacă strămoșii noștri an putut cu vîrtutea bra-

țelor lor să ție și să sprijine ființa acestii țări, bărbatul acesta cu silințele sale cele luminate și ostentitoare a aruncat temeliele ființei ei celei morale și prin urmare a fericirii ei. Numele lui va rămîne înseris, de la Carpați pînă în Dunăre, în munți, pe câmpii, în palaturi, colibe, în inimele urmașilor noștri”... În Moldova, Gh. Asachi care vizitase Petersburgul în 1830, unde fusese decorat cu ordinul Vladimir, și care în 1831 vine în București ca secretar al comisiei de redactare a Regulamentului Organic, popularizează literatura rusă în periodicele sale (C. Stamati, care cunoscutese la Chișinău pe poetul în exil, Pușkin, și care este influențat în opera sa de acesta și de Lermontov, traduce după poetul Derjavin, oda „Lauda lui Dumnezeu”, vezi: *Albina Rom.*, II (1830), p. 12). În semn de omagiu, Asachi publică o odă lui Alexandru I al Rusiei, și traduce în romînește *Istoria Imperiului Rosiene* de Kaidanov, dedicînd-o generalului Kisselef (*Curier Rom.*, IV (1832), p. 358). Influența rusă în literatura romînă se dezvoltă: Al. Donici traduce fabulele lui Krilov; C. Negruzzi se inspiră din Pușkin și în colaborare cu Donici traduce sătirile lui Antioh Cantemir; iar istoricul Mihail Kogălniceanu, (membru al Soc. de istorie și antichități din Odesa), este influențat de istoricul Karamzin, la începutul studiilor sale istorice.

Marele eveniment al poporului nostru din 1859, Unirea Principatelor, se datorește și sprijinului acordat de Rusia care, spre deosebire de Anglia și Austria, la Congresul de la Paris, susține unirea celor două țări, fiind primul stat care consimte în 1859 la împlinirea acestui act, avînd ca domnitor pe Guza. Acest moment istoric este salutat de marele democrat rus Cernișevski în „Sovremennik”, „ca un pas progresist în viața politică a Europei”.

Istoria acestei prietenii se afirmă din ce în ce, și astfel ajungem la cel mai frumos exemplu de relații politico-militare ruso-romîne din istoria noastră, pe care îl constituie actul de colaborare ostășească în războiul de neafirmare din 1877—1878, cînd rușii intervin spre a scăpa popoarele creștine de apăsarea turcească, turcii sînt bătuti, iar poporul român capătă independența. Această cotitură istorică, se oglindește mult în periodicele contemporane. *Monitorul Oficial*, din aprilie 1877—august 1878, cuprinde toate actele privind războiul de independență. Dealtmînterea, în 1877 apăreau 60 ziare și reviste, iar în 1878: 61, alit în capitală cît și în provincie. Cei doi mari bărbați de stat, Mihail Kogălniceanu și C. A. Rosetti, sînt pentru *Convenția* cu rușii, încheiată la 4/16 aprilie 1877, votată în Adunarea Deputaților (al cărei președinte este C. A. Ro-

JOS DESPOTIZMUL!

ACADEMIEI
ROMÂNE

PROTESTARE ÎMPOTRIVA MASACRELOR DIN RUSIA

Administrația: Strada Lascaș Calargi No. 21

Editura Cercului „România Muncitoare”

„Ingeroazele fapte petruante în Munte
pe caracterul unei revoluții populare
și sociale. Mișcarea a putut fi înțeleasă
în așteptarea procesului, ca a fost
într-o anumită măsură unei țări care nu
era goală în viața ei, și adevărat din
femelele guvernului imperial, și adevărat
de regi și de transformarea a societății.
Fiecare din aceste fapte nu este în se-

proletariat, să dezvoltă într-însul conștiința de clasă și acum îl aruncă în lupta supremă pentru desființarea desăbîșirilor de clase.

Încercările revoluționarilor ruși de a determina un puternic curent revoluționar s'au iscit până acum de un mare neajuns. Lăpna unei burghoazii industriale și prin urmare a unui proletariat nume-

democrat și și-a asimilat tendințele parțiale similare din străinătate.

Socialismul găsește de asta dată un teren prielnic de dezvoltare. Numerosul proletariat îl furnizează soldați docili, care îl respingea și-l fac să fie o forță de temut. De chiar guvernul, prin nepriceperea lui, îl dă prilej de o mai bună recoltă. Chiar organizațiile munc-

Jos despotismul, fraternizează cu „potemkinștii”

setii) și publicată în Monitorul Oficial. Din partea Rusiei este semnată de baron Dmitri Stuart, agent diplomatic și consul general al Rusiei în România, iar din partea noastră de Mihail Kogălniceanu, ministrul afacerilor străine. Convenția este publicată la loc de cinste de către oficioasele marș chiar de cele cu atitudine de „completă rezervă în judecarea politice” (*Timpul*, ziarul conservatorilor, Buc., nr. 89 din 19 aprilie, 1877, p. 1). Dintre cotidienele cu mare putere de circulație, *Românul* este adevăratul prieten al acțiunii comune. La câteva zile după intrarea trupelor rusești în țară, în articolul editorial din 27 mai, XXI (1877), p. 1, se spune: „Fiă ca succesele armelor, la care ne va fi pte datu a ne asocia și noi, se restrângă acum și mai multu acele legăminte de stimă și de încredere mutuală între poporul român și poporele slave împrejmuitoare.” Iar la 28 mai 1877, p. 1, primarul capitalei, C. A. Rosetti, întâmpină cu aceste cuvinte pe împărat și armata sa: „Devenitu numai de ieri capitala unui statu pe deplinu independent, orașulu București e mândru d'a deschide astăzi porțile sêle Liberatoarelu poporêloru din Oriente.. El m'a însărcinatu a rădica vocea, în numele seu, pentru a saluta cu celu mai profundu respectu, pe Marele Monarchu care prin visita sea a binevoitu a face îndoitu memorabile noua fasă în care a intratu România liberă și independentă”.

Mersul războiului este prezentat zi de zi cu o mare bogăție de amănunte, și același ziar scoate la 28 nov. 1877 chiar o ediție specială prin care se anunță căderea Plevnei. Iar *Pressa*, Buc., care are o atitudine

reținută, recunoaște în articolul editorial (X (1877), nr. 171 din 24 aug., p. 1): „Numai Rusia veni în mai multe rânduri în ajutorul acelor nenorocite populațiuni... Poporele creștine din Turcia se deprind a vedea numai în Ruși pe salvatorii lor, pe cînd privesc cu dispreț și ură statele care nu fac decît să împiedice sêu să întîrzie liberarea lor”. Multe alte ziare mai mici, din capitală sau provincie, urmăresc și ele teatrul războiului, cu suficientă conștiinciozitate: *Telegraphulu*, Buc., redactat de I. C. Fundescu; *Stêua României*, Buc., *România Liberă*, Buc., condusă de D. Aug. Laurian; *Reșboul*, Buc., scos de Gr. H. Granda, publică zilnic și un bogat material ilustrativ privind teatrul războiului și popularizează diferite figuri militare, ori scene din război. Din presa franceză care apare în țară, semnalăm: *L'Orient*, journal quotidien, Buc., 2 iunie 1877, gazetă ce își schimbă titlul în *L'Indépendance Roumaine* și care, în mai multe editoriale elogiază armata rușilor simpatizînd cu aceștia, care introduc în orient „dreptatea și civilizația” (I (1877), nr. 15 din 16/28 iunie, p. 1). Ziarele din Ardeal, deși păstrează o atitudine mai prudentă dat fiind situația lor politică, fraternizează cu regătenii, făcînd cronică războiului de la 1877: *Gazeta de Transilvania*, Brașov, întemeiată de G. Bariț la 12 martie 1838, iar în 1877 fiind redactată de Iacob Murășanu, precum și *Familia* scoasă de Iosif Vulcan la Budapesta, publică și multe reproduceri din ziarele de dincoace.

În preajma războiului de independență se dezvoltă în țara noastră și mișcarea socialistă. Primele cercuri revoluționare sînt în-

ighebate de N. P. Zubcu-Codreanu la Iași, București și Ploiești, după exemplul cercu-rilor revoluționare ruse. La 1881 apare la Iași, sub îndrumarea ideologică a lui Constantin Dobrogeanu-Gherea, revista *Contem- poranul*, redactată de I. Nădejde și V. G. Morțun între 1881—1891 (cu titlul inspirat după „Sovrommenik“—ul rusesc). Revista pu- blică numeroase traduceri din literatura rusă, articole despre mișcarea revoluționară din Rusia etc. Exemplul este urmat de *Revista Socială*, 1884—1887; *Critica Socială*, 1891—1893. Și apoi de *Munca*, 1890—1894 și de *Lumea Nouă*, 1894—1898, oficioase ale Partidului Socialist-Democrat al muncitorilor din România, de *România Muncitoare*, cum și de majoritatea publicațiilor socialiste din țara noastră.

Față de mișcarea revoluționară rusă de la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX, în țara noastră apar manifestări sincere de simpatie pentru lupta proletariatului rus. Revoluția burgheză-democratică, din ian. 1905, își are ecoul și în presa română: *Cereri* România Muncitoare, tipărește un număr unic (8 p.) intitulat *Ios despotizmul*, Buc., 27 ian. 1905, în care se protestează în con- tra asupririi din Rusia și se solidarizează cu „potemkiniștii“. În pag. 8 apare și „Ma- nifestul intelectualilor ieșeni“, din care se desprinde revolta față de arestarea lui Gorki: „...Gorki este un scriitor care onorează omenirea; el nu este numai al Rusiei, ci al omenirii; el este unul din marii intelectuali ai lumii... O glorie cu care întreaga civi- lizație se mîndrește. Ca atare el este al nostru, al tuturor și considerăm ca o datori- e de solidaritate umană să ne aliam în strigătul de protestare al lumii civilizate și să cerem cu multă energie eliberarea lui din temnițe menită să-lucidă“. Iar clasicii repre- zentativi ai literaturii ruse, Gogol, Dostoiev- ski etc. pătrund în literatura noastră, prin traduceri și studii. În *Luceafărul*, Sibiu (VII (1908), nr. 24 din 15 dec., p. 567—583), Oct. C. Tăslăuanu semnează un articol elogios în care vorbește despre viața și activitatea lui Tolstoi, și tot în această revistă întîlnim și necrologul pentru marele scriitor (IX 1910, nr. 23 din 1 dec. 1910, p. 569).

În războiul din 1916—1918, înfrățirea ro- mîno-rusă se consolidează și mai mult pe frontul Moldovei. Între 24 iulie și 6 august 1917, eroismul acestei colaborări ostășești zdrobește în fața Mărășeștilor puternica ofen-

sivă germană. Generalul Eremia Grigorescu, în ordinul de zi dat la 8 august 1916, elo- giază bravura soldatului român și rus. Ecoul acestei acțiuni comune se oglindește mult în presa contemporană. În *România*, organ al apărării naționale Iași, cazăcii sînt elogiați de dr. Severeanu (nr. 53 din 26 martie 1917, pag. 1), iar Corneliu Moldovanu în „Bătă- lia de la Mărășești“, reliefează vitejia pur- tată în comun (nr. 179 din 3 august 1917, p. 1).

Marea Revoluție din 1917 are ecou în multe gazete muncitorești: *Lupta*, Odesa, sept. 1917—mart. 1918, scoasă de un grup de revoluționari romîni emigrați la Odesa, în frunte cu M. G. Bujor; *Vestitorul*, organ democrat cotidian, scos de romîni refugiați. Aci, Emil Nicolau subliniază în unele arti- cole de fond bravura și cinstea soldatului rus (nr. 23 din 29 nov. 1917); *Foala Țăra- nului* Moscova, 1918—1919, redactat de grupul comunist român, constituit pe lângă Partidul Comunist (b); *Revoluția socială*, Buc., 1918—1919; *Comunistul*, 1919 și *Dez- robirea socială*, 1919—1920, toate tipărite în Rusia și răsbindite ilegal în țară, și în care întîlnim material bibliografic pentru lupta revoluționară comună, romîno-rusă. Iar din- tre periodicele legale semnalăm: *Socialismul*, Buc.; *Social-Democrația*, Iași; *Lupta de clasă*, Buc. etc., în care apar articole, note și informații în legătură cu Revoluția din Octombrie și războiul civil din Rusia.

Entuziasmați de izbînda Marelui Revoluții din Octombrie, „un grup de socialiști maxi- maliști“ adresează un *Manifest* în dec. 1917, „cetățenilor și muncitorilor“, prin care salută victoria proletariatului vecin și prin care îndeamnă poporul român „să folosească experiența revoluționarilor ruși“.

Problema relațiilor ruso-romîne a constituit obiectul multor studii, atît la noi cît și la vecini. Muzeul romîno-rus din capitală, în- zestrat cu un bogat material ilustrativ și documentar, este o valoroasă mărturie a acestei legături cu poporul vecin, despre care marele istoric Nicolae Iorga spune: „Mais les Russes resteront toujours les voi- sins des Roumains et les Roumains ne cesseront jamais d'être les voisins des Rus- sees. Sur nombre de points il n'y a pas seulement voisinage, il y a cohabitation“ (Histoire des relations russo-roumaines. Iași, 1917, p. 4).

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Redacția revistei noastre a primit numeroase scrisori și sesizări din partea unor bibliotecari regionali, raionali și de la sate privind unele nelămuriri în legătură cu concursul bibliotecilor de la sate. În cele ce urmează răspundem acestor întrebări.

Întrebare: Cum trebuie întocmite situațiile centralizatoare ale bibliotecilor aflate în concurs?

Răspuns: Situațiile centralizatoare se întocmesc de către bibliotecile regionale și raionale. În vederea unei evidențe unice și complete a activității bibliotecilor antrenate în concurs, Direcția bibliotecilor din Ministerul Învățământului și Culturii va elabora și trimite în acest scop formulare tip, pe care bibliotecile regionale și raionale le vor folosi spre a întocmi situațiile centralizatoare ale bibliotecilor aflate în concurs.

Întrebare: Cum trebuie organizată chemarea la întrecere între biblioteci?

Răspuns: Concursul între bibliotecile de la sate se desfășoară ca o întrecere între biblioteci de categorie similară. O bibliotecă de cămin cultural sau sătească poate chema la întrecere o altă bibliotecă de aceeași categorie sau chiar mai multe. Esențialul este ca acestea să se afile pe o rază apropiată, înțelegându-se astfel un cit mai larg schimb de experiență între bibliotecile aflate în întrecere. Totodată, o bibliotecă care a primit chemarea la întrecere din partea unei biblioteci, poate fi chemată la întrecere și de altă bibliotecă.

Întrebare: Ce obiective trebuie să îndeplinească bibliotecile colțurilor roșii din G.A.C. care intră în concurs?

Răspuns: Instrucțiunile concursului sînt clare în această direcție: bibliotecile colțurilor roșii din G.A.C. trebuie să înscrie ca cititori cel puțin 20% din numărul colectivităților, din care 50% să fie mături, fiecare cititor trebuind să citească un număr de 8 cărți anual. În ceea ce privește activitatea acestor biblioteci, ea trebuie să se desfășoare la fel ca la o bibliotecă de cămin cultural. Fără îndoială că bibliotecile colțurilor roșii din G.A.C. vor reuși să ducă la îndeplinire aceste obiective dacă vor fi ajutate de către bibliotecile căminelor culturale și sătești.

Întrebare: Dacă concursul necesită o evidență specială a bibliotecilor antrenate în această acțiune?

Răspuns: Concursul nu necesită o astfel de evidență.

La sfîrșitul anului în curs, bibliotecile de la sate, aflate în concurs, își vor încheia activitatea incluzînd și realizările dobîndite în decursul primei perioade a concursului, urmînd ca de la 1 ianuarie 1958 evidența să fie reluată în mod normal ca la orice început de an nou.

★

Intrucît mulți bibliotecari regionali și raionali ne-au sesizat lipsa materialelor legate de concurs, aducem la cunoștință pe această cale că Direcția bibliotecilor a luat măsuri pentru trimiterea cit mai urgentă a unui număr suficient de exemplare din Instrucțiuni cu privire la organizarea concursului, a instrucțiunilor sumare pentru organizarea muncii bibliotecilor căminelor culturale, apeluri către profesori, învățători și organizații de bază U.T.M., angajamente de întrecere. În ceea ce privește caietul de *Evidența zilnică a publicațiilor împrumutate în bibliotecile staționare și mobile din căminele culturale și casele de citit și Caietul pentru evidența activității bibliotecilor staționare și mobile din căminele culturale și casele de citit*, acestea vor fi trimise într-un număr suficient de exemplare tuturor raioanelor spre sfîrșitul lunii decembrie, pentru a fi introduse în toate bibliotecile căminelor culturale odată cu începerea anului 1958.

CUM NE PREGĂTIM

Concursul inițial între bibliotecile satești, ale căminelor culturale și colțurile roșii din G.A.C., era așteptat de multă vreme în rîndul acestor bibliotecari, deoarece el oferă un puternic stimulent care va duce la o îmbunătățire a activității bibliotecilor de la sate.

După venirea mea de la consfătuirea pe țară a bibliotecarilor la care s-a anunșat deschiderea concursului, am format o echipă din cei mai buni cititori copii care să mă ajute la recuperarea cărților nerestituite la termenul fixat. Din 120 cărți întirziate, 50 au și fost readuse în bibliotecă.

Pentru a informa pe cititori asupra concursului am întocmit afișe prin care aducîndu-le la cunoștință că biblioteca noastră participă la concurs am făcut apel la sprijinul lor, rugîndu-i în primul rînd, să respecte regulamentul bibliotecii, pentru a ne da posibilitatea să ajungem printre bibliotecile fruntașe.

Ca un bun mijloc de popularizare folosim și stația de radioficare și gazeta cetățenească a comunei.

Prima noastră preocupare este mărirea numărului de cititori. Pentru aceasta folosim în special colportajul pe baza unei hărți schematice a comunei pe care sînt însemnate casele cu cititori.

Pentru locuitorii de pe străzile marginase am înființat o bibliotecă de casă care nu mără în prezent 52 de locuitori, copii și adulți. Incurajată de acest rezultat am hotărît împreună cu colectivul meu să înființez încă o bibliotecă de casă.

Iarna trecută au funcționat în cadrul bibliotecii 10 cercuri de citit, organizate cu concursul Sfatului popular și al organizației

de femei sub îndrumarea organizației de bază P.M.R. Aceste cercuri vor fi reorganizate odată cu începerea lunilor de iarnă.

Pentru mărirea procentajului de cărți social-politice, științifice și agrozootehnice, ne-am propus ca în manifestările de masă ce le organizăm și care pînă acum erau numai pe teme literare, să introducem și cărți din aceste domenii. Pentru perioada din prima etapă a concursului am programat o consfătuire cu cititorii pe tema: *Cartea agrozootehnică în sprijinul țărănimii muncitoare*, 2 prezentări de cărți agrotehnice și una științifică. Am mai întocmit o vitrină pe tema: *Realizările regimului nostru de democrație populară în cei 13 ani de la eliberare*. În planul de lectură a cercurilor de citit 10% vor fi broșuri social-politice, 10% științifice și 20% agrozootehnice.

Pentru locuitorii germani din comună vom organiza cîteva manifestări în limba lor.

Pentru informarea colectivștilor și țărănilor întovărășiți, brigadierilor și agronomilor cît și a cadrelor de conducere ale G.A.C. despre cărțile noi intrate în bibliotecă, necesare nunciilor lor, am întocmit liste de recomandare.

Pentru a putea face față sarcinilor prezăute în obiectivele concursului am avut nevoie de un colectiv de muncă activ. În prezent avem un colectiv format din 5 tovarăși, pe care însă îl vom mări cu intelectuali și reprezentanți ai organizațiilor de masă din comună.

ABAGIU ELISABETA

bibliotecară la biblioteca satească
comuna Cristian, raionul Codlea, reg. Stalin

Ș T I R I

În ziua de 5 septembrie a. c. a avut loc la Direcția bibliotecilor din Ministerul Învățămîntului și Culturii consfătuirea bibliotecarilor și documentaliștilor din serviciile de documentare ale ministerelor și departamentelor. Cu acest prilej s-au discutat probleme în legătură cu organizarea documentării în toate domeniile de activitate, profilarea achizițiilor de cărți din străinătate, coordonarea activității de informare bibliografică și altele.

S-a hotărît ca o comisie restrînsă formată din reprezentanții Ministerului Culturii, I.D.T., A.S.I.T., Departamentul Energiei Electrice, Centrul de documentare Medicală, Uzinele „23 August” și C.C.S. să elaboreze un proiect de regulament care să stabilească atribuțiile ministerelor și ale celorlalte instituții centrale și locale precum și ale organizațiilor de masă în domeniul documentării.

Aspecte de la cursul de bibliotecari din Timișoara

SIGAL LIDIA

Pregătirea profesională a bibliotecarilor constituie o problemă mereu actuală și de primă importanță pentru forurile care răspund de bunul mers al bibliotecilor.

Printre formele învățămîntului bibliotecar cu rezultate bune se numără și cursurile scurte de calificare de la București, în cadrul cărora se califică circa 100—200 de bibliotecari anual.

În vara acestui an Direcția bibliotecilor, în colaborare cu Direcția învățămîntului din Ministerul Învățămîntului și Culturii, a inițiat în cinci centre din țară cîte un curs de 5 săptămîni cu bibliotecarii școlari, raionali și sătești. Centrele stabilite au fost: București, Iași, Timișoara și Tg. Mureș. Cursurile au fost frecventate de către bibliotecari din regiunile respective și cele mai apropiate.

Cursul de la Timișoara a reunit un număr de 61 de bibliotecari. Dintre aceștia au absolvit 58 și anume: 13 din regiunea Timișoara, 22 din regiunea Craiova și 23 din regiunea Oradea, doi bibliotecari fiind trimiși acasă ca necorespunzători, iar o bibliotecară s-a retras.

Lecțiile s-au predat pe baza unei tematici elaborate de către cursul central de perfecționare a cadrelor din București, cu unele modificări impuse de componența participanților, în majoritatea lor bibliotecari sătești.

În primele 10 zile de funcționare condițiile au fost dintre cele mai vitrege mai ales în ceea ce privește cazarea, hrana, cărțile necesare practicii, sălile pentru ținerea cursurilor.

Cazați la o depărtare apreciabilă de oraș, la Fabrica de zahăr din comuna suburhană Freidorf, într-un cămin denumit de bibliotecari „casa între vînturi”, tinerii veniți să se califice în profesiunea de bibliotecar, s-au văzut lipsiți de avantajele ce le oferă un oraș mare ca Timișoara, bogat în instituții culturale.

Pentru practică cursanții au obținut permisiunea de a folosi biblioteca sindicatului Fabricii de zahăr cu circa 6.000 volume precum și sala de festivități alăturată.

Programul a fost astfel întocmit încît să fie predate zilnic cunoștințe din cele două

cicluri de lecții: *Organizarea fondului de cărți și a cataloagelor și Conducerea și organizarea bibliotecilor*. Lecțiile se țineau de obicei dimineața, iar practica după amiază.

Pentru a fi cit mai vii și instructive, unele lucrări practice au fost organizate concomitent cu seminariile. Astfel, de pildă, după predarea lecției *Îndrumarea cititorului* o parte din cursanți au îndeplinit rolul de bibliotecari cu sarcina de a recomanda cărți cititorilor, improvizați tot din rîndul colegilor lor, lectorul fiind acela care a specificat profesiunea, vîrsta și preocupările fiecărui cititor în parte. Bibliotecarii au fost obligați să prezinte un număr de cărți care-ar putea interesa pe cititorul respectiv și să dovedească în ce măsură cunoaște acele cărți și cum știe să le recomande. La fel s-a procedat și după lecția despre *Înformarea politică*.

Mult apreciate au fost lecțiile despre clasificarea zecimală ținute de tov. Farcaș Barbara, bibliotecar șef la biblioteca raională Arad; la fel și lecțiile ținute de tov. Dascăl Dumitru, directorul acestei biblioteci, în legătură cu planificarea muncii, bugetul bibliotecii și darea de seamă a bibliotecii.

Instructivă și interesantă a fost organizarea — după lecția *Îndrumarea metodică a bibliotecarilor* — a unui raid în 46 de biblioteci de cămine culturale, școlare, raionale și colțuri roșii ale G.A.C. și S.M.T. din cîteva raioane ale regiunii Timișoara. Cei 58 de bibliotecari participanți la curs au fost repartizați în echipe de cîte 2—3 persoane și pe baza unei tematici au efectuat cu ocazia vizitării bibliotecilor și un schimb de experiență. S-au evidențiat cu această ocazie echipele care au controlat și îndrumat bibliotecile din Pișchia, Sacoșul Turcesc, Peciu Nou, Voiteni și Buziaș.

O parte din bibliotecile vizitate care nu fuseseră de mult îndrumate au primit un ajutor prețios organizîndu-se pe loc fondul de cărți; în cîteva biblioteci au avut loc chiar manifestări de masă, citiri în colectiv la arie. S-au făcut panouri și expoziții de cărți. Au fost predate unor bibliotecari noi numiți fondurile de cărți, întocmindu-se formele legale de predare și preluare, aceștia

fiind instruiți cu noțiunile de bază în domeniul muncii de bibliotecă.

Succesele și mai ales lipsurile relevate cu ocazia acestui raid, au format obiectul unui referat redactat pe baza notelor informative pe care fiecare grupă le-a întocmit, fiind discutate apoi la ședința de analiză a acestei deplasări. Pe baza referatului și a articolului apărut în ziarul local (vezi „Drapelul Roșu” nr. 3931 din 13 august 1957, p. 2) au fost sesizate sfaturile populare raionale pentru a lua măsuri de remediere a lipsurilor constatate.

Manifestările culturale-artistice ale cursului au fost organizate conform planului. S-a bucurat de mare succes întâlnirea cu scriitorul Anghel Dumbrăveanu, tânăr poet timișorean, care și-a presărat conferința despre poezia contemporană cu exemple din cele mai frumoase poezii ale poezilor noștri consacrați precum și a unor poeți mai puțin cunoscuți, dar cu mari perspective de dezvoltare din regiunea Oradea, Craiova și Timișoara. A fost interesantă și conferința scriitorului Radu Teodoru despre patriotism. Cu această ocazie scriitorul a răspuns la o serie de întrebări puse de bibliotecarii legătură cu romanul său *Brazdă și paros*, cu proiectele sale de viitor și despre legăturile scriitorilor cu bibliotecarii.

Ghicitoarea literară organizată la lecția despre manifestările de masă, a dovedit că bibliotecarii cunosc în mare măsură cărțile concursului „Iubiți cartea” din bibliografia cărui s-au extras întrebările. În schimb s-au dovedit a fi mai puțin cunoscute cărțile care descriu viața sau întâmplările din activitatea unor bibliotecari și a altor activiști culturali. Cele mai multe puncte la ghicitoarea literară le-au obținut bibliotecarii Horodischi Zorica de la școala medie nr. 1 „Traian Vuia” din Lugoj, Drăghici Natalia de la biblioteca raională Tg. Jiu, Tănăsescu Marieta de la biblioteca UCCECOM, Craiova.

Dacă lecțiile și practica s-au desfășurat în condiții mulțumitoare, mai ales în cea de a doua parte a cursului, nu același lucru se poate afirma despre disciplina unor bibliotecari care a lăsat de dorit.

O greutate resimțită de participanții la cursuri a fost și lipsa materialelor de specialitate, distribuite în cantitate insuficientă

de către conducerea cursului. Bibliotecarii au învățat mai ales după notițele luate în cursul lecțiilor și seminariilor.

Seminarul final s-a desfășurat cu solemnitatea și emoțiile inerente oricărei examinări. În fața comisiei, din care au făcut parte și tov. Neacșu Leontina, directoarea bibliotecii raionale Craiova și directorul bibliotecii regionale Timișoara, s-au perindat în grupe de câte 5, bibliotecari raionali, sâtești și școlari care timp de mai bine de o lună au învățat și lucrat cot la cot, însușindu-și cunoștințele necesare muncii de bibliotecar.

Dacă răspunsurile bune date de bibliotecarii școlari, de tov. Tănăsescu Marieta de la U.R.C.M. Craiova și de câțiva bibliotecari mai vechi în muncă ca tov. Barna Elena de la biblioteca sâtească Sintana, Drăghici Natalia de la biblioteca sâtească Iancu Jianu regiunea Craiova n-au surprins pe nimeni, cu atât mai vrednice de laudă au fost răspunsurile date de unii bibliotecari mai noi în această profesiune care au dat dovadă atât în timpul practicii cât și la examen, că stăpinesc materia predată. Printre aceștia se numără Pera Marieta, Dănescu Sofia, Bîlă Lidia (Craiova), Manu Maria, Ardeleanu Ana, Pop Eugenia (Oradea), Neoagă Tiberiu, Enescu Georgeta (Timișoara).

Examenul a constat din două întrebări, una din *Organizarea fondului și a cataloagelor* cealaltă din *Conducerea și organizarea bibliotecilor*. Bibliotecarul examinat a trebuit să povestească pe scurt și conținutul unei cărți citită în mod special pentru această ocazie. Bibliotecarii care și-au ales volume de poezii s-au simțit obligați să învețe câteva strofe pe de rost. Ne va rămîne multă vreme în minte felul frumos și însuflețit cum a recitat tov. Căpriță Emilia de la biblioteca sâtească Birba Mare, versuri din *Balade ruse* (Bilini) referitoare la Sadco.

Făcînd abstracție de greutățile și lipsurile pe care le-a întâmpinat cursul de la Timișoara în primele zile ale activității sale, putem afirma că acesta s-a soldat cu rezultate frumoase. Rămîne ca să se verifice în timp, rezultatele concrete ale muncii depuse atât de conducerea cursului cât și de bibliotecari, prin succesele pe care aceștia din urmă le vor reperta în activitatea lor.

Sugestii pentru introducerea unei unități în clasificarea cărților

Clasificarea este una din operațiile cele mai grele și de răspundere în organizarea fondurilor de cărți ale unei biblioteci. A clasifica just o carte înseamnă a-i înțelege conținutul (tematica) și a-i determina locul printre celelalte cărți înrudite sau deosebite prin conținut. O cit de mică greșeală în stabilirea indicelui de clasificare, are drept urmare faptul că cititorul nu va găsi cartea pe care o caută, la locul convenit în catalogul sistematic, iar bibliotecarii nu o vor găsi în raftul corespunzător.

În activitatea practică de clasificare desfășurată în bibliotecile noastre de masă, se observă însă unele încălcări ale unității de clasificare, ceea ce duce la situațiile arătate mai sus. La biblioteca orașenească a Capitalei, de pildă, primele două ediții ale lucrării *Poemul pedagogic* de Makarenko au fost clasificate la 37 (0:8) și 8S—96 în timp ce a treia ediție a aceleiași lucrări a primit indicii de clasificare 371 și 8S—31—R.

Dar uneori se întâmplă ca nu numai edițiile diferite ale aceleiași lucrări să primească clasificări diferite, ci chiar lucrări cu conținut asemănător. Toate acestea se datorează practicii înclătătenile în majoritatea bibliotecilor noastre de a se lucra numai pe baza memoriei bibliotecarului, care nu întotdeauna poate ține minte clasificările stabilite anterior pentru cărțile ce i-au trecut prin mână. Trebuie să ținem seama că înlocuirea catalogului constituie un proces cu o durată mai lungă, efectuat uneori de mai multe persoane și în timpuri diferite. De aceea, pentru introducerea unei linii unice în clasificarea cărților și în înlocuirea catalogului sistematic, ar fi necesar două măsuri: 1) stabilirea schemei de clasificare, ținând seama de posibilitățile și necesitățile bibliotecii respective; 2) înlocuirea unui fișier metodic de control al hotărârilor luate de bibliotecă cu privire la clasificarea cărților cu un anumit conținut.

În ceea ce privește primul punct, bibliotecarul trebuie să stabilească a) rubricile ce vor fi folosite pentru aranjarea sistematică a cărților în rafturi și pentru catalogul sistematic; b) ce rubrici mai amănunțite vor fi folosite pentru catalogul sistematic; c) ce diviziuni sau subdiviziuni sînt de prisos pentru biblioteca respectivă; d) ce indici auxiliari vor fi folosiți de bibliotecă.

Să luăm de pildă, diviziunea 669 *Metalgurgie*. Să presupunem că o bibliotecă funcționează într-un centru unde există o asemenea industrie. În asemenea caz bibliote-

carul va putea folosi la aranjarea în rafturi a tuturor cărților legate de această diviziune, indicele general 669, în timp ce pentru catalogul sistematic, va folosi o indexare mai amănunțită a cărților (669. 1, 669. 13, ș. a. m. d.) Pe temeiul acestui procedeu, dacă bibliotecarul va avea de clasificat lucrarea *Progres în siderurgie*, el o va așeza în raft la diviziunea 669, în timp ce pentru catalogul sistematic, lucrarea va primi indicele de clasificare. 669. 1 (047).

În schimb, aceeași bibliotecă va hotărî ca în ce privește cărțile legate de industria textilă, care eventual este slab reprezentată în regiune, să se folosească indicele 677, alit pentru aranjarea în rafturi, cit și pentru catalogul sistematic.

Cele stabilite de bibliotecar vor fi însemnate cu anumite semne convenționale, eventual chiar pe manualul de clasificare, în cadrul fiecărei rubrici, diviziuni și subdiviziuni. Astfel, în cazul nostru, bibliotecarul va însemna, să presupunem, cu semnul + diviziunile 669 și 677, spre a-și memora că acestea sînt folosite pentru aranjarea cărților în rafturi și pentru catalogul sistematic; cu CS (adică catalogul sistematic) va însemna subdiviziunile folosite pentru catalogul sistematic (669. 1 669. 13, ș. a. m. d.); cu litera N pe cele nefolosite. (La exemplul dat mai sus, 677. 1, 677. 2, ș. a. m. d.)

Dar această operație nu constituie totuși o cheazășie pentru o clasificare unitară. Stabilirea schemei de clasificare nu poate împiedica însă ca o carte apărută în diferite ediții sau cărți asemănătoare ca tematică, să fie clasificate în mod diferit. Acest lucru poate fi făcut numai dacă în fiecare bibliotecă va exista un fișier de control, în care bibliotecarul va consemna pe fișe toate hotărârile ce le ia în privința clasificării cărților.

Să luăm exemplul cărților literare, care, alături de valoarea lor literară, conțin uneori și un material prețios în legătură cu diferite probleme, cum ar fi Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, Marele Război pentru Apărarea Patriei, Istoria P.M.R., colectivizarea agriculturii, etc. În cele mai multe biblioteci, tocmai datorită faptului că se folosește o metodă deficitară de muncă, bibliotecarii nu iau în considerație clasificările anterioare. Din această cauză se întâmplă ca asemenea lucrări să fie grupate în catalogul sistematic la diviziunea 8, la genul respectiv de literatură, și numai unele din ele — fără nici un fel de discernămint

în alegerea lor — la diviziunea suplimentară la care se referă prin conținutul lor. Iată un exemplu cules tot la biblioteca orașă-nească a Capitalei: În anumite rubrici ale catalogului sistematic se găsesc și cărți de literatură legate de subiectul respectiv, în afara diviziunii 8. În schimb anumite lucrări valoroase, se găsesc puse în catalogul sistematic numai la diviziunea 8. Semnalăm cazul romanului *Insemnările unui partizan* de Ignatov care a primit clasificarea 8S—31=R și care datorită bogatului material pe care îl conține, legat de perioada Marelui Război pentru Apărarea Patriei ar fi trebuit clasificat și la diviziunea 9(S)27.

Introducerea fișierului metodic va duce la înlăturarea acestei deficiențe în sensul că, odată luată o hotărâre și consemnată pe fișe, bibliotecarul va proceda totdeauna la clasificarea unitară a unor asemenea lucrări, adică în afara de literatură le va trece și la diviziunea suplimentară. Fișa întocmită va avea următoarea înfățișare:

Literatură

Cărți de literatură legate de anumite teme se clasifică la diviziunea 8 și suplimentară la tema ce o tratează.

O asemenea metodă pe lângă faptul că creează o unitate în clasificarea cărților de literatură, va ajuta cititorului să poată găsi la o anumită diviziune literatura auxiliară de care are nevoie pentru înțelegerea mai temeinică a temei ce-l interesează. La rândul său, bibliotecarul, cercetând catalogul sistematic, va găsi ori de câte ori va fi necesar, fie pentru informații bibliografice, întocmirea unei liste de recomandare sau organizarea unei manifestări de masă, literatura de rigoare, fără să mai piardă un timp prețios pentru depistarea ei.

Să luăm și un alt exemplu: lucrările referitoare la gospodăriile agricole colective. Pentru crearea unei unități în clasificare, bibliotecarul va însemna pe fișe dacă anumite lucrări privind o latură a activității G.A.C.-urilor — să presupunem broșura: *Cum putem avea venituri însemnate care să asigure acordarea avansurilor bănești colectivităților în tot timpul anului*, — va fi clasificată la problema respectivă sau va clasifica toate lucrările de acest fel la indicele 333 (R)-04. Dacă va hotărâ în funcție de nevoile bibliotecii, ca toate lucrările privitoare la G.A.C., indiferent de tema care o tratează, să fie clasificate numai la 333 (R)-04, el va nota pe fișă acest lucru în felul următor:

Lucrările referitoare la orice problemă a gospodăriilor agricole colective se clasifică la 333 (R)-04.

Fișierul metodic de control constituie un instrument necesar în activitatea fiecărei biblioteci. Întocmirea temeinică a acestuia, ținerea lui la curent, va ușura mult procesul de clasificare a cărților. Insuși faptul că un asemenea fișier se va afla permanent pe masa de lucru a bibliotecarului va contribui la accelerarea procesului de clasificare a cărților, întrucât bibliotecarul nu va mai fi nevoit să se deplaseze pentru a cerceta catalogul sistematic, ca să vadă în ce fel a fost clasificată anterior o anumită carte.

În ceea ce privește forma fișierului metodic de control, nu se poate indica o rețetă, aceasta rămânând la aprecierea bibliotecarului. Cea mai indicată ni se pare așezarea fișelor pe baza celor 10 grupe ale catalogului sistematic, iar în cadrul fiecărei grupe, fie după problemă, fie după titlul fișei.

Se întâmplă de foarte multe ori ca bibliotecarul să nu poată lua o hotărâre definitivă în privința clasificării unei cărți. Totuși, în dorința de a o pune cât mai repede în circulație, el îi va da o clasificare provizorie, urmând ca după ce va cere o consultație forurilor respective (Direcția bibliotecilor, Biblioteca Centrală de Stat, biblioteca regională), să dea clasificarea definitivă cărții. Pentru a avea evidența unor asemenea cazuri, este bine ca bibliotecarul să așeze o fișă divizionară în cadrul fișierului metodic de control intitulată *Probleme de rezolvat*, unde va grupa toate cazurile de clasificare provizorie, pînă la lămurirea lor. Este neîndoielnic că bibliotecarii noștri au de ridicat multe probleme în legătură cu clasificarea cărților, mai ales dacă ținem seama de faptul că *Manualul de clasificare zecimală* (ediția din 1952) nu mai corespunde dezvoltării științei și tehnicii din ultimii ani ca și evenimentelor politice și sociale survenite.

Apariția noului *Manual de clasificare zecimală* va duce desigur, la lichidarea unei situații dificile existente în această direcție. În legătură cu problema clasificării zecimale socotim că ar fi de dorit o largă discuție. Pe această cale invităm pe toți bibliotecarii să-și spună părerea în paginile revistei noastre asupra tuturor problemelor ce privesc munca lor în acest domeniu.

considerații asupra DOTĂRII BIBLIOTECILOR

Dr. PRODAN TRAIAN
Directorul Bibliotecii centrale a Institutului
medico-farmaceutic București

Dacă facem o analiză mai serioasă a conținutului fondului de publicațiuni din orice bibliotecă de specialitate constatăm că există un număr mare de publicațiuni care nu au de loc sau au în foarte redusă măsură contingență cu specificul unității de care aparține bibliotecă respectivă. Aceste publicații pe lângă faptul că sînt un balast pentru bibliotecă respectivă, blocînd fără rost spațiul și așa destul de redus din depozite, constituie un fond neutilizat, în timp ce anumite biblioteci de specialitate duc lipsa lor. Această situație se datorește, în primul rînd, concepției ce stătea în trecut la baza dotării bibliotecilor, care se făcea în mod anarhic. În trecut, bibliotecile mergeau pe linia de a achiziționa cărți din cit mai variabile domenii, fără să țină seama că acestea erau de un interes secundar pentru cititorii lor, ele existînd în biblioteci de specialitate unde cititorii pot găsi o informație mai completă și prezentată într-un mod mai competent. În al doilea rînd, se mai adăuga și faptul că în trecut bibliotecile nu se bucurau de sprijinul statului, creșterea fondurilor făcîndu-se mai mult prin donații sau prin schimb, păstrîndu-se tot materialul primit pe această cale, indiferent dacă în privința conținutului corespunde sau nu cu specificul bibliotecii respective. Multe din bibliotecile de specialitate au moștenit în privința dotării unele reminiscențe ale acestei concepții din trecut.

Problema prezintă însă și un alt aspect. Este știut că din orice domeniu de cunoștință omenească apar astăzi alături de multe publicații încît devine practic imposibil de a le achiziționa absolut pe toate. Există însă soluția ca printr-o folosire cit mai justă și mai rațională a posibilităților de achiziționare să se poată pune la dispoziția celor interesați un număr cit mai variat dintre cele mai reprezentative publicațiuni din domeniul respectiv.

Pentru soluționarea acestor probleme a fost nevoie de intervenția neînfrizată a forului coordonator al bibliotecilor de toate categoriile. Consfătuirea cu directorii și șefii

serviciilor bibliografice din bibliotecile de învățămînt superior care a avut loc la sfîrșitul lunii iulie a.c. la Ministerul Învățămîntului și Culturii a venit cu unele propuneri concrete pentru soluționarea acestor probleme. La constătuirea amintită s-a ridicat problema stabilirii profilului de completare a bibliotecilor universitare și de învățămînt superior precum și cea a stabilirii măsurilor pentru o mai justă coordonare a achizițiilor de publicații din străinătate pentru anul 1958, ajungîndu-se la anumite concluzii interesante.

La o soluționare definitivă a acestei probleme se va ajunge în urma unei discuții mai largi și pe baza propunerilor juste ce vor veni din partea bibliotecilor.

În primul rînd, trebuie aplicat cu strictețe și în mod obligatoriu principiul respectării profilului potrivit specificului unității careia aparține fiecare bibliotecă de specialitate. În al doilea rînd, pentru ca această problemă să nu constituie o frînă în calea unei cit mai rapide și mai complete informării științifice, trebuie organizat împrumutul interbibliotecar pe baza unei formule valabile și aplicabile în practică, fără dificultăți.

Profilarea nu trebuie să fie aplicată în mod exagerat încît să priveze bibliotecile de materialele documentare de bază ce trebuie să existe în orice bibliotecă științifică.

În al treilea rînd, este absolut necesar ca în soluționarea acestor probleme să se țină seama și de experiența în această privință a țărilor cu o tradiție culturală mai veche decît a noastră care au soluționat în mod satisfăcător aceste probleme.

Așa, de exemplu, planul de repartiziție al domeniilor speciale de colectare în vigoare din 1956 în Republica Democrată Germană, cuprinde întreaga cunoștință omenească împărțită pe științe, specificîndu-se pentru fiecare știință ce bibliotecă din R.D.G. are obligația de a avea un exemplar din orice publicație din domeniul respectiv ce intră în țară. În acest plan științele sînt repartizate pe biblioteci universitare din diferite

Vitrină cu cărți străine la biblioteca Institutului medico-farmaceutic din București

orașe, pe biblioteci ale landului (regionale) deci pe biblioteci care au un caracter general poli-științific și numai câteva științe tehnice sînt repartizate institutelor politehnice care au mai dezvoltate ramurile ce li s-au repartizat. De exemplu: științele juridice sînt repartizate Bibliotecii Universitare din Berlin, medicina umană Bibliotecii Universitare din Lipsca, silvicultura Bibliotecii Institutului Politehnic din Dresda, bibliologia și biblioteconomia Bibliotecii Universitare din Lipsca, etc.

Un plan asemănător intrat în vigoare din 1950 în Republica Federală Germană repartizează științele pe biblioteci universitare, biblioteci municipale, deci iarăși pe biblioteci cu un caracter general poliștiințific iar unele științe tehnice pe institute de specialitate care au mai dezvoltată ramura respectivă. Științele juridice sînt repartizate Bibliotecii Municipale și universitare din Göttingen, medicina Bibliotecii Universitare din Colonia, Silvicultura și diverse, bibliografie, comerțul de librărie, biblioteconomie, universități, presă, Bibliotecii Municipale și Universitare din Göttingen, etc.

După cum aflăm dintr-un articol intitulat *Cooperarea între biblioteci în Germania* publicat în 1954 de Dr. R. Juchhoff, directorul Bibliotecii Universității din Colonia, în Ger-

mania occidentală s-a creat un sistem de cooperare cuprinzînd peste 400 de biblioteci de toate categoriile care practică între ele, în mod curent și pe scară largă, primulul interbibliotecar și participă la un sistem de dotare coordonat, centralizat de Societatea germană pentru cercetări (Deutsche Forschungsgemeinschaft). Acest sistem urmărește și a reușit să realizeze ca orice carte și revistă străină de oarecare valoare pentru cercetător, să se găsească cel puțin într-o bibliotecă din cele care participă la acest sistem: pe baza unei evidențe centralizate, deocamdată pe regiuni, orice cititor din orice parte a Germaniei occidentale poate s-o consulte prin schimbul interbibliotecar, în minimum de timp posibil.

Din corespondența pe care am purtat-o cu cele mai mari biblioteci ale lumii (Biblioteca Lenin din Moscova, Biblioteca Congresului din Washington, British Museum din Londra, etc.) în cadrul schimbului de publicațiuni cu străinătatea, am putut afla, de exemplu, că aceste biblioteci nu achiziționează cărți de practică medicală, lăsînd această sarcină bibliotecilor de specialitate. Deci pînă și cele mai mari biblioteci ale lumii nu merg pe linia de a achiziționa cărți din toate domeniile, ci s-au limitat la un profil pe care-l respectă, realizînd

O oarecare descentralizare în această direcție. Am ținut să scot în evidență acest lucru pentru a arăta că, în contrast cu cele de mai sus, Biblioteca Centrală de Stat, Biblioteca Academiei R.P.R. și Biblioteca Centrului de Documentare Medicală de la noi se străduiesc, în egală măsură, să achiziționeze din cărțile și revistele medicale tot ce apare mai reprezentativ în lumea întreagă. Dat fiind faptul că fondul de devize alocat pentru procurarea publicațiilor medicale din import este limitat, și că atât Biblioteca Centrală de Stat cât și Biblioteca Centrului de Documentare Medicală, care sînt biblioteci mai noi, urmăresc să-și completeze colecțiile de publicații străine ce lipsesc din trecut, mai rămîn foarte slabe posibilități pentru cele cinci Institute de Medicină și Farmacie din țară să mai primească material documentar medical nou, care să le permită să-și îndeplinească rolul ce-l au în sectorul sanitar. Trebuie să se țină seama de faptul că, în cele cinci Institute de Medicină și Farmacie din țară se pregătesc cadre cărora le este încredințată sănătatea întregului popor și că aici funcționează ca profesori cele mai marcante personalități medicale și cei mai reprezentativi cercetători științifici cu rol hotărîtor în progresul medical din țara noastră. Aceștia nu pot consulta decît în mică măsură cărți din bibliotecile menționate mai sus, deși au nevoie de materialul documentar la locul de producție, fiind, de altfel, cele mai îndreptățite cadre care trebuie să beneficieze de cărțile cumpărate din fondul de devize. Astfel se poate afirma că acest fond de devize alocat pentru cartea medicală nu este folosit în mod just.

Legăturile de schimb cultural cu publicații pe care bibliotecile din țara noastră le-au organizat în ultimul timp cu bibliotecile din lumea întreagă au ca rezultat, pe lângă o cunoaștere reciprocă, încredere, prietenie, colaborare, contribuțiune activă la lupta pentru pace și un aport serios în îmbogățirea fondului bibliotecilor noastre cu cărți și reviste noi din lumea întreagă. În problema schimbului de publicații cu străinătatea nici o bibliotecă, indiferent de mărimea și titulatura ei, nu trebuie să instituie un monopol.

Folosind ceea ce este valabil în experiența altora, putem crea și la noi în țară un sistem de colaborare între toate bibliotecile în ce privește schimbul de publicații și dotare, punînd la dispoziția cititorilor din orice colț al țării un material documentar cît mai bogat și mai variat și aducînd o contribuție serioasă la ridicarea nivelului tehnic, științific și cultural al oamenilor muncii din țara noastră.

În decembrie 1956, a avut loc la Nankin, într-una din cele mai mari biblioteci din China prima sesiune științifică de bibliologie.

La conferință au asistat reprezentanți ai 60 de biblioteci de la facultățile de bibliologie din Pekin, Uhansk și ai Ministerului Culturii al R.P. Chineze. S-au ținut 15 referate despre biblioteconomie și bibliografie.

Conferința a contribuit la o activitate științifică mai bogată în domeniul bibliografiei și bibliologiei.

*

La Rangoon, în Birmania, a avut loc a 7-a festivitate anuală pentru acordarea de premii celor mai bune opere literare. Cu această ocazie a vorbit U Nu care a arătat că Societatea pentru traduceri se străduiește să contribuie la ridicarea nivelului cultural al poporului și că în acest scop pe lângă Societate funcționează o bibliotecă publică vizitată de mulți cititori, unde se organizează conferințe, cursuri șerale, etc. S-au înmînat apoi premii celor mai valoroși scriitori și traducători.

*

Diferite ziare din Turcia au pus în discuție lipsa de cărți din țară. Ele arată că principala cauză se datorește lipsei de hîrtie. Din cauză că aceasta este foarte scumpă, editorii editează numai cărți care asigură venituri. Ziarele mai arată că orice carte trebuie să devină un bun al poporului și că în acest scop, guvernul trebuie să vină în ajutorul editurilor, dîndu-le hîrtia la preț de cost.

Dicționar de bibliologie sau vocabularul bibliotecarului?

de Th. LUDU

Recent tov. profesor N. Georgescu-Tistu a reluat problema unui „Vocabular al bibliotecarului”¹⁾ de care avem, fără îndoială, nevoie.

Mai potrivit pare însă titlul primelor premize, când vocabularul fusese sortit să fie tehnic de „bibliologie”²⁾. El dezvăluia un conținut mai larg privind cartea. Se observa atunci corect că „O notă caracteristică a domeniului bibliologic este sfera extrem de întinsă și de variată a celor care activează în el și a noțiunilor folosite de aceștia... autori și traducători, editori, ilustratori, critici și ziaristi, librari, anticari și colportori de publicații, bibliotecari, bibliografi, documentaliști, activiști culturali...”, unii funcționari. Am adăuga: arhiviști, elevi și alți cititori dintre oamenii muncii.

Socotind că acesta este drumul bun pe care trebuie să pornim cu primul nostru dicționar de Bibliologie, vom înfățișa câteva cuvinte care nu trebuie să lipsească sau să cer limpezite, printre care sînt și unii termeni de curînd intrați în circuitul vorbirii profesionale.

★

Întîlnim cu toții încă din anii școlii *cursul*, *manualul* și *tratatul*. În planul bibliografic din instituția de învățămînt superior, cît și în catalogul procesului de învățămînt, cursul și manualul sînt uneori sinonime. Cursul este de obicei un manual provizoriu, de cele mai multe ori litografiat, după care se învață chiar în instituția la care predă profesorul. Tratatul ar fi deci categoria majoră din tripticul amintit.

O carte mai mare, cu multe file, în care problemele sînt tot parcă altele, cu multi autori, cu *studii* și *articole*, *foiletoane* și *cronici*, *recenzii* și *note*, care apare la o dată dinainte știută este un *periodic*.

Uneori cartea aceasta are numai 4 pagini, cum e ziarul „*Scnteia*”, apare zilnic și unii îi spun „*gazetă*”, alte ori are opt pagini cum e *revista* „*Contemporanul*” care apare săptămînal. Unele reviste se tipăresc lunar, sau de multe ori pe an. Tot periodice sînt considerate și *anualele*, *almanahurile*.

¹⁾ Căluza bibliotecarului București, 1957 aprilie, p. 19—21.

²⁾ Studii și cercetări de bibliologie. București, 1955, p. 221—232.

calendarele, încît păcătuiesc — chiar bibliotecarii — cînd spun „*periodice* și *reviste*”.

Cînd sînt *operele apocrife*? De ce bibliofilii prețuiesc *edițiile princeps*? Oare *ediția stereotipă* nu este tot una cu „*ediția factice*”. Mai aflăm și cărți *miscellaneae*, *varia* purtînd o denumire asemănătoare cu titlul unor rubrici din publicațiile periodice. Dincolo de explicarea conținutului termenilor ar fi de dorit găsirea unor cuvinte mai apropiate dicționarului limbii romine contemporane.

Cît privește cartea bună de peste hotare pentru a fi citită de cît mai mulți dintre noi este *tradusă* în limba maternă, alții însă o „*țîlmăcesc*” fără să se depărteze de textul original; cînd se abat cu bune intenții, avem o *prelucrare*, o *adaptare*. Cărțile mai apar, deopotrivă *îngrijite* în ediții critice sau comentate. E necesară lămurirea.

★

Scriitorul își deapănă gîndul în foi de *manuscris* pentru el „*manuscrisul*” este un alt sinonim. *Prescurtarea* — nu „*abrevierea*” — *manuscrisului* se înseamnă cu *ms*.

Cartea se deschide cu o *prefață*, cuvînt înainte sau de-a dreptul cu o *introducere*, cuvînt introductiv, ori un „*avertisment*”. Cuvîntul înainte este mai adesea sinonim, cu *prefața*. La *avertisment*, preluat din lecturile franceze, am renunțat.

La unele cărți însă ne împiedicăm de „*tabla de materii*” care este cînd „*sumar*” cînd *cuprins*. Urmează apoi în textul paginii, în notele din *subsolul cărții*: *op. cit.*, *id.* (*idem*), *ibid.* (*ibidem*), *seq.* — deși s-ar putea prescurta cu *urm.* adică și paginile următoare. Produsele tiparului se mai pot înfățișa *oblong* și *pliant*. Pentru cei ce n-au cunoștință de latină e greu să sezeze asemenea termeni.

La sfîrșitul cărților științifice, mai ales, există un fel de tablă de materii care călăuzește pe cititor în labirintul de persoane, probleme, localități geografice și alte date. Aceste table se intitulează „*repertorii*”, „*indice*” sau „*index*”; preferințele sînt împărțite între: *index* și *indice*. Din circulația internațională a cuvîntului putem aminti *Index generalis*, *Index bibliographicus*, *Cumulative book index*. Cuvîntul *indice* e folosit însă și în matematică, fizică, în economia

politică, arătând o măsurare cantitativă, în raport, uneori chiar exprimarea în cifre a calității. Viața curentă a dat circulație indicelui de preturi, indicilor tehnico-economici, etc. În clasificarea zecimală, indicele reprezintă în cifre convențional admise, conținutul cărților, raportul între două noțiuni, cel puțin.

Pe scurt, tabla analitică a problemelor, noțiunilor și a altor elemente din cuprinsul cărții este un *index*; iar simbolurile cifrice din clasificarea zecimală sînt *indice*. Tot un indice — nu index — sînt cifrele arătînd circulația fondului de cărți. Frecvența zilnică pînă la anuală, a cititorilor, numărul cărților citite de un cititor (indice de lectură).

„Cuvîntul *carte* este aici întrebuițat în sens larg, pentru orice lucrare tipărită: carte propriu-zisă, broșură, revistă, ziar, hartă, note muzicale, etc.” — ne spune *Minimum de tehnică de bibliotecă* (București, 1953, p. 5). Viitorul dicționar ar trebui să-l difuzeze cu același înțeles și pentru cei care nu sînt bibliotecari.

Alte biblioteci au în plus comori numismatice și chiar pinacoteci în miniatură; să le numim pe toate la un loc cu un termen încetățenit de Academie: *colecțiile bibliotecii*.

În *biblioteconomie* — nu știința organizării și conducerii bibliotecii — călăuză a lăzii autorilor și titlurilor de cărți anonime este „catalogul de autori” sinonim cu „onomastic”, mai des folosit este însă *catalogul alfabetic*. *Catalogul pe materii* i se mai spune uneori sistematic (deși sistemul nu este întotdeauna clasificarea zecimală), alte ori „catalog ideologic”. Nu sînt suficienți demarcale cataloagele *analitice* pe *subiecte* sau *tematice*.

Tot între cataloagele pe materii este de adăugat un catalog născut din cerințele vieții de azi, *catalogul planului de producție*. Preluînd ideea din literatura sovietică, bibliotecă centrală I.S.E.P. „V. I. Lenin”, l-a dezvoltat experimentînd cu folos *catalogul planului de învățămînt*³).

Cataloagele care stau la îndemîna cititorilor sînt denumite *cataloage publice* sau „externe”: cele folosite numai de bibliotecari — după tradiție — sînt de serviciu, de control, administrativ sau intern, preferăm *catalog intern*. Există în limbajul bibliotecarilor o serie de expresii specifice. Astfel: fișe divizionare, fișe cu cioc, ambele sinonime cu termenul mai clar de *fișe despărțitoare*. Gruparea cărților după un sistem dinainte fixat înseamnă clasificarea, deci: clasificarea alfabetică, pe materii (sau

ideologică) și altele. În ce privește așezarea (manopera) fișelor în „sertarul fișierului”, în „casetele” fișierului cataloagelor, o demarcăm cu termenul de *clasare*. În puține biblioteci am întîlnit și nomenclatura lucrării premergătoare: *preclasarea*. Un termen nou este așezarea fișelor *invers cronologic*. Și la periodice (ziare, reviste și altele) bibliotecarii au o denumire a lor: reviste subțiri și reviste groase. Minimum amintit la pagina 7 nu e clar, iar terminologia subțire, gros, e tot alt de confuză ca și determinarea *broșurii*, măsurată numai după numărul paginilor, cînd pînă la 48, cînd de circa 80 de pagini, pe cînd în bibliotecile de masă broșura este orice carte care nu trece de 70 de pagini.

Toate colecțiile bibliotecii pot fi: citite sau consultate prin grija serviciului de „Deservirea cititorilor”, căruia mai înainte i se spune *Consultarea colecțiilor*. Dreptul de a consulta, de a împrumuta la domiciliu se dovedește: printr-o carte de intrare, carte de lectură, permis de consultare, preferăm *permis de lectură*. Pentru consultarea colecțiilor se completează un *bon de lectură* (buletin de cerere). Am ales *bon*, întrucît cuprinde legătura juridică dintre bibliotecă și cititor, care deține cîtva timp cartea ca bun obștesc și *bon de lectură*, deoarece obiectul acestui împrumut temporar este citirea cărții.

Colecțiile bibliotecii sînt consultate la *bibliotecă centrală* în biblioteci filiale, mobile sau „colante”. După *Minimum* din 1953 o bibliotecă filială nu trebuie să fie la o distanță mai mare de 5 km.; filiala fiind o secție a bibliotecii centrale „organizată pe baza unui contract: atunci nu mai e o secție. Academia R.P.R. are filiala și bibliotecă la sute de kilometri, la Cluj, Timișoara, Iași, fiind peste 5 km. „Sînt mobile”? Desigur, nu.

Cum unele fonduri de cărți sînt numai în bibliotecile filiale, pentru a le cunoaște — și e dăoare — biblioteca centrală întocmește un catalog general al acestor fonduri adică un *Gesamtkatalog*, care este sinonim cu românescul catalog colectiv și, poate mai corect *catalog central*. Cînd catalogul — pe fișe sau tipărit — cuprinde evidența colecțiilor din mai multe biblioteci aparținînd mai multor instituții independente în gospodăria lor, este drept să-i spunem *catalog colectiv*. Un astfel de catalog colectiv de rang regional sau republican poate fi o adevărată bibliografie.

Ajungînd la bibliografie s-ar părea că trebuie să ne oprim. Uitînd o clipă teoretizările și unele scheme ale Apusului, am putea vedea că în ce privește „descrierea bi-

³ Th. Ludu: *Biblioteca în sprijinul planului de învățămînt*. Călăuză bibliotecarului, Buc., 1955 Iulie, p. 11—12).

biografică", *catalografia* și „clasificarea”, prima și ultima nu sînt decît aspecte ale aceleiași probleme de metodica bibliologică. Viitorul *Vocabular de bibliologie* va trebui însă, ferindu-se de teoretizări „oțioase”, după cum ne indică recentul articol din „Căluza bibliotecarului”, să nu uite totuși că nu există practică revoluționară fără teorie revoluționară. Delimitarea clară în conținut și în terminologie a *documentației*, ca o cunoaștere generală în organizarea și transmiterea sistematică a informației, folosind varietatea documentelor, este încăodată necesară la nivelul științei și cerințelor sociale actuale. Dintre ramurile *documentației*, un sector important este rezervat *bibliologiei* cu subdiviziunile ei principale: *bibliografia*, *biblioteconomia* și *istoria cărții*.

Revenind la bibliografie, am putea spune că numai determinînd-o înăuntrul *documentației* și în raport cu celelalte discipline îi vom clarifica și vocabularul. Amintim cîtiva termeni pe care-i folosim cu toții deopotrivă, dar care circulă cu înțeles variat sau în expresii necorespunzătoare: *bibliografie de recomandare* (de recomandat), *bibliografie de titluri*, *analitică*, *adnotată*, *critică*, *referat*, *selecționată*, *revista bibliografică*. Din învătămînt au pătruns în bibliografie încă doi termeni: *bibliografie obligatorie* (de cărți, articole, care trebuie citite) și *bibliografie facultativă*.

Referințele cuprind „scrierile despre” un autor sau o lucrare, dar ele pot fi deopotrivă referințe biografice sau bibliografice. Prin *catalogarea articolelor* înțelegem evidența studiilor, mari sau mici, din publicațiile periodice. Am eliminat astfel „despuierea articolelor” sau „despuierea periodicelelor” care ne par străidente în limba noastră.

Este binevenită propunerea de a se trimite un formular de anchetă bibliotecilor mai de seamă sau specifice din fiecare *rețea de biblioteci*. Așa a procedat și biblioteca Academiei la 30 iunie 1898, cînd sub semnătura lui Ion Bianu — bibliotecarul — a adresat un *Apel pentru cărți vechi*, care a dus apoi la *Bibliografia romînească veche*, primul nostru monument bibliografic care ne face cînstă în lume.

Dicționarul de Bibliologie, dorit înainte de 1944 de micul cerc de bibliologie, de la Facultatea de Litere din București, este astăzi posibil.

Cerințele materiale pentru organizarea științifică a lucrării sînt asigurate prin H.C.M. din 1951.

Regrupînd forțele necesare, biblioteca Academiei R.P.R. — institut, de bibliologie totodată — poate conduce lucrările dicționarului, care nu trebuie însă restrîns numai la cerințele vocabularului bibliotecar.

Toată memoria lumii este un film sonor consacrat Bibliotecii Naționale din Paris. Filmul prezintă unele aspecte zilnice ale bibliotecii, sugerînd ideea mărimii localului.

Filmul redă, de exemplu, drumul unei cărți, de la soșirea ei în depozitul legal pînă la punerea ei în raft. El arată, de asemenea, masa de jurnale care intră zilnic la secția de periodice și subliniază cît sînt de delicate lucrările de restaurare și de conservare care revin atelierului de legătorie, punînd în lumină importanța pe care serviciul de documentare o dă folosirii fotografiei și microfilmului.

*

Institutul brazilian de bibliografie și documentare din Rio de Janeiro a organizat de curînd o serie de cursuri de bibliografie, destinate formării de specialiști pentru bibliotecile științifice și centrul de informare și documentare. Aceste cursuri vor permite bibliotecarilor de a se iniția în problemele privitoare la clasarea multelor informații științifice care apar în fiecare an în mii de lucrări, reviste, rapoarte, documente, etc., cu caracter științific.

Cursurile vor mai trata trei aspecte tehnice de biblioteconomie: serviciile tehnice ale bibliotecilor, cataloage, clasificare și bibliografie.

*

Cu ocazia unor seri literare organizate în R. F. Germană la Frankfurt pe Main și Stuttgart, a prezentat și citit din operele lui, scriitorul din R. D. Germană, Ludvig Renn.

ÎN ATENȚIA BIBLIOTECARILOR

Prima sesiune științifică de bibliologie și documentare — București 15—16 decembrie 1955 — Comunicări și discuții. București, Editura Academiei Republicii Populare Române, 367 p. cu ilustr., lei 14 (Biblioteca Academiei Republicii Populare Române).

Prima sesiune științifică de bibliologie și documentare organizată de Biblioteca Academiei R.P.R. în decembrie 1955, la care specialiști în domeniul cărții, cercetători ai Bibliotecii Academiei R.P.R., lucrători ai bibliotecilor științifice de masă și documentaliști, au prezentat 66 de comunicări pe cele mai diverse teme, a însemnat un succes deosebit al științei bibliotecare din țara noastră. Bogatul material științific al sesiunii se află reunit în volumul de față care cuprinde — în texte integrale sau rezumate — comunicările prezentate precum și rezumatele discuțiilor purtate de participanți. Așa cum ne informează prefața lucrării, o parte din comunicări vor fi prezentate integral în nr. 2 al revistei **Studii și cercetări de bibliologie**.

Prezentările cuprinse în volum se referă la cele mai variate probleme ale științei cărții. Se găsesc astfel comunicări în legătură cu istoria cărții și bibliotecilor românești, despre variate probleme de biblioteconomie, bibliografie, clasificare, documentare și informare științifică. Multe din acestea aduc nu numai contribuții teoretice dar și sugestii practice de rezolvare a unora din problemele curente ale muncii de bibliotecă.

Prima sesiune științifică de bibliologie și documentare este o lucrare a cărei studiere trebuie făcută de orice lucrător pe tărîmul muncii cu cartea.

Catalogul corespondenței lui Vasile Alexandri. Intocmit de Marta Anineanu. București, Editura Academiei R.P.R., 1957, 622 p. (Biblioteca Academiei Republicii Populare Române).

Intocmită în cadrul Secției de manuscrise a Bibliotecii Academiei R.P.R., lucrarea de față inaugurează seria de repertorii ale corespondenței scriitorilor romini.

În prima parte, catalogul oglindește bogata colecție de scrisori a poetului aflată în posesia Bibliotecii Academiei R.P.R., iar partea a doua cuprinde corespondența poetului aflate în posesia altor biblioteci, instituții etc., în măsura în care ele au putut fi depistate.

Pentru a înlesni cercetătorului găsirea cu ușurință a informațiilor care-l interesează, scrisorile sînt prezentate în rezumat. De asemenea, spre a nu oferi o imagine fragmentară a relațiilor epistolare cu unul sau altul din corespondenți, materialul catalogat a fost grupat după destinatar. Numai scrisorile privitoare la participarea Principatelor la Expoziția Universală de la Londra din 1862, au fost orînduite cronologic pentru a se putea urmări mersul tratativelor. Tot astfel, răspunsurile lui V. Alecsandri la scrisorile și telegramele de felicitare primite cu ocazia premiei poeziei sale **Ginta latină** la concursul de la Montpellier (1878) au fost orînduite tot cronologic.

La sfîrșitul catalogului sînt menționate rezumatele scrisorilor adresate unor destinatari neidentificați încă.

Catalogul este precedat de o prefață în care se dau informații în legătură cu bogata corespondență a lui Vasile Alecsandri, precum și indicații asupra deținătorilor din țară a unor scrisori originale.

Catalogul constituie un valoros material documentar care dezvăluie noi aspecte ale personalității marelui nostru poet.

reviste străine de specialitate

Buletinul U.N.E.S.C.O. pentru biblioteci

Buletinul Unesco pentru biblioteci nr. 8—9, august—septembrie 1957, vol. XI, cuprinde variate articole despre activitatea și dezvoltarea bibliotecilor în diferite țări. Astfel, în articolul *Serviciile bibliotecilor din Micile Antile* semnat de S. W. Kockey, directorul Organizației regionale a bibliotecilor din Micile Antile, găsim informații asupra organizării și funcționării sistemului de biblioteci publice din aceste insule. Despre folosirea mijloacelor mecanizate în biblioteci, ne documentează interesantul articol *Seleționarea mecanică a informațiilor în U.R.S.S.*, semnat de B. M. Rakov și V. P. Cerenin. Autorii arată felul cum funcționează mașina de calculat analitică experimentală, fabricată de Institutul de informații științifice a Academiei de științe din Moscova, în scopul selecționării mecanice a datelor din diferite domenii de activitate.

Despre activitatea și sarcinile unor biblioteci, relatează articolele *Biblioteca centrală de cercetări Unesco asupra problemelor sociale și de industrializare în Asia meridională* și *Serviciul bibliotecilor din Australia occidentală*.

Interesant pentru clasificatori este articolul semnat de W. Vontobel și E. Vuillemier despre *Revizuirea regulilor de catalogare în Elveția*. Semnalăm și articolul *Școala interamericană de biblioteconomie* (Columbia), semnat de Gaston Litton, directorul școlii, care descrie programa de studii a școlii.

În afară de articole, Buletinul conține numeroase știri din întreaga lume despre biblioteci și cărți.

Rubrica *Publicații recente* aduce la cunoștința bibliografilor și bibliotecarilor unele materiale de bibliografie și de biblioteconomie apărute în diferite țări.

O rubrică foarte interesantă este și cea a periodicelor noi. În acest număr, rubrica este consacrată periodicelor românești care au început să apară din 1952. Periodicele sînt sistematizate pe specialități.

Ultimele pagini sînt completate cu rubricile: *Publicații bibliografice apărute în 1954—1955* (Africa și Orientul Mijlociu), *Publicații cerute*, *Schimb*, *Distribuirii gratuite*, *Centre de schimb naționale*.

BIBLIOGRAFIA SOVIETICĂ

Nr. 46 din *Bibliografia Sovietică*, cuprinde un bogat și variat material de specialitate consacrat problemelor de bibliografie din U.R.S.S. și din alte țări.

Semnalăm în prima parte articolul lui A. M. Kavstasieva despre *Situația și sarcinile metodice și bibliografice ale bibliotecilor republicane*, cu o bogată informare asupra acti-

vității metodice desfășurată în anul 1956 la marile biblioteci. Articolul face o analiză temeinică a materialelor bibliografice editate de biblioteci pe diferite teme de actualitate privind sectorul social-politic, probleme de educație comunistă, cartea tehnică, cartea agricolă, comemorări.

Articolul lui V. A. Nikolaev, *Bibliografia cu caracter local*, amintește condițiile activității bibliografice locale în trecut, când ea era dirijată de către organizațiile obștești. Din anul 1930 această activitate a trecut în seama instituțiilor de stat, institutelor de științe centrale și locale precum și a bibliotecilor. Activitatea bibliografică din timpul planurilor cincinale devine mai planificată și în special legată de sarcinile actuale, contribuind la realizarea lor. După o restrângere cauzată de război, activitatea bibliografică a fost preluată în întregime de biblioteci, în special de cele regionale, ținutale și republicane.

Autorul semnalează unele deficiențe în acest domeniu și concludă că bibliotecile regionale și ținutale trebuie să devină centre metodice și organizatorice a activității bibliografice cu caracter local, coordonând-o și atrăgând la această preocupare și alte instituții cum sînt muzeele locale, instituțiile de cercetări științifice și cele de învățămînt superior. Intreaga activitate bibliografică cu caracter local trebuie să fie planificată de un for central. Tematica materialelor bibliografice să fie stabilită în conformitate cu sarcinile economice, dezbătînd, în primul rînd, bibliografia despre forțele de producție și economia ținutului respectiv.

Trebuie să se generalizeze mai mult experiența fruntașă și să se organizeze în mod regulat consfătuiri, cursuri și seminarii în problemele bibliografiei cu caracter local, introducîndu-se un curs special de bibliografie locală la institutele de biblioteconomie.

Profesorul P. N. Berkov prezintă contribuția la bibliografia sovietică și cea anterioară Revoluției, a lui B. S. Botnarski, învățat și militant pe tărîmul obștesc, cu prilejul jubileului de 50 de ani de activitate bibliografică a acestuia.

Lucrarea în 3 volume *Bibliografia bibliografiei ruse* a lui B. S. Botnarski reprezintă o lucrare completă și bine clasificată a literaturii bibliografice dintre anii 1913—1929 minus anii 1926—1928. El a fost un pionier și un propagandist al sistemului de clasificare zecimală, contribuind la dezvoltarea sistemului de clasificare a cărților în Uniunea Sovietică.

Botnarski a jucat și un mare rol organizatoric în Societatea rusă pentru bibliografie pe care a condus-o între anii 1920—1929.

La rubrica *Istoria bibliografiei* este descrisă activitatea cunoscutului bibliograf estonian Udo Gheorghievici Ivase din sec. XX, a cărui contribuție pe tărîmul bibliografiei se încadrează în formarea unei bibliografii cu caracter științific.

Prin articolul *Cea de a patra consfătuire cu responsabili bibliotecilor filialelor Academiei de Științe din U.R.S.S.* de M. A. Bocikareva și V. P. Kuchina luăm cunoștință asupra felului cum s-a desfășurat cea de a patra consfătuire care a avut loc în 1956 la Moscova cu responsabili bibliotecilor filiale ale Academiei de Științe a U.R.S.S. Este interesant că la această consfătuire s-a precizat rolul acestor biblioteci în legătură cu sarcinile pe care Congresul XX le-a pus științei sovietice. Referatele discutate au îmbrățișat problema cataloagelor sistematice și îmbunătățirea lor, problemele activității bibliografice etc. Au avut loc, de asemenea, consultații individuale și în grup cu privire la evidența fondurilor bibliotecilor, organizarea cataloagelor sistematice, activitatea bibliografică, etc.

Foarte interesantă din punct de vedere practic se prezintă rubrica *Din experiența bibliotecilor*, unde găsim între altele articolul *Activitatea noastră bibliografică cu presa locală și cărțile cu caracter local* în care A. Kavkasidze expune experiența bibliotecii republicane de stat din Gruzia „K. Marx”. Autorul aduce date privitoare la fondul bibliotecii care cuprinde o bogată varietate de lucrări locale sau scrise de localnici, în diferite limbi și unele amănunte referitoare la metodele de lucru în bibliotecă pentru valorificarea acestui fond. Biblioteca a întocmit și o bogată *Bibliografie analitică a revistelor și culegerilor gruzine* în 3 volume, cuprinzînd materiale din 1852 pînă la 1906, precum și alte două volume cuprinzînd *Bibliografia ziarelor gruzine* din anii 1819—1886, un alt volum cuprinzînd anii 1887—1892, și cel de-al 4-lea volum cu anii 1892—1896.

Bibliografia Sovietică se mai remarcă și printr-o rubrică extrem de bogată a activității bibliografice din străinătate. Articole cuprinzând analiza activității bibliografice din R. P. Polonă, o privire asupra problemei centralizării cataloagelor din R. P. Chineză, o vastă expunere a lucrărilor bibliografice din R. P. Ungară, se completează cu un material documentar despre bibliografia românească scris de E. S. Spivakovski.

Acesta trece în revistă cele mai importante lucrări bibliografice întocmite din anul 1949 pînă astăzi la noi. Începînd cu *Buletinul editorial* (1949) pe care autorul îl consideră ca primă încercare de a organiza o bibliografie de înregistrare, autorul trece în revistă Buletinele bibliografice ale Camerei Cărții, oprindu-se și la „Anuarul cărții”.

Autorul rezervă un capitol special activității bibliografice a Bibliotecii Academiei, amintind de seria de biobibliografii precum și lucrările pe care Biblioteca Academiei R.P.R. le pregătește: *Bibliografia română modernă dela 1831 la 1944*, *Bibliografia românească contemporană 1944—1952*. Publicațiile periodice românești tom. II și III 1907—1920.

După ce face o scurtă expunere asupra activității bibliografice a diferitelor institute ale Academiei, se ocupă de activitatea bibliografică a bibliotecilor universitare, unde un loc de frunte ocupă activitatea bibliografică a bibliotecii din Cluj.

Vorbînd despre Biblioteca Centrală de Stat, autorul trece în revistă majoritatea bibliografiilor de recomandare editate de aceasta, oprindu-se asupra lucrării *Să cunoaștem scriitorii țării noastre*. E. S. Spivakovski, semnalează ca o formă interesantă de bibliografie, rubrica „Calendarul nostru” din revista „Călușa bibliotecarului”. De asemenea, scoate în evidență lucrarea *Mihail Sadoveanu — marele nostru povestitor*. Referindu-se la succesele înfăptuite în ultimii ani, autorul subliniază condițiile favorabile create dezvoltării activității bibliografice din țara noastră.

Revista se încheie cu o rubrică de recenzii a unor interesante materiale bibliografice.

Materiale de specialitate PESTE NOTARE

З. П. ШАЛАШОВА, Ю. С. ЗУБОВ: ПРИКЛЮЧЕНИЯ, ПУТЕШЕСТВИЯ, ФАНТАСТИКА, Рекомендательный указатель художественной литературы. [Aventuri, călătorii fantastice. Indicator de recomandare a cărților de literatură.] Москва, 1957, 91 p. (государственная ордена Ленина. Библиотека СССР имени В. И. Ленина)

După ce subliniază în introducere interesul pentru lectura literaturii de aventuri și importanța acestui gen de literatură în dezvoltarea curajului și spiritului creator al tinerei generații, autorul expune principiile călăuzitoare care au stat la baza alegerii cărților recomandate în indicator. Acesta reunește, grupate pe teme, cele mai reprezentative pagini ale literaturii de aventuri clasice ruse și universale ca și cele mai bune opere contemporane sovietice și străine din acest domeniu. Indicatorul include literatura de aventuri cu caracter istoric (*Pagini ale istoriei*), literatura legată de marile explorări navale și terestre (*Pe mări, pustii și deșșuri*), literatura despre viața oamenilor care s-au sacrificat în lupta cu răufăcători, criminali, spioni, diversioniști precum și literatura de aventuri cu caracter științifico-fantastic (*În lumea fantasticului*). Ultimul capitol *Satiră și umor* cuprinde cele mai valoroase opere care biciuiesc moravurile vechii societăți.

Unele capitole sînt completate cu sfaturi pentru cititori, cu recomandarea unor opere pe tema capitolului respectiv. Indicatorul se încheie cu un indice alfabetic al autorilor și operelor recomandate.

Д. К. ЖАК и С. М. СМЕРНОВА: КАТАЛОГИ РАЙОННОЙ И ГОРОДСКОЙ БИБЛИОТЕКИ. Практическое пособие. [Cataloagele bibliotecii raionale și orașenești. Manual practic]. Москва, 1957, 210 p. (государственная ордена Ленина Библиотека СССР имени В. И. Ленина).

Manualul cuprinde un bogat și valoros material de îndrumare în alcătuirea cataloagelor la bibliotecile raionale și orășenești. Începând cu o scurtă privire asupra sistemului de cataloage ale bibliotecilor raionale și orășenești, în continuare, asupra cataloagelor principale: alfabetic și sistematic. Totodată se dau indicații bogate asupra rolului acestora, structura și tehnica întocmirii lor.

Deosebit de instructive sînt îndrumările privitoare la felul în care bibliotecile trebuie să-și organizeze munca pentru întocmirea cataloagelor (Cap. V) ca și cele tației vizuale, a discuțiilor individuale, a lecțiilor de familiarizare cu cataloagele și a manifestărilor de masă (Cap. VI).

La sfîrșit găsim o bibliografie a materialelor ce pot fi consultate în problema alcătuirii cataloagelor și instrucțiunile Ministerului culturii R.S.F.S.R. privitoare la alcătuirea cataloagelor în bibliotecile raionale, orășenești și sătești.

ИЗОФ КУЗМИК: БИБЛИОТЕКИ В СЛОВАКИИ В ПРОШЛОМ И ТЕПЕРЬ. [Biblioteca din Slovacia în trecut și azi]. Перевод со словацкого: Наталия Рябинина. Издана словацкая национальная библиотека «матица словенска» Martin, 8 p. + XVI ilustr.

Lucrarea constituie un interesant și documentat istoric al bibliotecilor din Slovacia.

Autorul începe cu o incursiune în trecutul bibliotecilor din Slovacia. Se dau date despre apariția primelor biblioteci pe lingă mînăstiri, a bibliotecilor particulare, precum și a celor publice, însoțind aceste date cu o sumară descriere asupra celor mai importante biblioteci. Trecînd la zăgrăvirea situației bibliotecilor din Slovacia în perioada dintre cele două războaie mondiale, autorul înfățișează dezvoltarea rapidă a bibliotecilor în anii de după eliberare. Studiul prezintă cele mai mari biblioteci din Slovacia dintre care amintim: biblioteca națională „Matița Slovenska” din Martin, posesoarea unei colecții cu cele mai vechi materiale slovace și a arhivei literare a Slovaciei. Pe lingă această bibliotecă funcționează și un Institut bibliografic. Tot atît de importantă este și Biblioteca universitară din Bratislava. Ea posedă o bogată și valoroasă colecție de incunabile, și un fond care crește anual cu cca. 30.000 volume.

Studiul conține și date statistice grăitoare, oglîndind grija regimului de democrație populară pentru îmbunătățirea an de an a activității bibliotecilor din Slovacia.

S. R. RANGANATHAN: Colon Classification. [Clasificarea Colon]. [Ed. 5-a]. Vol. I, [Part 1:] Basic Classification; Part 2: Schedules of Classification; Part 3: Schedules of Classics and Sacred Books with Special Names. [Partea 1: Clasificarea de bază; Partea 2-a: Cotele de clasificare; Partea 3-a: Cotele de clasificare a cărților clasice și sacre cu nume speciale]. Madras-London, G. Blunt and Sons, 1957. 148 p. (I); 179 p. (II); 136 p. (III). (Madras Library Association. Publication Series, 22).

Manualul de bază al sistemului de clasificare Colon, folosit azi în bibliotecile Indiei și menit unei largi răspîndiri în bibliotecile din Asia, apare în a cincea ediție. Față de cele precedente, ediția de față a primului volum cuprinde cîteva îmbunătățiri, privind în special modificări ale cotelor de clasificare și introducerea cîtorva noi capitole și diviziuni la clasele Arte frumoase, Economie și Drept.

Volumul I cuprinde noțiunile și tablele necesare clasificării cărților și monografiilor mai mari, pentru bibliotecile publice, universitare și școlare. Pentru clasificarea mai amănunțită a articolelor științifice la bibliotecile de specialitate este rezervat vol. II. Principiul autorului — și al sistemului în genere — este, însă, de a nu elabora a priori și definitiv cotele tuturor noțiunilor dat fiind că sistemul crește odată cu știința; pe măsura progresului acesteia, sistemul se va îmbogăți pentru a putea include toate noțiunile. Se recomandă deci tuturor celor ce utilizează sistemul Colon un continuu studiu teoretic și practic în raport cu dezvoltarea științei.

Volumul este format din trei părți: Prima dă principiile de bază ale clasificării după sistemul Colon; acestea sînt diferite în mare măsură de acelea ale clasificării zecimale universale. A doua parte cuprinde cotele diferitelor noțiuni, grupate pe domenii ale științei și însoțite de un index. Ultima parte cuprinde cotele autorilor și operelor clasice ale literaturii universale, dar mai ales ale celei hinduse.

Importanța lucrării fundamentale pentru unul dintre marile sisteme de clasificare aplicate azi în bibliotecile lumii, o vom sublinia într-un articol viitor cînd vom prezenta cititorilor noștri clasificarea Colon.

Calendarul nostru

4 noiembrie. Se împlinesc 75 de ani de la nașterea marelui poet bielorus *Iakub Kolas*. Fiu de țaran pădurar, poetul, pe adevăratul lui nume Konstantin Mihailovici Mațkevici, după ce absolvă seminarul pedagogic, se dedică carierei de învățător. Kolas își face debutul în literatură în anul 1906, când primele sale poezii apar în diferite ziare. În anul 1908 datorită activității sale revoluționare este condamnat la 3 ani închisoare. După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie creația poetului se lărgeste: apar o serie de volume în versuri și proză care-l consacără printre marile personalități literare sovietice. În timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei versurile sale au fost răspindite în întreaga Bielorusie, chemând la luptă poporul împotriva cotropitorilor fasciști.

Tradusă în numeroase limbi, opera acestui „poet al poporului bielorus” — titlu ce i-a fost conferit încă acum de aproape două decenii — constituie o piatră de temelie în formarea limbii bieloruse. Cîntecele, poeziile și poemele sale au animat și încîntat generații de oameni sovietici și au crescut la școala noii poezii pe tînerii poeți bieloruși.

De consultat: *Iakub Kolas: Poet sovietic. [1882—1956. Necrolog.] Gazeta literară, 16 8. 56: p. 2; Suciú, Toma: Iakub Kolas. [Necrolog.] Steaua, 1956, nr. 9 p. 77—78;*

4 noiembrie. Douăzeci de ani de la moartea scriitorului maghiar *Jozsef Attila*. (Vezi: „Călăuza bibliotecarului”, 1956, nr. 10, p. 45).

18 noiembrie. Cinci ani de la moartea scriitorului francez *Paul Eluard*. (Vezi: „Călăuza bibliotecarului”, 1956, nr. 10, p. 43—44).

De consultat (în afara materialelor recomandate în nr. indicat) *Crișan, Ion: Un mesaj al lui Eluard. Gazeta literară, 12. IX-57, p. 6; Belu, Pavel: Drumul lui Paul Eluard. Scrisul bănețean, nr. 11, 1956, p. 70—73.*

21 noiembrie. Se împlinesc 70 de ani de la moartea lui *Petre Ispirescu*. Născut în anul 1830 în Udricani, o veche mahala a Bucureștilui, Ispirescu intră la vîrsta de 14 ani ucenic într-o tipografie, ajungînd mai tîrziu lucrător tipograf. El s-a ocupat cu multă migală să culeagă și să strîngă basmele poporului nostru, prelucrate în cunoscutele sale *Basmelor Romînilor* care au încîntat copilăria atîtor generații. Limba basmelor lui Ispirescu este limba vie a poporului, pe care povestitorul a redat-o așa cum a auzit-o, vorbită simplu, cald, de către oamenii din popor care i-au povestit snoavele, ghicitorile și basmele, redat apoi tiparului.

De consultat: *Ispirescu, Petre: Basmelor Romînilor. Ediția a 2-a adăugită. București, Editura tineretului, 1956, 152 p. cu portr. (În loc de prefață, scrisoarea lui V. Alecsandri adresată lui Petre Ispirescu, p. 5—6) (Biblioteca școlarului); Ispirescu, Petre: Basmelor Romînilor. Editura tineretului, 1952, 128 p. (Prefața editurii p. 3—6) (Biblioteca școlarului); Littman, Dora: Viața lui Petre Ispirescu. Studii și cercetări de istorie și folclor, 1955, an IV, p. 513—534.*

noiembrie. S-a născut în anul 1877 în județul Sălaj poetul maghiar *Ady Endre*. După ce urmează cursurile secundare la Careii Mari și Zalău, se înscrie la facultatea de drept din Debrefin. Aici își tipărește în anul 1899 primul său volum de versuri. După ce face cîtva timp gazetărie la Oradea, *Ady Endre* pleacă în anul 1904 la Paris unde a stat în legătură cu cercuri de scriitori progresiști. Reintors la Budapesta tipărește pînă la moartea sa (1919) un număr de 12 volume de poezii. Poet social, ziarist, polemist cu preocupări politice, poetul a fost dușmănit de guvernarea Ungariei. El a cîntat în numeroase din versurile sale revoluția, visînd o Ungarie liberă și democratică.

De consultat: *Ady, Endre: Poeme*. În romînește de Eugen Jebeleanu. București, E.S.P.L.A., 1955, 228 p. + 1 f. portr. (Cuvînt înainte de Eugen Jebeleanu, p. 3—22); Eftimiu, Victor: *Ady Endre*. În vol.: *Akadosmos*. București E.S.P.L.A., 1955, p. 186—193 (Studii literare); Micu, Dumitru: Un cuvînt mai aprig trebuie să sune. [Poeme. Recenzie.] *Contemporanul*, 17.6.55, p. 3; Robotoș, Emeric: *Endre Ady, cîntăret al revoluției*. Viața romînească, 1953, nr. 1, p. 270—278.

noiembrie. Se stinge din viață departe de țară, la Palermo *Nicolae Bălcescu*. Născut la București în anul 1819, într-o familie de boiernași sărăciți, Bălcescu urmează cursurile colegiului Sf. Sava, după terminarea cărora intră ca iuncher în armată. În anul 1840, fiind amestecat în complotul inițiat de D. Filipescu, scriitorul este trimis în închisoare, pentru 2 ani și jumătate. După terminarea pedepsei, înființează organizația secretă „Frăția” care își propunea un vast program de reforme sociale printre care eliberarea și improprietărea țăranilor, urmărind lichidarea feudalismului și organizarea unei armate pentru dobîndirea independenței. Urmărit pentru activitatea sa revoluționară, Bălcescu se refugiază la Paris, unde ia parte cu însușire la luptele de baricade din februarie 1848. Reintors în țară, devine sufletul, ideologul revoluției din Țara Romînească. După căderea revoluției, Bălcescu este nevoit să se refugieze în Ardeal, unde lucrează intens pentru crearea unui front comun între romîni și maghiari pentru izbînda revoluției. Dar și aici mișcarea revoluționară fiind înăbușită, Bălcescu pleacă la Paris unde își continuă activitatea lui îndrăzneată. Încearcă să revină în țară, însă reacțiunea împiedică acest lucru. Boala de care suferă i se agravează și este obligat să se mute în ținuturi cu climă mai caldă, în sudul Franței, iar mai apoi la Palermo unde a și murit.

De consultat: Balaci, Alexandru: *Legăturile lui Nicolae Bălcescu cu Giuseppe Mazzini și Italia*. În vol.: *Studii de literatură universală*. București, 1956, p. 8—21. (Societatea de științe istorice și filologie din R.P.R.); Bălcescu N.: *Scrieri alese*. București, E.S.P.L.A., 1955, 264 p. + 1 f. portr. (Prefață de V. Cheresțieșu, p. 3—19) (Biblioteca pentru toți); Bistrițeanu, Al.: *Creația populară ca preocupare și izvor de inspirație la D. Cantemir și N. Bălcescu*. Studii și cercetări de istorie literară și folclor, 1953, an. II, p. 23—54; Dumitriu, Petru: *Nicolae Bălcescu*. În vol.: *Despre viață și cărți*. București, E.S.P.L.A., 1954, p. 27—37; Ionescu Virgil: *Contribuții la studiul gîndirii economice al lui Nicolae Bălcescu*. București, Editura științifică, 1956, 135 p.; Jebeleanu, Eugen: *Bălcescu*. Poem. București, E.S.P.L.A., 1955, 176 p. + 1 f. portr. (Biblioteca pentru toți); Petrescu, Camil: *Bălcescu*. 3 acte, 15 tablouri. București, E.S.P.L.A., 1952, 119 p.; Petrescu, Camil: *Un om între oameni*. Roman. Vol. 1—2. București, Editura tineretului, Vol. 1, 1953, 695 p., Vol. 2, 1955, 722 p.; Petrescu, Cezar: *Nicolae Bălcescu*. În vol.: *Despre scris și scriitori*. Eseuri. București, E.S.P.L.A., 1955, p. 9—33 (Studii literare); Petroveanu, Mihail: *Bălcescu scriitor*. Viața romînească, 1953, nr. 1, p. 246—256; *Studii și referate despre N. Bălcescu*, Vol. I. București, Editura Academiei R.P.R., 1953, 224 p. + 1 f. portr.; Vianu, Tudor: *N. Bălcescu, artist al cuvîntului*. În vol.: *Problemele de stil și artă literară*. București, E.S.P.L.A., 1955, p. 65—86 (Studii literare).

RELAȚII INTERNAȚIONALE. SITUAȚIA POLITICĂ ȘI ECONOMICĂ ÎN DIFERITE ȚĂRI

RIMALOV, V. V.: Expansiunea colonială a capitalului financiar din S.U.A. sub steagul „ajutorului”. București, Editura de stat pentru literatură politică, 1957, 212 p., lei 4,50.

Schimbările profunde petrecute după cel de-al doilea război mondial, caracterizate prin slăbirea continuă a sistemului mondial capitalist și creșterea imperioasă a forțelor socializmului și democrației, au determinat pe monopolisții din principalele țări imperialiste și în primul rând din S.U.A. să preconizeze diferite măsuri menite să întoarcă înapoi roata istoriei, să întărească sistemul capitalist zdruncinat. Printre aceste măsuri se numără și programul de intensificare a expansiunii coloniale sub pretextul „ajutorării” țărilor slab dezvoltate din punct de vedere economic, elaborat de magnații capitalismului american. Lucrarea lui V. V. Rimalov își propune să analizeze acest program, al cărui principal scop constă în a apăra, sub paravanul făgăduielilor de ajutorare a țărilor înapoiate din punct de vedere economic, interesele monopolurilor din S.U.A. și a întări pozițiile acestora. Astfel, după ce face un scurt istoric al apariției acestui program, demonstrează pe baza unor date concrete luate din diferite țări ale continentului american și african, cum așa zisul „ajutor” tehnic și economic, nu constituie decât paravanul pentru subjugarea țărilor slab dezvoltate din punct de vedere economic de către capitalul monopolist din S.U.A.

Ultimul capitol al lucrării *Lupta forțelor progresiste din lume pentru o adevărată dezvoltare economică a țărilor slab dezvoltate* înfățișează lupta U.R.S.S. și a țărilor de democrație populară pentru acordarea de ajutor unor asemenea țări în spiritul Chartei și principiilor ONU-lui, importanța pieții mondiale a țărilor lagărului socialist pentru dezvoltarea economică a țărilor slab dezvoltate precum și lupta popoarelor din țările coloniale și din celelalte țări slab dezvoltate din punct de vedere economic, pentru propășirea lor, împotriva dominației cercurilor capitaliste.

AGRICULTURA

CHIRIAC, ST. și HATIEGAN, I.: Gospodăria agricolă colectivă „Viața nouă”. București, Editura agro-silvică de stat, 1957, 112 p., cu ilustr., lei 2.

Lucrarea înfățișează principalele aspecte ale activității gospodăriei colective cu acest nume din comuna Poiana Mare, regiunea Craiova. Primul capitol prezintă un tablou general al dezvoltării gospodăriei, de la înființarea ei până la sfârșitul anului trecut, oglindind aspecte variate din punct de vedere al numărului de familii, suprafața de teren, creșterea fondului de bază (în timp de 6 ani de peste 9 ori), specializarea și dezvoltarea ramurilor producției vegetale practicate în gospodărie și creșterea animalelor, scoțind în evidență metodele folosite în aceste direcții. Ei dezbate apoi problema planificării, arătând criteriile de alcătuire, obiectivele și modul de înfăptuire a planului de dezvoltare în perspectivă, a planului anual de producție și a planurilor de muncă pe perioade de scurtă durată.

Un capitol este consacrat organizării și evidenței muncii. Se duc aici detalii despre felul cum sînt organizate brigăzile permanente de producție, despre colaborarea gospodăriei cu brigada de la S.M.T., antrenarea masivă a colectivștilor în munca obștească. Dezvoltarea continuă a gospodăriei, ridicarea productivității culturilor și a animalelor, au permis creșterea continuă a veniturilor în natură și bănești ale gospodăriei din Poiana ca și a valorii zilei-muncă. Această latură a activității gospodăriei este tratată în capitolul *Veniturile gospodăriei și reparațiile lor* după care urmează capitolul despre *Conducerea gospodăriei*.

Înfățișînd experiența în muncă dobîndită de una din gospodăriile colective fruntașe, lucrarea de față oferă bogate surse de învățăminte pentru țărani colectivști.

LITERATURA

NUȘICI, BRANISLAV: Opere alese. București, E.S.P.L.A., 1957, 390 p., + 1 f. portr. lei 11,50 (Clasicii literaturii universale).

Scriitorul e cunoscut publicului cititor din țara noastră prin apariția în limba romină a însemnărilor sale autobiografice *Antii de*

școală și a piesei *Doamna ministru*. Volumul de față care reunește pagini din cele mai valoroase ale creației lui B. Nușci, oferă posibilitatea unei mai bune cunoașteri a unuia din cele mai puternice condeie ale literaturii jugoslave.

Găsim în cuprinsul volumului spicuri din volumul *Povestirile unui caporal*, apărut la sfârșitul primului război mondial și în care scriitorul își afirmă dezaprobarea față de acest război nedrept. În povestirile din acest ciclu: *Mobilizarea, Valra părăsită, Mantaua ș. a.*, se face auzit protestul țărănilui sîrb trimis la un măcel al cărui rost nu-l poate înțelege, așa cum nu-l înțelege nici nefericitul soldat inamic, omul de rînd, muncitorul, care a pus mina pe pușcă fără să cunoască adevăratele țeluri urmărite de stăpînitorii săi. Tragedia poporului sîrb în perioada primului război mondial îi este consacrat și volumul *Anul 1915* din care sînt reproduse unele povestiri ca *Un tren cu refugiați, Corabia se scufundă, Refugiații din Toplița*, zugrăvind retragerea armatei sîrbești și a refugiaților sîrbi prin munții Albaniei. Volumul mai cuprinde povestiri din volumul *Ben-Akiba*, usturătoare satiră la adresa politicianismului veros, fragmente din volumul *Foște* scris în timpul detențiunii scriitorului în închisoare, precum și pagini din volumul *Autobiografie*, apărute în limba romînă sub titlul *Anii de școală*.

Din teatrul lui Nușci găsim comediele *Deputatul poporului*, satiră ce înfățișează moravurile electorale de pe vremea lui Dr. în care Nușci zugrăvește modul de obținere a titlurilor universitare în societatea burgheză, și în fine, binecunoscuta *Doamna ministru* care a reperțat un succes alit de strălucit pe scenele teatrelor noastre.

PAS, ION: *Trecut întunecat*, București, E.S.P.L.A., 1957, 544 p., lei 17,50.

Ion Pas reunește în acest volum o serie de schițe care au mai văzut lumina tiparului în diferite culegeri apărute între anii 1924—1944, cu excepția povestirilor *Noi la 77*, *Așa a fost odată* și *Întîmplări cu Bălcescu*, publicate după 1944.

Schițele lui Pas înfățișează cititorului lumea oamenilor necăjiți de altădată, cum sînt ciungul din bucata cu același nume, cioclii din *Două cimitire*, orfanul din *Eu și o fetiță*, servitoarea din *Poporul*, Tudorița din *Poveste cu o fată*, oameni care muncesc din greu pentru o bucată de piine și a căror viață este o necontenită dramă. Alături de această lume prăbușită în mizerie, scriitorul prezintă lumea celor îmbuibăți care trăiesc din exploatare, aventurieri îmbogățiți din

afaceri care exprimă prin felul lor de viață contrastul unei societăți pe cale de lichidare. De un interes deosebit sînt cele trei povestiri de la urmă. În *Noi la 77* scriitorul surprinde cîteva aspecte sugestive din războiul nostru de independență, înfățișînd și de data aceasta pe oamenii simpli, a căror suferință nu se termină nici pe cîmpul de luptă.

În povestirea *Așa a fost odată* Ion Pas face să reînvieze începuturile mișcării muncitorești din țara noastră. În condiții din cele mai grele, înfruntînd teroarea așa zisilor „apărători ai ordinii publice” conducătorii muncitorilor, Ștefan Gheorghiu, I.C. Frimu, D. Marinescu și alții nu încetează nici un moment lupta pentru stringerea muncitorilor în organizații și întărirea mișcării muncitorești.

Ultima povestire evocă pagini din perioada revoluției de la 1848 și rolul pe care l-a jucat N. Bălcescu în acele zile, precum și sfârșitul acestuia, printre străini, departe de patria căreia i-a închinat întreaga sa viață.

CĂRȚI PENTRU TINERET

ADAMOV, ARKADI: *Afacerea Pestiților*. București, Cartea Rusă, 1957, 292 p., lei 6.

Cine sînt „peștiții”? Pentru a se afla amănunte despre ei și despre isprăvile lor, trebuie să deschidem unul din dosarele Miliției Judiciare din Moscova, pe ale cărei scoarte se indică „Afacerea Pestiților”. E vorba de o bandă de răufăcători condusă de invizibilul „Moșu”, de fapt un vechi client al organelor de ordine. Povestirea scriitorului Arkadi Adamov se desfășoară în jurul acțiunii de prindere a acestei bande. S-ar părea că ne găsim în fața unei obișnuite cărți de aventuri. Dar nu pe elementul surpriză, pe aglomerarea de întîmplări, urmăriri și lupte, își întemeiază autorul romanul său. Toate acestea nu lipsesc. Cartea reușește să trezească și să mențină interesul cititorului de la prima la ultima pagină. De o însemnătate deosebită este conținutul de idei al cărții și descrierea unor complicate resorturi sufletești ale personajelor. Astfel, lupta lui Serghei Korșunov, împreună cu toți ceilalți lucrători ai Miliției Judiciare apare ca un aspect al luptei cetățenilor sovietici pentru o viață mai bună. Chiar unii tineri ca Lena Osmolovskaia, Igor Peresvetov, Mitea Neverov, care sînt pe cale de a cădea sau chiar încap în ghiarele bandiților, reușesc să se îndrepte, datorită forței pe care o găsec în colectiv, datorită frumuseții vieții cinstite, care caracterizează orînduirea sovietică. Interesant este că lucrătorii din Miliție nu sînt arătați ca

niște supraoameni inzestrați cu cine știe ce facultăți necunoscute, ci așa cum arată cu adevărat, fii devotați ai poporului, pe care experiența și devotamentul îi conduc cu precizie la îndeplinirea misiunii, oricâte primejdii le-ar sta în cale.

Prin acestea cartea lui Arkadi Adamov este profund patriotică.

DICKENS, CHARLES: *Aventurile lui Oliver Twist*, București, Editura tineretului, 1957, 520 p., lei 12.

Charles Dickens aduce în paginile acestei cărți scene de neuitat, figuri puternic conturate, luate din viața Angliei secolului al XIX-lea, pe care o cunoaște bine.

Cartea cuprinde povestea unui mic orfan, Oliver Twist, născut și crescut la început într-una din acele îngrozitoare case de muncă, rodul unei legi pentru săraci, care se aplica în Anglia în secolul al XIX-lea. Aici mișună tot felul de oameni cruzi, ipocriți, ca doamna Mann, domnul Bumble, sau Limbkins care nu pot înțelege suferința și nu sînt în stare să-și exteriorizeze „generozitatea” decît prin pomeni umiltoare. Trimis apoi în ucenicie, la țară, Oliver, mereu umilit și împilat, fuge într-o bună zi la Londra. Acolo, însă cade în mijlocul unei bande de pungăși care pervertesc copiii, făcînd din ei uneltele lor de hoții. Totuși, Oliver care și aici nu cunoaște decît nedreptatea și chinurile, rămîne chiar în mijlocul acestor îngrozitori bandiți, curat la suflet.

Alături de figurile nedrepte și pline de cruzime ale lui Bumble, Limbkins, ale doamnei Mann, sau de acele decăzute ale lui Fagin, Sikes și ale ucenicilor acestora, copiii vagabonzi, Jack Dawkins, sau Bates, autorul ne înfățișează și chipuri mai omenoase, mai blînde, ca acele ale doamnei Bedwin, sau a bătrînului Brownlow.

Romanul reprezintă o aspră satiră contra acelei filantropii oficiale practică cu ipocrizie în neomenoasele case de muncă și pînă la sfîrșitul cărții, cititorul simte, în fiecare episod, înaltul umanitarism care străbate întreaga operă, realismul vieții înfățișate cu un dramatism puternic.

SCOTT, WALTER: *Quentin Durward*. București, Editura tineretului, 1957, 574 p., lei 12.

Acțiunea romanului se petrece în Franța în plin feudalism, sub domnia regelui Ludovic al XI-lea.

Quentin Durward, eroul principal, este un scoțian pe cît de nobil, pe atît de sărac, care pleacă din țara lui, urmat de mulți compatrioți, să-și caute norocul ca luptători în slujba, fie a unor feudali bogați și puternici, fie în slujba regilor. Sosit în Franța este remarcat de Ludovic al XI-lea, care instituie pentru paza sa personală un corp numit „al arcașilor scoțieni”. Situația lui Ludovic al XI-lea era destul de șubredă la acea vreme, fiind urît de vasalii săi, printre care cel mai de temut era Carol de Burgundia, numit și Carol Temerarul, unul din cei mai puternici feudali, cu întinse proprietăți în Burgundia și Flandra. Folosind diferite șiretlicuri pentru a menține autoritatea regală, Ludovic al XI-lea completează contra lui Carol de Burgundia dînd ajutor doamnelor de Croye, refugiate din Burgundia în Franța. Quentin Durward, făcînd parte din garda scoțiană, este însărcinat să conducă pe frumoasa Isabelle de Croye și mătusa sa la o rudă a regelui, episcopul de Liège. În drum întîmpină o serie de piedici pe care le învinge datorită curajului și istețimei sale. Pentru destrămarea puterii lui Carol de Burgundia, regele plănuiește să căsătorească pe Isabelle cu Guillaume de la Marck, un feudal feroce, numit din cauza cruzimii sale Mistrețul din Ardennes, sperînd prin această căsătorie să creeze între Franța și Burgundia o nouă feudă menită să hărțuiască și să sleiască puterea lui Carol Temerarul. Planul lui Ludovic al XI-lea, este însă dejucat de Quentin, care o salvează pe Isabelle din mîinile Mistrețului. Aflînd că de la Marck a jefuit orașul Liège, Ludovic al XI-lea se împacă cu Carol de Burgundia și pornesc împreună contra lui Guillaume, promițînd pe frumoasa și bogata Isabelle de Croye aceluia ce va aduce capul dușmanului. Quentin Durward care prin vitejia și atașamentul său, trezise dragostea Isabellei, luptă cu mult curaj pentru libertatea Liège-ului. El răpune pe Mistrețul din Ardennes, obținînd astfel încuviințarea regelui și a lui Carol de Burgundia de a se căsători cu aleasa inimii sale.

Descriind nenumăratele aventuri ale lui Quentin Durward, Walter Scott face o cronică a domniei lui Ludovic al XI-lea și cu aceasta pune în lumină moravurile feudality.

EXEMPLARUL 2 LEI